

АНАЛИЗ НА
ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА
ДЕЙСТВАЩИ ПРОЕКТИ НА
МИНИСТЕРСТВО НА
ОБРАЗОВАНИЕТО И
НАУКАТА КАТО
КОНКРЕТЕН БЕНЕФИЦИЕНТ

Съдържание

I. ВЪВЕДЕНИЕ	2
II. ОСНОВНИ КОМПОНЕНТИ НА АНАЛИЗА	4
1. Анализ на ефективността на действащите проекти на МОН като конкретен бенефициент	4
1.1. Анализ на съпоставимостта на действащите проекти на МОН като конкретен бенефициент със стратегическите документи в сферата на образованието и оценка на допълняемостта и синхрона между финансираните проекти.....	4
1.2. Анализ на индикаторите на проектите	18
1.3. Оценка на това дали проектните дейности са ориентирани към постигането на резултати	38
2. Оценка на целесъобразността на планираните дейности и разходи.....	62
2.1. Анализ на съпоставимостта между планирани дейности и разходи.....	62
2.2. Анализ на вариантите за изпълнението на проектите чрез процедури на конкурентен подбор или процедури за директно предоставяне с други допустими кандидати извън МОН	90
3. Анализ на исторически данни относно съответствието на заложените в бюджета количества и стойности, както и между дейности и разходи за тяхното изпълнение	96
III. ИЗВОДИ И ПРЕПОРЪКИ ЗА ПОДОБРЯВАНЕ НА ЕФЕКТИВНОСТТА ОТ ГЛЕДНА ТОЧКА НА РАЗВИТИЕ НА ПОЛИТИКИТЕ В СФЕРАТА НА ОБРАЗОВАНИЕТО, ДОПЪЛНЯЕМОСТ И СИНХРОН МЕЖДУ ФИНАНСИРАНИТЕ ПРОЕКТИ	116
IV. ПРЕДЛОЖЕНИЯ ЗА ВАРИАНТИ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА ПРОЕКТИТЕ ЧРЕЗ ПРОЦЕДУРИ НА КОНКУРЕНТЕН ПОДБОР ИЛИ ПРОЦЕДУРИ ЗА ДИРЕКТНО ПРЕДОСТАВЯНЕ С ДРУГИ ДОПУСТИМИ КАНДИДАТИ ИЗВЪН МОН.....	136
V. ПРЕПОРЪКИ ЗА ИЗВЪРШВАНЕ НА КОРЕКЦИЯ НА БЮДЖЕТИТЕ НА ПРОЕКТИТЕ	142

I. ВЪВЕДЕНИЕ

Настоящият анализ е извършен в изпълнение на договор № Д03-106/11.07.2017 г., сключен между Министерството на образованието и науката – Възложител и „Глобал Адвайзърс“ АД – Изпълнител. Предметът на договора за обществена поръчка е следният:

Изпълнителят да извърши оценка и при необходимост даде препоръка по:

- Анализ на изпълнението на действащите проекти на МОН като конкретен бенефициент с цел подобряване на ефективността от гледна точка на развитие на политиките в сферата на образованието, допълняемост и синхрон между финансираните проекти, както и оценка за това дали проектните дейности са ориентирани към постигането на резултати.*
- Оценка на целесъобразността на планираните дейности и разходи, постигане на индикаторите на проектите, спазване на принципите за добро финансово управление, включително и анализ на вариантите за изпълнението им чрез процедури на конкурентен подбор или процедури за директно предоставяне с други допустими кандидати извън МОН.*
- Оценка на издадените заповеди за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ (БФП) с конкретен бенефициент МОН и анализ на исторически данни относно съответствието на заложените в бюджета количества и стойности, както и между дейности и разходи за тяхното изпълнение.*

Действащите проекти на МОН, включени в обхвата на договора са както следва:

№ ИСУН 2020	Наименование на проект	Бюджет	Срок за изпълнение
BG05M2OP001-2.001-0001	Система за кариерно ориентиране в училищното образование	7 471 828,73	24 месеца
BG05M2OP001-2.002-0001	Студентски практики – фаза 1	37 000 000	21 месеца
BG05M2OP001-2.003-0001	Студентски стипендии - фаза 1	26 000 000	20 месеца
BG05M2OP001-2.004-0004	Развитие на способностите на учениците и повишаване на мотивацията им за учене чрез дейности, развиващи специфични знания, умения и компетентности (твоят час) – Фаза 1	140 000 000	27 месеца
BG05M2OP001-2.005-0001	Поддържане и усъвършенстване на разработената рейтингова система на висшите училища - фаза 1	3 000 000	42 месеца
BG05M2OP001-2.006-0001	Ученически практики - фаза 1	10 000 000	24 месеца
BG05M2OP001-2.007-0001	Въвеждане на кредити в системата на професионалното образование и обучение	2 000 000	23 месеца, 19 дни
BG05M2OP001-3.003-0001	Подкрепа за равен достъп и личностно развитие	17 500 000	24 месеца
BG05M2OP001-3.004-0001	Нов шанс за успех	24 994 462,50	27 месеца

Методологията за извършване на анализа се основава на:

- 1) Анализ на документи и информация от информационната система за управление и наблюдение (ИСУН 2020);
- 2) Анализ на документи и информация, допълнително предоставена от УО на ОП НОИР;
- 3) Среци и интервюта, проведени в периода 20-26 юли 2017 г. с конкретните бенефициенти по проектите.

Настоящият доклад отразява наблюденията на Изпълнителя по отделните части на анализа. Отправените предложения и препоръки са само насочващи и не обвързват по никакъв начин Възложителя с тяхното прилагане.

II. ОСНОВНИ КОМПОНЕНТИ НА АНАЛИЗА

1. Анализ на ефективността на действащите проекти на МОН като конкретен бенефициент

1.1. Анализ на съпоставимостта на действащите проекти на МОН като конкретен бенефициент със стратегическите документи в сферата на образованието и оценка на допълняемостта и синхрона между финансираните проекти

А) Проект BG05M2OP001-2.001-0001 Система за кариерно ориентиране в училищното образование

Проектът е насочен към развитие на системата за кариерно ориентиране на ниво училище и се изпълнява в училища от системата на средното образование на територията на 28-те административни области в страната. Проектът е свързан с инвестиционен приоритет: № 10iii (ИП10iii): „Подобряване на равния достъп до учене през целия живот за всички възрастови групи чрез формални, неформални и самостоятелни начини, усъвършенстване на знанията, уменията и квалификацията на работна сила, и насърчаване на гъвкави начини за учене, включително чрез напътствия за кариерно развитие и валидиране на придобитата квалификация“ на тематична цел „Инвестиране в образованието, обучението и професионалното обучение за придобиване на умения и ученето през целия живот“. Проектът е насочен към изпълнението на стратегическите цели и приоритети, залегнали в следните актуални стратегически документи:

- ✓ **Национална програма за развитие „България 2020“** - Приоритет 1. Подобряване на достъпа и повишаване на качеството на образованието и обучението и качествените характеристики на работната сила - *Подприоритет 1.1 Осигуряване на достъпно и качествено образование за развитие на личността чрез осъвременяване на системата на образование и осигуряване на нейната адаптивност спрямо потребностите на пазара на труда;*
- ✓ **Национална стратегия за младежта 2010-2020 г.** – Стратегическа цел 1. Насърчаване на икономическата активност и кариерното развитие на младите хора;
- ✓ **Рамкова програма за интегриране на ромите в българското общество (2010-2020 г.)** – Приоритетно направление 13. Създаване на условия за ранно професионално ориентиране и кариерно развитие;
- ✓ **Национална стратегия за хората с увреждания 2016-2020 г.** – Приоритет 2. Осигуряване на равен достъп до включваща образователна система на всички равнища и възможности за учене през целия живот;
- ✓ **Национална стратегия за учене през целия живот за периода 2014 – 2020 година** – Приоритет 3.3.4. Стимулиране на образование и обучение, съобразено с потребностите на икономиката и промените на пазара на труда;
- ✓ **Стратегия за намаляване дела на преждевременно напусналите образователната система (2013-2020)** - Мярка „Кариерно ориентиране и консултиране“.

Констатация А.1.1.1.

Въпреки, съответствието на проекта с изложените по-горе инвестиционни приоритети и стратегически цели, към настоящия момент не е осигурено необходимото финансиране за продължаване на функционирането на центровете за кариерно ориентиране след приключване на проектните дейности (31.12.2017 г.).

Б) Проект BG05M2OP001-2.002-0001 „Студентски практики – фаза 1“

Констатация Б.1.1.1.

Процедурата за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ, по която се изпълнява проектът, е свързана с Тематична цел 10 от ОП „Наука и образование за интелигентен растеж“ 2014-2020, дефинирана като: „Инвестиции в образование, обучение и професионално обучение за придобиване на умения и учене през целия живот; Инвестиционен приоритет 10iv: „Подобряване на адекватността на системите за образование и обучение спрямо пазара на труда, улесняване на прехода от образование към работа и укрепване на системите за професионалното образование и обучение, както и тяхното качество, включително чрез механизми за предвиждане на уменията, адаптиране на учебните програми и създаване и развитие на основаващи се на работата системи за учене, включително двойни системи на учене и схеми за стаж.“

Изборът на инвестиционния приоритет е аргументиран в Оперативната програма със следната идентифицирана потребност: „Намаляване на несъответствието между потребностите на пазара на труда и уменията и ниска адекватност на образователната система.“

Процедурата е насочена в подкрепа на изпълнението на Специфична цел 2 на инвестиционния приоритет, а именно: „Повишаване на дела на завършилите професионално или висше образование, които са започнали работа, свързана с областта на образованието им, в първата година след завършването им“ и попада в обхвата на Приоритетна ос 2 „ Образование и учене през целия живот“, Област на интервенция 116 от Оперативната програма.

Специфичните цели на процедурата са описани в приетите от Комитета за наблюдение по Програмата Критерии за избор на операции, както следва:

- повишаване качеството на висшето образование, чрез осигуряване на практическа подготовка на студенти в реална работна среда;
- подобряване на практическите умения на студентите още по време на тяхното обучение, спрямо потребностите на пазара на труда;
- укрепване на връзките между висшите училища и работодателите, изграждане и развитие на партньорства между тях;
- осигуряване на допълнителни възможности на завършващите висше образование за по-успешна реализация на пазара на труда

Основните стратегически документи, касаещи процедурата са:

- ✓ **Национална програма за реформи на Република България** – изготвена за постигане на целите в рамките на Стратегия „Европа 2020“ – проектът съответства на Национална цел Образование и по-специално на цел: *Дял на 30-34 годишните със завършено висше образование – 36% до 2020 г.* В мерките, адресиращи Национална цел Образование на актуализираната НПП, е включен и настоящия проект;
- ✓ **Стратегия за развитие на висшето образование в Република България 2014-2020 г.** – в нея са заложили конкретни дейности и мерки, чрез които да бъдат постигнати резултати, свързани с *подобряване на достъпа и увеличаване дела на завършилите висше образование;*
- ✓ **Национална стратегия за учене през целия живот за периода 2014 – 2020 година** – Приоритет 3.3.4. Стимулиране на образование и обучение, съобразено с потребностите на икономиката и промените на пазара на труда.

Заложените по процедурата цели са в съответствие със стратегическите документи в сферата на образованието.

Констатация Б.1.1.2.

В процеса на извършването на анализа не е открита документална следа за търсенето на синхрон при програмирането и изпълнението на операции, попадащи в един инвестиционен приоритет или такива със сходни дейности. Например, по две от процедурите, обект на анализа, съответно „Студентски стипендии – фаза 1“ и „Студентски практики – фаза 1“ е предвидено предоставянето на стипендии, без да е регламентирано дали и в какви случаи е допустимо едновременно получаване на стипендия за успех и стипендия за практика.

Извод към Констатация Б.1.1.2.

Липсата на синхрон при програмирането на процедури от един инвестиционен приоритет или такива със сходни дейности води до риск от дублиране на дейности и съответно разходи, както и до създаването на нерегламентирани практики при изпълнението на проектите, като следствие от липсата на ясни правила.

Препоръка по Констатация Б.1.2.1:

При разработването на Критерии за избор на операции да бъде извършван предварителен анализ за синхронизирането на мерките и дейностите по отделните процедури в рамките на един инвестиционен приоритет или сходни дейности.

В) Проект BG05M2OP001-2.003-0001 „Студентски стипендии – фаза 1“

Процедурата за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ, по която се изпълнява проектът, е свързана с Тематична цел 10 от ОП „Наука и образование за интелигентен растеж“ 2014-2020, дефинирана като: „Инвестиции в образование, обучение и професионално обучение за придобиване на умения и учене през целия живот; Инвестиционен приоритет 10ii: „Подобряване на качеството и ефикасността и достъпа до висшето и равностойното на него образование с цел увеличаване на участието и подобряване на равнищата на образование, особено за групите в неравностойно положение.“

Изборът на инвестиционния приоритет е аргументиран в Оперативната програма със следната идентифицирана потребност: „Повишаване на качеството и конкурентоспособността на висшето образование.“

Процедурата е насочена в подкрепа на изпълнението на Специфична цел 3 на инвестиционния приоритет, а именно: „Увеличаване на броя на завършилите висше образование между 30-34 години“ и попада в обхвата на Приоритетна ос 2 „Образование и учене през целия живот“, Област на интервенция 116 от Оперативната програма.

Предвидените в ОП мерки по Специфична цел 3 са:

- „Насърчаване участието на студенти в различни форми на допълнително обучение като студентски научни клубове, изследователски школи, центрове по предприемачество и др.;
- Предоставяне на студентски стипендии в т.ч. за стимулиране на обучение в приоритетни за икономиката области, както и на стипендии за специални постижения в науката, инженерно-техническите дейности, педагогическите науки, иновациите и предприемачеството, изкуството, културата и спорта (на конкурсен принцип);“

Процедура BG05M2OP001-2.003-0001 е свързана с втората група мерки, предвидени по Специфична цел 3 на инвестиционния приоритет.

Специфичните цели на процедурата са описани в Критериите за избор на операции, приети от Комитета за наблюдение на ОП и пренесени съответно в Насоките за кандидатстване като стратегия за финансовата интервенция, както следва:

„• По отношение на потребностите, свързани със съдържанието на образователния продукт, чрез система от стипендии ще се стимулира обучението в области, определени като приоритетни за страната.

• По отношение на потребността от разширяване на обхвата на образователната услуга, посредством възможностите на оперативната програма, системата от студентски стипендии ще получи допълнителен ресурс, който да направи следването по-достъпно и насочено към приоритетните области на икономиката. Специално внимание ще бъде насочено към разширяване на възможностите за включване на студенти с увреждания в цикъла на висшето образование (ВО).“

Основните стратегически документи, касаещи процедурата се припокриват с тези, касаещи процедурата за студентските практики и по тази причина няма да бъдат анализирани отделно. Те са сведени основно до следните:

- ✓ Национална програма за реформи на Република;
- ✓ Стратегия за развитие на висшето образование в Република България 2014-2020 г.;
- ✓ Национална стратегия за учене през целия живот за периода 2014 – 2020 година.

Констатация В.1.1.1.

От анализа на процедурата се установи, че в Критериите за избор на операции, в Насоките за кандидатстване и съответно в проектното предложение не са определени приоритетните за страната области, което да послужи за основа както при определянето на партньорите по проекта, в случая висшите училища, така и за количествената стойност на индикатора за изпълнение. Приоритетните за икономиката области са определени с ПМС № 64 от 25.03.2016 г., която дата е непосредствено преди старта на изпълнението на проекта и много след програмирането на процедурата и разработването на проекта. При сравняването на партньорите по проекта с тези по последния финансиран в предишния програмен период проект за студентски стипендии BG051PO001-4.2.06-0001 е видно, че няма промяна в броя на партньорите висши училища – 51, независимо, че за тогава не е съществувало изискването стипендиите да са концентрирани само в приоритетни за икономиката области.

Същата констатация е валидна и по отношение на групите в неравностойно положение в това число студенти с увреждания, върху които би следвало да се акцентира, както и по отношение на определянето на стипендии за специални постижения в науката, инженерно-техническите дейности, педагогическите науки, иновациите и предприемачеството, изкуството, културата и спорта (на конкурсен принцип).

В този смисъл не може да се направи категорично заключение, че процедурата и съответно проектът са програмирани в пълно съответствие с мерките, предвидени в подкрепа на изпълнението на Специфична цел 3 на инвестиционния приоритет 10ii на Оперативната програма, както и на съответните стратегически документи.

Извод към Констатация В.1.1.1.

Липсата на предварително определени приоритетни за икономиката области, както и ясни критерии и правила относно разширяването на възможностите за включване на студенти в неравностойно положение в това число с увреждания и за определянето на стипендии за специални постижения в науката, инженерно-

техническите дейности, педагогическите науки, иновациите и предприемачеството, изкуството, културата и спорта на етапа на програмиране на операцията за студентски стипендии и на разработването на проекта поставя под риск съответствието на проекта с основните стратегически документи в областта и с мерките на Оперативната програма. От своя страна, цитираните дефицити дават възможност за планирането и изпълнението на дейности и свързани с тях разходи, които не отговарят на изискванията и ограниченията, заложи в ОП.

Препоръка към Констатация В.1.1.1.

При програмирането на бъдеща процедура, свързана с предоставянето на студентски стипендии да бъдат взети предвид специфичните изисквания и условия, заложи в мерките, предвидени в подкрепа на изпълнението на Специфична цел 3 на инвестиционния приоритет 10ii на Оперативната програма, както и на съответните стратегически документи.

Констатация В.1.1.2.

Както е констатирано и по проекта за студентските практики, в процеса на извършването на анализа не е открита документална следа за търсенето на синхрон при програмирането и изпълнението на операции, попадащи в един инвестиционен приоритет или такива със сходни дейности. Например, по две от процедурите, обект на анализа, съответно „Студентски стипендии – фаза 1“ и „Студентски практики – фаза 1“ е предвидено предоставянето на стипендии, без да е регламентирано дали и в какви случаи е допустимо едновременното получаване на стипендия за успех и стипендия за практика.

Изводът и препоръката са идентични с тези към Констатация В.1.1.2.

Г) Проект BG05M2OP001-2.004-0004 Развитие на способностите на учениците и повишаване на мотивацията им за учене чрез дейности, развиващи специфични знания, умения и компетентности (твоят час) – Фаза 1

Проектът е насочен към индивидуалните потребности на учениците и развитието на заложибите и способностите им в избрани от тях области и за повишаване на успеваемостта им и задържането им в образователната система. Проектът е свързан с Инвестиционен приоритет: № 10i (ИП10i): „Намаляване и предотвратяване на преждевременното напускане на училище и насърчаване на равния достъп до висококачествено предучилищно, основно и средно образование, включващо (формални, неформални и самостоятелни) начини на учене за повторно включване в образователната система и системата на обучение“ на тематична цел „Инвестиране в образованието, обучението и професионалното обучение за придобиване на умения и ученето през целия живот“. Проектът е насочен към изпълнението на стратегическите цели и приоритети, заложи в следните актуални стратегически документи:

- ✓ **Национална програма за развитие „България 2020“** - Приоритет 1. Подобряване на достъпа и повишаване на качеството на образованието и обучението и качествените характеристики на работната сила - *Подприоритет 1.1 Осигуряване на достъпно и качествено образование за развитие на личността чрез осъвременяване на системата на образование и осигуряване на нейната адаптивност спрямо потребностите на пазара на труда;*
- ✓ **Национална стратегия за учене през целия живот за периода 2014 – 2020 година** – Приоритет 3.4.3. Прилагане на комплексен подход за повишаване на образователните постижения и намаляване дела на преждевременно напусналите училище;

- ✓ **Стратегия за намаляване дела на преждевременно напусналите образователната система (2013-2020) - Мерки „Подкрепа за развитието на децата и учениците“ и „Развитие на занимания по интереси“.**

Констатация Г.1.1.1.

В одобреното проектно предложение е посочено, че заложените в проекта дейности, са насочени към „реализиране на различни форми на извънкласни дейности и на изява на учениците в свободното им време, с акцент върху обхвата на учениците с риск от отпадане и необходимост от повишаване на мотивацията за учене“. В същото време, в обхвата на проект BG05M2OP001-2.001-0001 Система за кариерно ориентиране в училищното образование е създаването на инструменти за ранно кариерно ориентиране на ученици, застрашени от отпадане, включително и апробиране и прилагане на място в 42 пилотни училища на разработения модел за кариерно ориентиране на учениците на ниво училище.

Не е ясно къде е демаркацията на разходите, предназначени за тези дейности и по какъв начин избягването на припокриването им е взето предвид при подаването на проектното предложение. Към проектното предложение е приложен Механизъм за диференцирано финансиране на училищните програми. Този механизъм обаче служи за групиране на училищата по определени групи критерии и за разпределяне на финансирането на училищните програми в зависимост от така направеното групиране. Този механизъм не е свързан по никакъв начин с извършването на предварителни проверки дали в същите училища не се финансират дейности с аналогичен обхват и по други проекти.

Извод към Констатация Г.1.1.1.

Липсата на предварителен анализ още преди подаването на проектното предложение относно допълняемостта и синхрона между отделните операции може да доведе до включването на припокриващи се дейности и до дублирането на разходи по отделните проекти.

Препоръка към Констатация Г.1.1.1.

При разработването на Критерии за избор на операции да бъде извършван предварителен анализ за синхронизирането на мерките и дейностите по отделните процедури в рамките на един инвестиционен приоритет или сходни дейности.

Д) Проект № BG05M2OP001-2.005-0001 „Поддържане и усъвършенстване на разработената рейтингова система на висшите училища - фаза 1“

Констатация Д.1.1.1.:

Проект № BG05M2OP001-2.005-0001 „Поддържане и усъвършенстване на разработената рейтингова система на висшите училища - фаза 1“ е насочен към повишаване на качеството в системата на висшето образование (ВО) чрез осигуряване на обективна оценка въз основа на данните от рейтинговата система.

Съгласно Насоките за кандидатстване по процедура на директно предоставяне на БФП BG05M2OP001-2.2015-001 „Поддържане и усъвършенстване на разработената рейтингова система на висшите училища - фаза 1“ проектът е свързан с инвестиционен приоритет: № 10ii (ИП10ii): „Подобряване на качеството и ефикасността и достъпа до висшето и равностойното на него образование с цел увеличаване на участието и подобряване на равнищата на образование, особено за групите в неравностойно положение“, специфична цел 2 към ИП10ii: „Въвеждане на системи за управление и финансиране на висшите училища, съобразно постигнатите резултати“, приоритетна ос: 2 „Образование и учене през целия живот“ на ОП НОИР.

Проектът е насочен към реализирането на цели и приоритети, залегнали в следните национални стратегически документи:

- **Национална програма за развитие „България 2020“**, приета с Решение № 1057 на Министерския съвет от 20.12.2012 г., Приоритет 1. „Подобряване на достъпа и повишаване на качеството на образованието и обучението и качествените характеристики на работната сила“, Подприоритет 1.1 „Осигуряване на достъпно и качествено образование за развитие на личността чрез осъвременяване на системата на образование и осигуряване на нейната адаптивност спрямо потребностите на пазара на труда“, Област на въздействие „Модернизация на образователната система за предоставяне на достъпно и качествено образование“. В Тригодишните планове за действие за изпълнението на **Национална програма за развитие „България 2020“ в периода 2016-2018 г. и 2017-2019 г. по Приоритет 1., Подприоритет 1.1, Област на въздействие: „Модернизация на образователната система за предоставяне на достъпно и качествено образование“** е определена мярка „Усъвършенстване на акредитационния модел и рейтинговата система на висшите училища за осигуряване на обективна оценка на качеството на обучението по отношение на нивото на подготовка (базова, специализирана, практическа, меки умения, участие в научна дейност) и реализацията на завършилите“ и като механизъм на въздействие към нея е посочена процедурата в рамките, на която се изпълнява проект „Поддържане и усъвършенстване на разработената рейтингова система на висшите училища- фаза 1“;
- **Стратегия за развитие на висшето образование в РБ за периода 2014-2020 г.**, приета Решение на Народното събрание от 26.02.2015 г. и **Плана за действие на мерките по стратегията, Цел 2 „Съществено повишаване на качеството на висшето образование и на съвместимостта му с европейските системи за ВО с цел заемане на достойно място в ЕПВО“**, Дейност/мярка 2. „Усъвършенстване на акредитационния модел и рейтинговата система на висшите училища за осигуряване на обективна оценка на качеството на обучението по отношение на нивото на подготовка (базова, специализирана, практическа, меки умения, участие в научна дейност) и реализацията на завършилите“;
- **Национална стратегия за учене през целия живот за периода 2014 – 2020 година**, приета с Решение № 12 на Министерския съвет от 10.01.2014 г., Област на въздействие 6 „Модернизиране на висшето образование“, Дейност „Усъвършенстване на системата за акредитация чрез въвеждане на гъвкави акредитационни модели и външно оценяване на качеството на висшето образование (вкл. чрез институализиране на Рейтинговата система за висшите училища в Република България)“. В **Плана за действие за 2016 г. в изпълнение Национална стратегия за учене през целия живот за периода 2014 – 2020 година** като задача 6.5.1., чрез която да се реализира дейността, е включено проект „Поддържане и усъвършенстване на разработената рейтингова система на висшите училища- фаза 1“;
- **Стратегия за ефективно прилагане на информационни и комуникационни технологии в образованието и науката на Република България (2014-2020 г.)**, приета с Протокол № 27.1 на Министерския съвет

от 02.07.2014 г., приоритетна ниша „Автоматизация на (само)оценка на качеството в образованието и научната дейност“.

Проектът е насочен към подпомагане изпълнението на държавната политика във висшето образование, държавен орган, за чието осъществяване съгласно чл. 10, ал. 1 от Закона за висшето образование е министърът на образованието и науката.

В чл. 91, ал. 2, т. 3 от Закона за висшето образование като един от компонентите, въз основа на който се определят средствата за издръжка на обучението, е комплексната оценка за качеството на обучението и съответствието му с потребностите на пазара на труда, формирана въз основа на критерии, определени с акт на Министерския съвет, включваща и резултатите от оценката при акредитацията на висшето училище и неговите специалности. Чл. 1, ал. 2 от ПМС №328/30.11.2015 г. за определяне на средствата от държавния бюджет за издръжка на обучението в държавните висши училища в зависимост от комплексна оценка за качеството на обучението и съответствието му с потребностите на пазара на труда, законодателят е конкретизирал, че комплексната оценка се формира въз основа на индикатори със съответна тежест, посочени в стойностите на индикаторите, определени по методологията на Рейтинговата система на висшите училища в Република България, администрирана от Министерството на образованието и науката, към 30 септември на годината, предхождаща годината, за която се определят средствата.

Извод към Констатация Д.1.1.1.:

Проект № BG05M2OP001-2.005-0001 „Поддържане и усъвършенстване на разработената рейтингова система на висшите училища - фаза 1“ е съпоставим със стратегически програмни документи в сферата на образованието.

Констатация Д.1.1.2.:

В процеса на извършването на анализа не е открита документална следа за търсенето на синхрон при програмирането и изпълнението на операции, попадащи в един инвестиционен приоритет или такива със сходни дейности.

Извод към Констатация Д.1.1.2.:

Липсата на синхрон при програмирането на процедури от един инвестиционен приоритет или такива със сходни дейности води до риск от дублиране на дейности и съответно разходи, както и до създаването на нерегламентирани практики при изпълнението на проектите, като следствие от липсата на ясни правила.

Препоръка към Констатация Д.1.1.2.:

При разработването на Критерии за избор на операции да бъде извършван предварителен анализ за синхронизирането на мерките и дейностите по отделните процедури в рамките на един инвестиционен приоритет.

Е) Проект BG05M2OP001-2.006-0001 „Ученически практики - фаза 1“

Констатация Е.1.1.1.:

Процедурата за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ, по която се изпълнява проекта е свързана с Тематична цел 10 от ОП „Наука и образование за интелигентен растеж“ 2014-2020, дефинирана като: „Инвестиции в образование, обучение и професионално обучение за придобиване на умения и учене през целия живот; Инвестиционен приоритет 10iv: „Подобряване на адекватността на системите за образование и обучение спрямо пазара на труда, улесняване на прехода от образование към работа и укрепване на системите за професионалното образование и

обучение, както и тяхното качество, включително чрез механизми за предвиждане на уменията, адаптиране на учебните програми и създаване и развитие на основаващи се на работата системи за учене, включително двойни системи на учене и схеми за стаж.“

Изборът на инвестиционния приоритет е аргументиран в Оперативната програма със следната идентифицирана потребност: „Намаляване на несъответствието между потребностите на пазара на труда и уменията и ниска адекватност на образователната система.“

Процедурата е насочена в подкрепа на изпълнението на Специфична цел 1 на инвестиционния приоритет, а именно: „Повишаване на броя на учениците в професионалните училища и адаптиране на професионалното образование и обучение към нуждите на пазара на труда.“ и попада в обхвата на Приоритетна ос 2 „Образование и учене през целия живот“, Област на интервенция 118 „Подобряване на системите за образование и обучение спрямо пазара на труда, улесняване на прехода от образование към работа и укрепване на професионалното образование и системите на обучение, както и тяхното качество, включително чрез механизми за предвиждане на уменията, адаптиране на учебните програми и създаване и развитие на основаващи се на работата системи за учене, включително двойни системи на учене и схеми за чиракуване“ от Оперативната програма.

Специфичните цели на процедурата са формулирани в Насоките за кандидатстване, на база аргументацията, описана в приетите от Комитета за наблюдение по Програмата Критерии за избор на операции, както следва:

- подобряване на връзките между професионалното образование и обучение (ПОО) и бизнеса;
- подобряване на практическите умения на учениците за работа в реална работна среда;
- подобряване на перспективите за успешна реализация на завършилите ПОО на пазара на труда.

Основните стратегически документи, за постигането на целите на които е планирана процедурата, са:

- ✓ **Национална програма за развитие: България 2020-** Приоритет 1. Подобряване на достъпа и повишаване на качеството на образованието и обучението и качествените характеристики на работната сила - *Подприоритет 1.1 Осигуряване на достъпно и качествено образование за развитие на личността чрез осъвременяване на системата на образование и осигуряване на нейната адаптивност спрямо потребностите на пазара на труда;*
- ✓ **Стратегия за развитие на професионалното образование и обучение в Република България за периода 2015-2020** - Приоритетно направление 3. Професионалното образование и обучение в контекста на ученето през целия живот с фокус превръщане на началното професионално и продължаващото професионално образование и обучение в привлекателна възможност за учене и осигуряване на гъвкав достъп до обучение и до придобиване на квалификация;
- ✓ **Националната стратегия за учене през целия живот за периода 2014 – 2020 г. година** – Приоритет 3.4.1. Осигуряване на условия за преход към функционираща система за учене през целия живот;
- ✓ **Национална квалификационна рамка на Р България, (РМС 96/02.02.2012 г.);**
- ✓ **Закон за професионалното образование и обучение (Обн. ДВ. бр. 68 от 30 Юли 1999г.,... изм. и доп. ДВ. бр. 59 от 29 Юли 2016 г.).**

Заложените по процедурата цели са в съответствие със стратегическите документи в сферата на образованието.

Ж) Проект BG05M2OP001-2.007-0001 Въвеждане на кредити в системата на професионалното образование и обучение

Проектът е насочен към създаване на предпоставки за осъществяване на професионално образование и обучение ориентирано към резултатите, а не към целите на обучението. Проектът е свързан с Инвестиционен приоритет: 10 iv (ИП10 iv): „Подобряване на системите за образование и обучение спрямо пазара на труда, улесняване на прехода от образование към работа и укрепване на професионалното образование и системите на обучение, както и тяхното качество, включително чрез механизми за предвиждане на уменията, адаптиране на учебните програми и създаване и развитие на основаващи се на работната система за учене, включително двойни системи на учене и схеми за чиракуване“ на тематична цел „Инвестиране в образованието, обучението и професионалното обучение за придобиване на умения и ученето през целия живот“. Изпълнението му ще допринесе за изпълнението на стратегическите цели и приоритети, залегнали в следните актуални стратегически документи:

- ✓ **Национална програма за развитие „България 2020“** - Приоритет 1. Подобряване на достъпа и повишаване на качеството на образованието и обучението и качествените характеристики на работната сила - *Подприоритет 1.1 Осигуряване на достъпно и качествено образование за развитие на личността чрез осъвременяване на системата на образование и осигуряване на нейната адаптивност спрямо потребностите на пазара на труда;*
- ✓ **Национална стратегия за учене през целия живот за периода 2014 – 2020 година** - Приоритет 3.4.1. Осигуряване на условия за преход към функционираща система за учене през целия живот;
- ✓ **Актуализирана стратегия по заетостта на РБ (2013 – 2020 г.)** – Основен приоритет 3.1. Повишаване качеството на работната сила според изискванията на работните места и за повишаване на производителността на труда – *Задача 3.1.4. Развитие на формите и насърчаване на участието в учене през целия живот;*
- ✓ **Стратегия за развитие на професионалното образование и обучение в Република България за периода 2015-2020 г.** - Приоритетно направление 3. Професионалното образование и обучение в контекста на ученето през целия живот.

Проектът е в съответствие и с политиките на актуалните европейски стратегически документи, вкл. и с Препоръката на Европейския парламент и на Съвета от 18 юни 2009 г., която приканва страните - членки да предприемат действия за поетапно въвеждане и внедряване на Европейска система за кредити в професионалното образование и обучение (ECVET).

З) Проект № BG05M2OP001-3.003-0001 „Подкрепа за равен достъп и личностно развитие“

Констатация 3.1.1.1.:

Проект № BG05M2OP001-3.003-0001 „Подкрепа за равен достъп и личностно развитие“ е финансиран по процедура за директно предоставяне на БФП BG05M2OP001-3.003 „Осигуряване на условия и ресурси за изграждане и развитие на

подкрепяща среда в детските градини и училищата и осъществяване на включващо обучение – фаза 1“.

Чрез проект № BG05M2OP001-3.003-0001 „Подкрепа за равен достъп и личностно развитие“ следва да бъдат продължени и допълнени дейностите, осъществени по проект „Включващо обучение“ по ОП РЧР 2007-2013 г. като се поставя акцент върху обучението на всички, работещи в образователната система за осъществяване на процеса по включващо обучение и върху разширяване на обхвата на институциите. В проекта са предвидени 6 основни дейности за подкрепа на обучението и за личностно развитие на деца от 3 до 6 години в риск от обучителни затруднения, на деца и ученици със специални образователни потребности и на ученици с девиантно поведение.

Съгласно Насоките за кандидатстване по процедура за директно предоставяне на БФП BG05M2OP001-3.003 „Осигуряване на условия и ресурси за изграждане и развитие на подкрепяща среда в детските градини и училищата и осъществяване на включващо обучение – фаза 1“ проектът е свързан с инвестиционен приоритет: № 9i (ИП9i) „Активно приобщаване, включително с оглед насърчаване на равните възможности и активното участие и по-добрата пригодност за заетост“; специфична цел 1 към ИП9i: „Увеличаване на броя на образователните институции, осигурили подкрепяща среда за включващо обучение“, приоритетна ос: 3. „Образователна среда за активно социално приобщаване“ на Оперативната програма „Наука и образование за интелигентен растеж“. В Насоките за кандидатстване е посочено, че процедурата е в съответствие с целите на Стратегията за осигуряване на равни възможности на хората с увреждания, Конвенцията на ООН за правата на хората с увреждания, Националната стратегия за учене през целия живот за периода 2014-2020 година и Стратегията за намаляване дела на преждевременно напусналите образователната система (2013-2020).

Проектът е насочен към реализирането на цели и приоритети, залегнали в следните национални стратегически документи:

- **Национална програма за развитие „България 2020“**, приета с Решение № 1057 на Министерския съвет от 20.12.2012 г., Приоритет 1. „Подобряване на достъпа и повишаване на качеството на образованието и обучението и качествените характеристики на работната сила“, Подприоритет 1.1 „Осигуряване на достъпно и качествено образование за развитие на личността чрез осъвременяване на системата на образование и осигуряване на нейната адаптивност спрямо потребностите на пазара на труда“, Област на въздействие „Модернизация на образователната система за предоставяне на достъпно и качествено образование“. В **Тригодишните планове за действие за изпълнението на Национална програма за развитие „България 2020“ в периода 2016-2018 г. и 2017-2019 г.** по Приоритет 1., *Подприоритет 1.1*, Област на въздействие: „Модернизация на образователната система за предоставяне на достъпно и качествено образование“ е определена мярка „Осигуряване на условия за включващо/приобщаващо образование“ и като механизъм на въздействие към нея е посочена процедурата в рамките, на която се изпълнява проект № BG05M2OP001-3.003-0001 „Подкрепа за равен достъп и личностно развитие“;
- **Национална стратегия за хората с увреждания 2016-2020 г.**, приета с РМС № 549/07.07.2016 г., Приоритет 2 „Осигуряване на равен достъп до включваща образователна система на всички равнища и възможности за учене през целия живот“, Подприоритет 2.1. „Предучилищно и училищно

образование“. В Плана за действие за периода 2016-2018 г. за изпълнение на Националната стратегия за хората с увреждания 2016-2020 г. като източник за финансиране на Дейност 1.1. „Повишаване на ролята на общообразователните училища за изграждане на приобщаваща образователна среда и за осъществяване на качествено образование, съобразено с индивидуалните потребности на всеки ученик“, Мярка 1: „Изграждане на успешен модел за успешно включване в образователна среда на учениците със специални образователни потребности“ по Подприоритет 2.1. на Приоритет 2 е посочен проект BG05M2OP001-3.003-0001 „Подкрепа за равен достъп и личностно развитие“;

- **План за действие на Република България за прилагане на Конвенцията за правата на хората с увреждания (2015-2020 г.),** приет с РМС № 467/25.06.2015 г.; Оперативни цели 4.1.1. „Повишаване ролята на детската градина и училището за осъществяване на включващо обучение“; 4.1.2. „Поставяне на изисквания към условията на училищната среда за децата и учениците с различни увреждания и затруднения“; 4.1.3. „Определяне на специфични изисквания към учебния процес във връзка с обучението на учениците със специални образователни потребности“; 4.2.1. „Осигуряване на финансиране за изследване на жестовия език“;
- **Националната стратегия за учене през целия живот за периода 2014-2020 година,** приета с Решение № 12 на Министерския съвет от 10.01.2014 г.; Област на въздействие 3 „Прилагане на комплексен подход за повишаване на образователните постижения и намаляване дела на преждевременно напусналите училище“, дейност „Развитие на подкрепящата среда в системата на предучилищното възпитание и подготовка и на училищното образование за осъществяване на включващо обучение чрез: подкрепа и мотивация на педагогическите специалисти за повишаване на квалификацията, стимулиране на екипната работа; осигуряване на гъвкави форми на обучение; осигуряване на специализирани пособия и помагала; индивидуална подкрепа за личностно развитие“. В Плана за действие за 2016 година за изпълнение на Националната стратегия за учене през целия живот за периода 2014-2020 година към Област на въздействие 3 е включена задача 3.1.3. „Осигуряване на условия и ресурси за изграждане и развитие на подкрепяща среда в детските градини и училищата за осъществяване на включващо обучение – фаза 1“;
- **Стратегия за намаляване дела на преждевременно напусналите образователната система (2013-2020),** приета с Протокол № 44.11 на Министерския съвет от 30.10.2013 г.; Политики за превенция на преждевременно напускане на училище; Мярка 2.8. „Надграждане и развитие на подкрепяща среда в детските градини и училищата за осъществяване на включващо обучение“.

Проектът е насочен към реализиране на: 1) единната държавна образователна политика за осигуряване правото на предучилищно и училищно образование; 2) равен достъп до качествено образование и приобщаване на всяко дете и на всеки ученик и 3) равнопоставеност и недопускане на дискриминация при провеждане на предучилищното и училищното образование, заложи като принципи в съответствие, с които се реализира образованието като национален приоритет съгласно чл. 3, ал. 2, т. 1, 3 и 4 от Закона за предучилищното и училищното образование (ЗПУО).

Извод към Констатация 3.1.1.1.:

Проект № BG05M2OP001-3.003-0001 „Подкрепа за равен достъп и личностно развитие“ е съпоставим със стратегически програмни документи в сферата на образованието.

Констатация 3.1.1.2.:

В процеса на извършването на анализа не е открита документална следа за търсенето на синхрон при програмирането и изпълнението на операции, попадащи в един инвестиционен приоритет или такива със сходни дейности.

Извод към Констатация 3.1.1.2.:

Липсата на синхрон при програмирането на процедури от един инвестиционен приоритет или такива със сходни дейности води до риск от дублиране на дейности и съответно разходи, както и до създаването на нерегламентирани практики при изпълнението на проектите, като следствие от липсата на ясни правила.

Препоръка към Констатация 3.1.1.2.:

При разработването на Критерии за избор на операции да бъде извършван предварителен анализ за синхронизирането на мерките и дейностите по отделните процедури в рамките на един инвестиционен приоритет.

И) Проект № BG05M2OP001-3.004-0001 „Нов шанс за успех“

Констатация И.1.1.1.:

Проект № BG05M2OP001-3.004-0001 „Нов шанс за успех“ е финансиран по процедура чрез директно предоставяне на безвъзмездна финансова помощ BG05M2OP001-3.004 „Ограмотяване на възрастни - Фаза 1“ и надгражда изпълнения едноименен проект, финансиран по Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси (2007-2013)“ (ОП РЧР). Проект № BG05M2OP001-3.004-0001 „Нов шанс за успех“ е насочен към улесняване на по-нататъшния достъп до общообразователна и професионална подготовка и съответно до участието на пазара на труда. Заложено е дейностите по проекта да създадат условия за развитие на системата за учене през целия живот и да имат положителен ефект върху бъдещата професионална реализация на обучаемите. Целева група на проекта са лицата без завършени етапи и степени на образование, безработни и неграмотни лица.

Съгласно Условието за кандидатстване при процедура чрез директно предоставяне на безвъзмездна финансова помощ BG05M2OP001-3.004 „Ограмотяване на възрастни - Фаза 1“ проектът е насочен към постигане на целите на **Оперативната програма „Наука и образование за интелигентен растеж“**, приоритетна ос 3 „Образователна среда за активно социално приобщаване“, Инвестиционен приоритет: 9ii „Социално-икономическо интегриране на маргинализираните общности, като например ромите“ (ИП 9ii) и специфична цел: 1 „Повишаване броя на успешно интегрираните чрез образователната система деца и ученици от маргинализирани общности, включително роми“ (СЦ1).

Реализацията на проекта следва да допринесе за постигане на Мярка 1. „Преодоляване на социално-икономическата неравнопоставеност“ към Цел 3. „Увеличаване на участието и приобщаване“ от **Националната стратегия за насърчаване и повишаване на грамотността (2014-2020)**, приета с Протокол на МС № 43.5 от 22.10.2014 г. В Националния план за действие в изпълнение на Националната стратегия за насърчаване и повишаване на грамотността през периода 2015-2016 година, към Мярка 1. „Преодоляване на социално-икономическата неравнопоставеност“ е заложена дейност „Подпомагане на достъпа до висококачествени курсове за ограмотяване на възрастни“, която кореспондира пряко

с проект № BG05M2OP001-3.004-0001 „Нов шанс за успех“. Наред с изпълнението на посочените по-горе цели и мярка, проектът следва да допринесе за реализирането на цели и приоритети, залегнали в следните национални стратегически документи:

- **Национална програма за развитие „България 2020“**, приета с Решение № 1057 на Министерския съвет от 20.12.2012 г., Приоритет 1. „Подобряване на достъпа и повишаване на качеството на образованието и обучението и качествените характеристики на работната сила“, *Подприоритет 1.2 „Подобряване на качествените характеристики на работната сила“* - в приоритета централно място заема изпълнението на стратегии за учене през целия живот в сътрудничество със социалните партньори. В **Тригодишните планове за действие за изпълнението на Национална програма за развитие „България 2020“ в периода 2016-2018 г. и 2017-2019 г. по Приоритет 1. „Подобряване на достъпа и повишаване на качеството на образованието и обучението и качествените характеристики на работната сила, Подприоритет 1.2 „Подобряване на качествените характеристики на работната сила“**, Област на въздействие: „Укрепване на връзките между институциите за образование/обучение и реален сектор“ е определена мярка „Улесняване на прехода от образование към пазара на труда“ и като механизъм на въздействие към нея е посочена процедурата в рамките, на която се изпълнява проект „Нов шанс за успех“;
- **Национална стратегия за намаляване на бедността и насърчаване на социалното включване 2020**, приета с Протокол № 5.1 на Министерския съвет от 06.02.2013 г., Приоритет 1 „Осигуряване на възможности за заетост и за повишаване на доходите от труд чрез активно включване на пазара на труда“, Мярка „Реинтеграция на преждевременно напусналите образователната система“;
- **Национална стратегия за учене през целия живот за периода 2014 – 2020 година**, приета с Решение № 12 на Министерския съвет от 10.01.2014 г., Област на въздействие 1 „Осигуряване на условия за преход към функционираща система за учене през целия живот“, Дейност „Развитие и разширяване на системата за ограмотяване на възрастните с цел осигуряване на достъп до пазара на труда“. В **Плана за действие за 2016 г. в изпълнение Национална стратегия за учене през целия живот за периода 2014 – 2020 година** като задача 1.7.1., чрез която да се реализира дейността, е включено изпълнението на проект „Нов шанс за успех“;
- **Стратегия за ефективно прилагане на информационни и комуникационни технологии в образованието и науката на Република България (2014-2020 г.)**, приета с Протокол № 27.1 на Министерския съвет от 02.07.2014 г., приоритетна ниша „По-широко разпространение на електронна дистанционна форма за обучение“;
- **Рамкова програма за интегриране на ромите в българското общество (2010-2020 г.)**, приета с Протокол № 18.3 на Министерския съвет от 12.05.2010 г. - Приоритетни направления за действие: 15. „Разработване и въвеждане в образователната система на разнообразни програми и форми за обучение на възрастни роми. Обучение на учителите за преподаване на възрастни (андрагогика)“ и 16. „Улесняване на достъпа на възрастни роми до форми на продължаващо образование. Мотивиране на ромите за учене през целия живот.“

Проектът е насочен към реализиране на:

- единната държавна образователна политика за осигуряване правото на предучилищно и училищно образование, заложена като един от принципите в съответствие, с които се реализира образованието като национален приоритет съгласно чл. 3, ал. 2, т. 1 от **Закона за предучилищното и училищното образование (ЗПУО)**;
- държавната политика за насърчаване и запазване на заетостта и обучението на възрастни и осигуряване защита на националния пазар на труда. Съгласно чл. 6 от **Закона за насърчаване на заетостта (ЗНЗ)** ангажиментът по разработването, координирането и провеждането на тази политика е възложен на министъра на труда и социалната политика.

Извод към Констатация И.1.1.1.:

Проект № BG05M2OP001-3.004-0001 „Нов шанс за успех“ е съпоставим със стратегически програмни документи в сферата на образованието.

Констатация И.1.1.2.:

В процеса на извършването на анализа не е открита документална следа за търсенето на синхрон при програмирането и изпълнението на операции, попадащи в един инвестиционен приоритет или такива със сходни дейности.

Извод към Констатация И.1.1.2.:

Липсата на синхрон при програмирането на процедури от един инвестиционен приоритет или такива със сходни дейности води до риск от дублиране на дейности и съответно разходи, както и до създаването на нерегламентирани практики при изпълнението на проектите, като следствие от липсата на ясни правила.

Препоръка към Констатация И.1.1.2.:

При разработването на Критерии за избор на операции да бъде извършван предварителен анализ за синхронизирането на мерките и дейностите по отделните процедури в рамките на един инвестиционен приоритет.

1.2. Анализ на индикаторите на проектите

А) Проект BG05M2OP001-2.001-0001 Система за кариерно ориентиране в училищното образование

Цели на процедурата за БФП	Индикатори по проекта	Вид на индикатора
• Създаване и прилагане на модел на кариерно ориентиране на ниво училище. • Осигуряване на ранно кариерно ориентиране на застрашените от отпадане ученици и учениците със специални образователни потребности.	Ученици, обхванати от дейности за кариерно ориентиране по ОП	Специфичен за програмата индикатор (ИП 10iii)
	Дял на учениците, от включените в дейности по кариерно ориентиране по ОП, които са получили индивидуална консултация за кариерно ориентиране	Специфичен за програмата индикатор (ИП 10iii)
• Утвърждаване на центровете за кариерно ориентиране като ефективни консултациялни, методически и координиращи звена за реализиране на политиката за кариерно	Подкрепени центрове за кариерно ориентиране	Индивидуален за процедурата

ориентиране на учениците в системата на средното образование.		
Създаване и прилагане на модел „Училище – пазар на труда“ към Националния портал за кариерно ориентиране (http://orientirane.mon.bg) за подпомагане на трудовата и професионалната реализация на завършващите средно образование.	Липса на индикатор за измерване на целта	

Констатация А.1.2.1:

Дейност „Създаване и прилагане на модел „Училище – пазар на труда“ за подпомагане на трудовата и професионална реализация на завършващите средно образование“ и съответстващата ѝ цел са насочени към създаването на модул „Училище – пазар на труда“ към Националния портал за кариерно ориентиране на учениците (<http://orientirane.mon.bg>) за информиране и ориентиране относно възможностите за трудова и професионална реализация на завършващите средно образование. Заложените индикатори от своя страна измерват по-скоро физическото участие на учениците в дейностите за кариерно ориентиране по проекта, отколкото надграждането на съществуващия портал за кариерно ориентиране.

Извод към Констатация А.1.2.1:

Залагането на проектни цели, които не са обвързани с конкретни индикатори или индикатори, които са неприложими за съответната процедура/проект води до затруднения при последващото проследяване на изпълнението на тези цели/индикатори.

Препоръка към Констатация А.1.2.1:

С цел ясното количествено проследяване на изпълнението на проектните цели, още на ниво изготвяне на насоки за кандидатстване да бъде поставяно изискване тези цели да бъдат обвързани с приложими за съответната процедура индикатори.

Констатация А.1.2.2:

По отношение на индикатор „Ученици, обхванати от дейности за кариерно ориентиране по ОП“ – в Оперативната програма е заложена целева стойност 200 000, а целевата стойност по проекта е 100 000. Верифицираната към момента стойност на индикатора, съгласно информацията в ИСУН е 57 603 бр. Етапната цел, заложена в Оперативната програма, която следва да се постигне е 50 000, тоест тя е достигната.

Извод по Констатация А.1.2.2:

Приключването на дейностите по проект BG05M2OP001-2.001-0001 „Система за кариерно ориентиране в училищното образование“ към 31.12.2017 г. и липсата на яснота към настоящия момент относно финансирането им след това, излага на сериозен риск устойчивостта на проекта, в т.ч. и съществуването на създадените в рамките на проект BG051PO001-4.3.02-0001-C0001 „Система за кариерно ориентиране в училищното образование“, финансиран по Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси 2007-2013 и утвърдени чрез настоящия проект центрове за кариерно ориентиране.

В случай, че дейностите по проекта не бъдат продължени, това ще постави под риск и изпълнението на съответните индикатори за изпълнение и резултат, заложен

в оперативната програма. Това би довело до риск от налагане на финансова корекция в случаите на оценена висока степен на неизпълнение на целите, определени за края на програмния период по чл.6 „Изпълнение на етапните и общите цели“ от Регламент за изпълнение (ЕС) № 215/2014 на Комисията от 7 март 2014 година за определяне на разпоредби за изпълнение на Регламент (ЕС) № 1303/2013 на Европейския парламент и на Съвета за определяне на общоприложими разпоредби за Европейския фонд за регионално развитие, Европейския социален фонд, Кохезионния фонд, Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони и Европейския фонд за морско дело и рибарство и за определяне на общи разпоредби за Европейския фонд за регионално развитие, Европейския социален фонд, Кохезионния фонд и Европейския фонд за морско дело и рибарство по отношение на методологиите за подкрепата във връзка с изменението на климата, определянето на етапни и общи цели в рамката на изпълнението и номенклатурата на категориите интервенции за европейските структурни и инвестиционни фондове, който в т.4 гласи, че „Ако по отношение на приоритет, чиято рамка на изпълнението включва повече от два показателя, не бъдат постигнати най-малко 65 % от стойността на етапната цел до края на 2018 г. за най-малко два от тези показатели, това се счита за висока степен на неизпълнение на етапните цели. Неизпълнението на най-малко 65 % от стойността на общата цел до края на 2023 г. за поне два от тези показатели се счита за висока степен на неизпълнение на общите цели.“

Отделно от това, неизпълнението на индикаторите би довело до налагане на финансови корекции, съгласно чл.2, ал.2 от НАРЕДБА за посочване на нередности, представляващи основания за извършване на финансови корекции, и процентните показатели за определяне размера на финансовите корекции по реда на Закона за управление на средствата от Европейските структурни и инвестиционни фондове, приета с ПМС № 57 от 28.03.2017 г., обн., ДВ, бр. 27 от 31.03.2017 г., в сила от 31.03.2017 г., които в Приложение 2 към Наредбата са определени, както следва:

Нарушение	Показател за корекцията (в %)
6. Неизпълнение на одобрени индикатори, които са свързани с постигането на целите на програмата	Когато изпълнението на одобрените по проекта индикатори е между 90 и 99 на сто – размерът на финансовата корекция е 0 на сто. Когато изпълнението на одобрените по проекта индикатори е между 80 и 89 на сто – размерът на финансовата корекция е 5 на сто. Когато изпълнението на одобрените по проекта индикатори е между 70 и 79 на сто – размерът на финансовата корекция е 10 на сто. Когато изпълнението на одобрените по проекта индикатори е между 60 и 69 на сто – размерът на финансовата корекция е 15 на сто. Когато изпълнението на одобрените по проекта индикатори е между 50 и 59 на сто – размерът на финансовата корекция е 20 на сто. Когато изпълнението на одобрените по проекта индикатори е между 45 и 49 на сто – размерът на финансовата корекция е 25 на сто. Когато изпълнението на одобрените по проекта индикатори е под 45 на сто – размерът на финансовата корекция е 100 на сто.

Препоръка по Констатация А.1.2.2:

В случай, че бъде взето решение дейностите, свързани с развитието на кариерното ориентиране в училищното образование, да бъдат продължени и след приключването на проект BG05M2OP001-2.001-0001, с оглед постигането на заложените стойности на съответните индикатори от оперативната програма, това следва да стане като внимателно се анализират и оценят предимствата и недостатъците на предложените варианти за изпълнението на тези дейности в т. IV от настоящия доклад.

Б) Проект BG05M2OP001-2.002-0001 „Студентски практики – фаза 1“

Цели на процедурата за БФП	Индикатори по проекта	Вид на индикатора
- Повишаване качеството на висшето образование, чрез осигуряване на практическа подготовка на студенти в реална работна среда; - Подобряване на практическите умения на студентите още по време на тяхното обучение, спрямо потребностите на пазара на труда; - Осигуряване на допълнителни възможности на завършващите висше образование за по-успешна реализация на пазара на труда.	Студенти, включени в студентски практики	Специфичен за програмата индикатор за изпълнение
	Дял на студентите, преминали успешно практическо обучение в реална работна среда от включените в дейности по ОП	Специфичен за програмата индикатор за резултат
Укрепване на връзките между висшите училища и работодателите, изграждане и развитие на партньорства между тях.	Липсва индикатор за измерване на целта	

Констатация Б.1.2.1:

Индикаторите, определени по процедурата, съответно по проекта са идентични с тези, дефинирани в Оперативната програма.

Индикаторът за изпълнение по програмата „Студенти, включени в студентски практики“ е с определена целева стойност, която следва да бъде достигната до 2023 г. – 90 000 студента, като за проекта е определена стойност от 46 000 студента или половината от планираните за целия програмен период.

Индикаторът за резултат „Дял на студентите, преминали успешно практическо обучение в реална работна среда от включените в дейности по ОП“ е определен в ОП с базова стойност – 87%, която остава непроменена със заложената в Програмата стойност на Етапната цел за 2018 г. и целева стойност до 2023 г. – 90%, съответстваща на крайната цел. По проекта индикаторът е планиран със съответстващата на етапната цел стойност, тоест 87%.

По данни на Технически отчет № 4 към 01.06.2017 г. изпълнението на индикаторите е както следва: индикатор „Студенти, включени в студентски практики“ – 23 433 броя или 50,94 % изпълнение, а индикатор „Дял на студентите, преминали успешно практическо обучение в реална работна среда от включените в дейности по ОП“ - 39,74 %, тоест под половината от заложената стойност, която следва да бъде постигната до 2018 г.

Извод към Констатация Б.1.2.1:

Отчетеното ниско ниво (45.68%) на изпълнение на индикатора за резултат „Дял на студентите, преминали успешно практическо обучение в реална работна среда от включените в дейности по ОП“ и фактът, че проектът приключва в края на настоящата година, поставя под риск постигането на Етапната цел за 2018 г., планирана в Програмата в размер на 87%. Това би довело до риск от спиране на междинните плащания в случаите на оценена висока степен на неизпълнение на етапните цели по чл.6 „Изпълнение на етапните и общите цели“ от Регламент за изпълнение (ЕС) № 215/2014 на Комисията от 7 март 2014 година за определяне на

разпоредби за изпълнение на Регламент (ЕС) № 1303/2013 на Европейския парламент и на Съвета за определяне на общоприложими разпоредби за Европейския фонд за регионално развитие, Европейския социален фонд, Кохезионния фонд, Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони и Европейския фонд за морско дело и рибарство и за определяне на общи разпоредби за Европейския фонд за регионално развитие, Европейския социален фонд, Кохезионния фонд и Европейския фонд за морско дело и рибарство по отношение на методологиите за подкрепата във връзка с изменението на климата, определянето на етапни и общи цели в рамката на изпълнението и номенклатурата на категориите интервенции за европейските структурни и инвестиционни фондове, който в т.4 гласи, че „Ако по отношение на приоритет, чиято рамка на изпълнението включва повече от два показателя, не бъдат постигнати най-малко 65 % от стойността на етапната цел до края на 2018 г. за най-малко два от тези показатели, това се счита за висока степен на неизпълнение на етапните цели.“

Отделно от това, неизпълнението на индикаторите би довело до налагане на финансови корекции, съгласно чл.2, ал.2 от НАРЕДБА за посочване на нередности, представляващи основания за извършване на финансови корекции, и процентните показатели за определяне размера на финансовите корекции по реда на Закона за управление на средствата от Европейските структурни и инвестиционни фондове, приета с ПМС № 57 от 28.03.2017 г., обн., ДВ, бр. 27 от 31.03.2017 г., в сила от 31.03.2017 г., които в Приложение 2 към Наредбата са определени, както следва:

Нарушение	Показател за корекцията (в %)
6. Неизпълнение на одобрени индикатори, които са свързани с постигането на целите на програмата	Когато изпълнението на одобрените по проекта индикатори е между 90 и 99 на сто – размерът на финансовата корекция е 0 на сто. Когато изпълнението на одобрените по проекта индикатори е между 80 и 89 на сто – размерът на финансовата корекция е 5 на сто. Когато изпълнението на одобрените по проекта индикатори е между 70 и 79 на сто – размерът на финансовата корекция е 10 на сто. Когато изпълнението на одобрените по проекта индикатори е между 60 и 69 на сто – размерът на финансовата корекция е 15 на сто. Когато изпълнението на одобрените по проекта индикатори е между 50 и 59 на сто – размерът на финансовата корекция е 20 на сто. Когато изпълнението на одобрените по проекта индикатори е между 45 и 49 на сто – размерът на финансовата корекция е 25 на сто. Когато изпълнението на одобрените по проекта индикатори е под 45 на сто – размерът на финансовата корекция е 100 на сто.

Препоръка към Констатация Б.1.2.1:

Да бъдат предприети своевременни мерки за постигането на заложената стойност на индикатора за резултат „Дял на студентите, преминали успешно практическо обучение в реална работна среда от включените в дейности по ОП“, включително и като бъде обсъдена възможността за удължаване срока на проекта в рамките на възможностите за финансиране по код на интервенция 116 от Програмата.

Констатация Б.1.2.2:

За една от четирите цели на процедурата, а именно „Укрепване на връзките между висшите училища и работодателите, изграждане и развитие на партньорства между тях“, не е дефиниран или определен индикатор, чрез който може да бъде измерена.

Извод към Констатация Б.1.2.2:

Залагането на проектни цели, които не са обвързани с конкретни индикатори или индикатори, които са неприложими за съответната процедура/проект води до

затруднения при последващото проследяване на изпълнението на тези цели/индикатори.

Препоръка към Констатация Б.1.2.2:

С цел ясно количествено проследяване на изпълнението на проектните цели, още на ниво изготвяне на насоки за кандидатстване да бъде поставяно изискване тези цели да бъдат обвързани с приложими за съответната процедура индикатори.

В) Проект BG05M2OP001-2.003-0001 „Студентски стипендии – фаза 1“

Цели на проекта	Индикатори по проекта	Вид на индикатора
- Допълване на съществуващата в Република България система за предоставяне на студентски стипендии, награди и кредити с използването на финансиране от Европейския социален фонд. - Насърчаване на младите хора да развиват творческия си потенциал и иновативност чрез създаване на атмосфера на академична конкуренция. - Създаване на условия за намаляване на съществуващите диспропорции между актуалните потребности на трудовия пазар и профила на обучение във висшите училища. - Създаване на условия за повишаване привлекателността на специалности, по които се усеща дефицит на пазара на труда. - Създаване на условия за повишаване привлекателността на специалности, по които се усеща дефицит на пазара на труда. - Надграждане, допълване и продължение на успешно реализираните процедури за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ BG051PO001-4.2.02 „Студентски стипендии за равен достъп до образование и повишаване на мотивацията за подобри резултати“, BG051PO001-4.2.04 „Студентски стипендии и награди“ и BG051PO001-4.2.06 „Студентски стипендии“, финансирани по Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“ 2007-2013 г.	Студенти по приоритетни специалности, получили стипендии и специални стипендии Дял на 30-34-годишните завършили висше образование, от включените в дейности по ОП	Специфичен за програмата индикатор за изпълнение Специфичен за програмата индикатор за резултат

Констатация В.1.2.1:

От една страна, дефинираните по проекта специфични цели са разширени и доразвити, в сравнение с тези за процедурата, но не са обвързани с индикатори, чрез които да може да бъде измерено постигането им. Някои от тях са формулирани по начин, който не позволява количественото им измерване – характерен пример е специфичната цел на проекта: Надграждане, допълване и продължение на успешно реализираните процедури за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ BG051PO001-4.2.02 „Студентски стипендии за равен достъп до образование и повишаване на мотивацията за по-добри резултати“, BG051PO001-4.2.04 „Студентски стипендии и награди“ и BG051PO001-4.2.06 „Студентски стипендии“, финансирани по Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“ 2007-2013 г.“

От друга страна, специфичните цели на проекта не отразяват спецификата на процедурата, дефицитите на която са подробно описани в Констатация В.1.1.1. Например, липсва цел и съответно индикатор, чрез който да бъде измерено разширяването на възможностите за включване на студенти с увреждания в цикъла на висшето образование.

Допълнителен проблем в това отношение е начинът, по който индикаторът за изпълнение е определен в самата Оперативна програма – там той е обединен за стипендиите по приоритетни области и за специалните стипендии, което не позволява количественото измерване на тежестта на двата вида стипендии, докато индикаторите и за изпълнение и за резултат по предишния проект BG051PO001-4.2.06. са диференцирани за двата вида стипендии.

Извод към Констатация В.1.2.1:

Залагането на проектни цели, които не са обвързани с конкретни индикатори или индикатори, които са неприложими за съответната процедура/проект води до затруднения при последващото проследяване на изпълнението на тези цели/индикатори.

Препоръка към Констатация В.1.2.1:

С цел ясното количествено проследяване на изпълнението на проектните цели, още на ниво изготвяне на насоки за кандидатстване да бъде поставяно изискване тези цели да бъдат обвързани с приложими за съответната процедура индикатори.

Констатация В.1.2.2:

Индикаторът за изпълнение „Студенти по приоритетни специалности, получили стипендии и специални стипендии“ е заложен в Оперативната програма с етапна цел за 2018 г. на стойност 11 600 броя и крайна цел, тоест целева стойност за 2023 г. в размер на 30 000 броя. В проект BG05M2OP001-2.003-0001 е заложена целева стойност на индикатора 20 000 броя. По данни на ИСУН в междинен отчет № 2 към 15.06.2017 г., отчетната стойност на индикатора е 18 560 броя. С тази стойност етапната цел за 2018 година е постигната, а до края на договора за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ (29.11.2017 г.) следва да бъдат отчетени още 1 440 броя до достигането на целевата стойност на индикатора по проекта.

Извод към Констатация В.1.2.2.:

С отчетеното до момента изпълнение на проект BG05M2OP001-2.003-0001 е постигната етапната цел на индикатора за изпълнение „Студенти по приоритетни специалности, получили стипендии и специални стипендии“ към 2018 г. Последната отчетена стойност на индикатора е 92,8 % спрямо заложената целева стойност по проекта, което не води до риск от налагане на финансови корекции поради неизпълнение на стойностите на индикаторите по смисъла на НАРЕДБА за посочване на нередности, представляващи основания за извършване на финансови корекции, и процентните показатели за определяне размера на финансовите корекции по реда на

Закона за управление на средствата от Европейските структурни и инвестиционни фондове, приета с ПМС № 57 от 28.03.2017 г., обн., ДВ, бр. 27 от 31.03.2017 г., в сила от 31.03.2017 г.

Препоръка към Констатация В.1.2.2.:

Неприложимо

Г) Проект BG05M2OP001-2.004-0004 Развитие на способностите на учениците и повишаване на мотивацията им за учене чрез дейности, развиващи специфични знания, умения и компетентности (твоят час) – Фаза 1

Цели на процедурата за БФП	Индикатори по проекта	Вид на индикатора
	Намаление на дела на преждевременно напусналите училище (ГНУ) от лицата на възраст между 18 и 24 г., включени в дейности по ОП	Специфичен за програмата индикатор (ИП 10i)
- Развитие на уменията за учене, компетентностите, творческите и спортните способности на учениците в тематични области, които са извън включените в задължителната училищна подготовка; - Преодоляване на образователните дефицити на учениците, които срещат затруднения в подготовката си по задължителните дейности в училище и повишаване на мотивацията им за учене; - Повишаване на образователните постижения на учениците в определени научни области; - Включване на по-голям брой ученици в извънкласни дейности посредством създаване на условия за провеждане на междуучилищни изяви и инициативи, при които ще се обединят образователните ресурси на повече училища; - Превръщане на училището в по-привлекателно място за учениците, с което да се намали преждевременното им напускане на образователната система, и изграждане на по-висока увереност в собствените им сили, с което да се насърчи бъдещата им социална, професионална и личностна реализация; - Създаване на ефективни	Дял на училищата, предлагащи дейности за повишаване мотивацията за учене, чрез развитие на специфични знания, умения и компетентности. Ученици, включени в дейности за повишаване мотивацията за учене, чрез развитие на специфични знания, умения и компетентности	Специфичен за програмата индикатор (ИП 10i) Специфичен за програмата индикатор (ИП 10i)

механизми за участие на общността и родителите/близките на учениците в дейностите на училищата, с което ще се подпомогне изборът на ефективен набор от извънкласни дейности по интереси и дейности за преодоляване на образователните дефицити на учениците; • Прилагане в извънкласните дейности на електронни/мултимедийни/продукти за постигане на достъпно знание, устойчивост на интересите на учениците и мотивираща, позитивна среда.		
• Изграждане и прилагане на единен модел за обществен мониторинг на извънкласни дейности по интереси и на дейности за преодоляване на образователните дефицити на учениците, с което ще се осигури (1) прозрачност на избора и провеждането им и (2) разнообразие от възможности за развитие на способностите на учениците.	Липса на индикатор за измерване на целта	

Констатация Г.1.2.1:

Индикаторът „Намаление на дела на преждевременно напусналите училище (ПНУ) от лицата на възраст между 18 и 24 г., включени в дейности по ОП“ е неприложим за настоящия проект. Индикаторът не е обвързан със специфичните цели на процедурата и не е ясно по какъв начин ще се отчита неговото изпълнение. Освен това не е посочена целева стойност.

Извод към Констатация Г.1.2.1:

Залагането на проектни цели, които не са обвързани с конкретни индикатори или индикатори, които са неприложими за съответната процедура/проект води до затруднения при последващото проследяване на изпълнението на тези цели/индикатори.

Препоръка към Констатация Г.1.2.1:

С цел ясното количествено проследяване на изпълнението на проектните цели, още на ниво изготвяне на насоки за кандидатстване да бъде поставяно изискване тези цели да бъдат обвързани с приложими за съответната процедура индикатори.

Констатация Г.1.2.2:

От друга страна, заложената специфична цел „Изграждане и прилагане на единен модел за обществен мониторинг ...“ е насочена към създаване на модел на обществен мониторинг, чрез който да се осъществява, проследява и контролира избора и провеждането на дейности, включени в училищните програми, докато индикаторите приложими за проекта измерват доколко училищата и учениците са включени в самите дейности, свързани с повишаване на мотивацията.

Извод към Констатация Г.1.2.2.:

Залагането на дейности и резултати, които не са обвързани с конкретни цели и индикатори не е ефективно и води до планирането и изразходването на средства, които не са необходими за постигане на целите на проекта.

Препоръка към Констатация Г.1.2.2:

При разписването на проектното предложение, конкретните дейности по проектите да бъдат ясно и недвусмислено обвързвани с конкретни резултати и индикатори. В допълнение, да бъде посочван и конкретния бюджет, необходим за изпълнението на всяка дейност.

Констатация Г.1.2.3:

В ОП НОИР е заложен индикатор за изпълнение „Ученици, включени в дейности за повишаване мотивацията за учене, чрез развитие на специфични знания, умения и компетентности“ с крайна цел за 2023 г. - 160 000 бр.

Заложената целева стойност на индикатор „Ученици, включени в дейности за повишаване мотивацията за учене, чрез развитие на специфични знания, умения и компетентности“ по проекта е 320 000. Същата стойност на индикатора е посочена и в Насоките за кандидатстване по процедурата, с уточнението „320 000 (не по-малко от 160 000 за учебна година)“. Достигнатата верифицирана стойност на индикатора по данни от ИСУН към момента е 317 061 бр. или близо два пъти повече от заложената крайна цел в оперативната програма.

Извод към Констатация Г.1.2.3.:

Залагането на целеви стойности на индикаторите чувствително превишаващи планираните крайни цели в оперативната програма говори за слабости още на етап планиране на съответните процедури за безвъзмездна помощ.

Препоръка към Констатация Г.1.2.3

В насоките за кандидатстване да бъде ясно посочвано каква част от планираните крайни цели в оперативната програма ще бъдат постигнати при изпълнение на съответната процедура.

Д) Проект № BG05M2OP001-2.005-0001 „Поддържане и усъвършенстване на разработената рейтингова система на висшите училища - фаза 1“

Основната цел на проекта е съществено повишаване на качеството на висшето образование (ВО) и на съвместимостта му с европейските системи за висше образование, както и заемане на достойно място в Европейското пространство за висше образование. Повишаването на качеството на ВО ще доведе до по-добра реализация на пазара на труда на завършващите младежи. В тази връзка е необходимо да се осигури обективна оценка въз основа на данни от рейтинговата система на висшите училища.

Цели на процедурата за БФП	Индикатори по проекта	Вид на индикатора
• Специфична цел 1. Подпомагане на процеса по усъвършенстване на системите за управление и финансиране на висшите училища (ВУ).	Актуализации на рейтинговата система (индикатор за изпълнение) Целева стойност 3,00	Индивидуален за процедурата индикатор
	Дял от средствата за издръжка на обучението във ВУ, който се получава въз	Специфичен за програмата индикатор

	основа на оценка за качеството на обучението и съответствие с пазара на труда, в резултат на подкрепата по ОП (индикатор за резултат) Целева стойност 50%	
• Специфична цел 2. Осигуряване на значителен обем широкодостъпна информация за висшето образование в България за привличане и насърчаване на кандидат-студенти за вземане на най-ефективни решения за обучение във висше училище.	Актуализации на рейтинговата система (индикатор за изпълнение) Целева стойност 3,00	Индивидуален за процедурата индикатор
• Специфична цел 3. Популяризиране резултатите и постигане на максимално използване на рейтинговата система в училищното и професионалното образование. Институционализиране на рейтинговата система след края на проекта през 2019 г.	Липса на индикатор за измерване на целта.	

Констатация Д.1.2.1.:

Съгласно т. 7 „Индикатори“ от Насоките за кандидатстване като задължителни за залагане по проекта са посочени индикаторите:

За продукт:

- Актуализации на рейтинговата система - 3;

За резултат:

- Дял от средствата за издръжка на обучението във ВУ, който се получава въз основа на оценка за качеството на обучението и съответствие с пазара на труда, в резултат на подкрепата по ОП - 50 %.

В Условията за кандидатстване е посочено и че Информационната система за управление и наблюдение 2020 (ИСУН 2020) не позволява въвеждане на индивидуални индикатори на ниво проект от страна на кандидатите.

Поради определеното ограничение за измерването на специфична цел 3. „Популяризиране резултатите и постигане на максимално използване на рейтинговата система в училищното и професионалното образование.

Институционализиране на рейтинговата система след края на проекта през 2019 г.“ не е дефиниран индикатор.

Извод към Констатация Д.1.2.1.:

Въвеждането на ограничение за включване на допълнителни, специфични за проекта индикатори не предполага за специфична цел 3. „Популяризиране резултатите и постигане на максимално използване на рейтинговата система в училищното и професионалното образование. Институционализиране на рейтинговата система след края на проекта през 2019 г.“ на проект № BG05M2OP001-2.005-0001 „Поддържане и усъвършенстване на разработената рейтингова система на висшите училища - фаза 1“ да бъде изведен подходящ индикатор, чрез който да се измери степента на постигане на целта.

Неопределянето на специфичен/специфични индикатор/и за проекта води до риск от изкривяване на реалните резултати, тъй като дори и да не е изпълнена специфична цел 3. „Популяризиране резултатите и постигане на максимално използване на рейтинговата система в училищното и професионалното образование. Институционализиране на рейтинговата система след края на проекта през 2019 г.“, то е възможно да бъде отчетено пълно постигане на индикаторите.

Препоръка към Констатация Д.1.2.1.:

В случай, че бъде планирана реализация на следваща фаза на проекта, да бъде предвидена възможност за определяне на специфични за проекта индикатори, с оглед осигуряване на съпоставимост между целите на съответния проект и планираните индикатори.

Констатация Д.1.2.2.:

За индикатор „Дял от средствата за издръжка на обучението във ВУ, който се получава въз основа на оценка за качеството на обучението и съответствие с пазара на труда, в резултат на подкрепата по ОП“ в ОП НОИР са определени следните цели:

- етапна цел (2018 г.) – 16 %;
- крайна цел (2023 г.) – 60 %.

Към момента на извършване на настоящия анализ в ИСУН 2020 не е налична информация за подаден технически отчет по С Технически отчет № 1 по проекта, респ. не е отчетено изпълнение на индикатори.

Извод към Констатация Д.1.2.2.:

От съпоставката на целевата стойност на индикатора по проект № BG05M2OP001-2.005-0001 „Поддържане и усъвършенстване на разработената рейтингова система на висшите училища - фаза 1“ и на идентичния индикатор, заложен в ОП е видно, че чрез проекта следва да бъдат постигнати 50% дял от средствата за издръжка на обучението във ВУ, който се получава въз основа на оценка за качеството на обучението и съответствие с пазара на труда, в резултат на подкрепата по ОП, докато в ОП дялът е 60%, т.е. с 10 % повече. Ако индикаторът бъде реализиран, както заложен в проекта ще бъде постигнато изпълнение на %, включен в ОП в размер на 83,33%.

Препоръка към Констатация Д.1.2.2.:

С оглед избягване на неизпълнение на индикатора „Дял от средствата за издръжка на обучението във ВУ, който се получава въз основа на оценка за качеството на обучението и съответствие с пазара на труда, в резултат на подкрепата по ОП“ и предвид факта, че проектът е със срок на изпълнение до края на 2019 г., следва да бъдат предприети действия за постигане на целевата стойност на индикатора.

Е) Проект BG05M20P001-2.006-0001 „Ученически практики – фаза 1“

Цели на проекта	Индикатори по проекта	Вид на индикатора
Подкрепа за създаване и функциониране на УТФ и/или други съществуващи в професионалното образование форми на учебни или тренировъчни фирми, вкл. учебни компании чрез насърчаване на придобиването на универсални ключови умения и изграждане на партньорства с останалия свят, по-специално с бизнеса.	➤ Брой създадени учебни или тренировъчни фирми (УТФ);	Специфичен за програмата индикатор за изпълнение;
	➤ Ученици участващи в дейности по ОП, в подкрепа на професионалното образование в направления от приоритетно значение за икономиката;	Специфичен за програмата индикатор за изпълнение;
	➤ Дял на учениците в гимназиален етап, обучаващи се в професионални гимназии от включените в дейности по ОП	Специфичен за програмата индикатор за резултат
Подкрепа за практическо обучение, организация и провеждане на ученическите практики и удостоверяване на резултатите чрез допълнителни практики в реална работна среда.	➤ Брой ученици, участващи в дейности по практическо обучение в реална работна среда	Специфичен за програмата индикатор за изпълнение

Констатация Е.1.2.1:

В описанието на целите и дейностите по проекта не са посочени направленията от приоритетно значение за икономиката, които ще бъдат включени при отчитането на индикатора за изпълнение „Ученици участващи в дейности по ОП, в подкрепа на професионалното образование в направления от приоритетно значение за икономиката“. Не е обяснен и механизмът, по който индикаторът ще бъде изчисляван.

Извод към Констатация Е.1.2.1:

Липсата на ясен механизъм, по който ще бъде изчисляван индикаторът за изпълнение „Ученици участващи в дейности по ОП, в подкрепа на професионалното образование в направления от приоритетно значение за икономиката“ по проект BG05M20P001-2.006-0001 „Ученически практики – фаза 1“ води до риск от неточното му отчитане за целите на изпълнението на инвестиционния приоритет и програмата като цяло.

Препоръка към Констатация Е.1.2.1:

Да бъдат предприети мерки за включване в проекта на направленията от приоритетно значение за икономиката, които ще бъдат включени при отчитането на индикатора за изпълнение „Ученици участващи в дейности по ОП, в подкрепа на професионалното образование в направления от приоритетно значение за икономиката“.

Констатация Е.1.2.2:

Заложените по проекта стойности на индикаторите са, както следва:

- Индикаторът за изпълнение „Ученици участващи в дейности по ОП, в подкрепа на професионалното образование в направления от приоритетно значение за икономиката“ е планиран с целева стойност по проекта от 2000 броя. В Оперативната програма целевата стойност до 2023 г. е заложена за 5000 ученика;
- Индикаторът за изпълнение „Брой ученици, участващи в дейности по практическо обучение в реална работна среда“ по проекта е заложен с целева стойност - 8000 броя, при етапна цел за постигане до 2018 г. – 6000 броя и крайна цел или целева стойност по програмата за 2023 г. – 20 000 броя;
- Индикаторът за изпълнение „Брой създадени учебни или тренировъчни фирми (УТФ)“ по проекта е заложен с целева стойност 350 броя, при целева стойност за програмата – 750 броя;
- Индикаторът за резултат „Дял на учениците в гимназиален етап, обучаващи се в професионални гимназии от включените в дейности по ОП“ е заложен в проекта с базовата стойност от 50 %, при целева стойност по програмата за 2023 г. – 51,50%.

По данни на ИСУН, към настоящия момент няма отчетено изпълнение на дейностите и индикаторите по проекта, независимо от факта, че проектът е стартирал на 08.11.2016 г. и съгласно условията по договорите за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ отчитането на изпълнението се извършва „с всяко искане за междинно плащане и на интервали, не по-дълги от 6 месеца“.

Извод към Констатация Е.1.2.2:

Неспазването на сроковете за отчитане на изпълнението на проектите не дава възможност за извършване на анализ на постигнатите резултати, което води до риск от непостигане на заложените цели на проекта.

Препоръка към Констатация Е.1.2.2:

Да бъдат предприети мерки за гарантиране на спазването на сроковете за отчитане на изпълнението на проектите.

Ж) Проект BG05M2OP001-2.007-0001 Въвеждане на кредити в системата на професионалното образование и обучение

Констатация Ж.1.2.1:

Всички индикатори по проекта са индивидуални за процедурата. Не е ясно по какъв начин така заложените индикатори са обвързани с индикаторите на ниво оперативна програма.

Извод към Констатация Ж.1.2.1:

Липсата на обвързаност на заложените проектни индикатори с индикатори, проследяващи изпълнението на целите на по-високо ниво (оперативна програма) би могло да постави под съмнение цялостния принос на операцията към постигане на целите на инвестиционния приоритет, към който е насочена.

Препоръка към Констатация Ж.1.2.1.:

При обявяването на нови процедури по оперативната програма, още в насоките за кандидатстване да бъде заложено изискване индикаторите на съответната операция да бъдат обвързвани с такива на ниво оперативна програма.

З) Проект № BG05M2OP001-3.003-0001 „Подкрепа за равен достъп и личностно развитие“

Основната цел на проекта е насочена към изграждане на образователна среда, насърчаваща разгръщането на потенциала на всяко дете и ученик за личностно развитие, както и успешна реализация и социализация. Той цели осигуряването на по-високо качество и по-добър достъп до образование чрез създаване на подкрепяща среда за ранна превенция на обучителни затруднения, за включващо обучение на деца и ученици със специални образователни потребности (СОП) и на подкрепяща среда за включващо обучение и социално включване на ученици с девиантно поведение.

Проектното предложение цели разширяване на обхвата на институциите в предучилищното и училищното образование за осъществяване на включващото обучение и надграждане на досегашния положителен опит в тази област чрез:

- назначаване на екипи от специалисти за подкрепа за личностно развитие на децата и учениците;
- осигуряване на специализирани образователни програми и софтуерни продукти за обучението на децата и учениците с различни видове увреждания и нарушения, наръчници, ръководства, сборници и други;
- обзавеждане и оборудване на ресурсни кабинети;
- използване на материалния и кадровия капацитет на специалните училища;
- осъществяване на специализирани обучения и супервизии, свързани с подпомагането на включващото обучение на децата и учениците със сензорни увреждания, с умствена изостаналост, с множество увреждания, със специфични нарушения на способността за учене, с хиперактивност и дефицит на вниманието и др.
- изграждане на положителни нагласи към процеса на включващо обучение и за активно партньорство с родителите и с участието на неправителствените организации (съгласно механизма за сътрудничество с НПО).

Цели на процедурата за БФП	Индикатори по проекта	Вид на индикатора
Оперативна цел 1. Да се осигури пилотен модел за ранна превенция и ранна интервенция на обучителните затруднения на децата от предучилищна възраст.	Децата от 3 до 6 години, които са получили услуги за ранна превенция на обучителни затруднения (индикатор за резултат) Базова стойност общо 150.00 Целева стойност общо 250.00	Специфичен за програмата индикатор
Оперативна цел 2. Да се повиши капацитетът на детските градини и училищата за осъществяване на включващо обучение чрез изграждане на необходимата подкрепяща среда в тях.	Целодневни детски градини/обединени детски заведения, осигурили подкрепяща среда за ранна превенция на обучителни затруднения Базова стойност общо 25.00 Целева стойност общо	Специфичен за програмата индикатор

	33.00 (индикатор за резултат)	
	Целодневни детски градини/обединени детски заведения, подкрепени по ОП, за осигуряване на подкрепяща среда за ранна превенция на обучителни затруднения (индикатор за изпълнение) Базова стойност общо 25.00 Целева стойност общо 33.00	Специфичен за програмата индикатор
Оперативна цел 3. Да се подкрепи процесът на включващото обучение чрез участието на специалните училища за ученици със сензорни увреждания и с умствена изостаналост.	Деца и ученици със специални образователни потребности, включени в дейности, подкрепени по ИП9i (индикатор за изпълнение) Базова стойност общо 1 500.00 Целева стойност общо 1 800.00	Специфичен за програмата индикатор
Оперативна цел 4. Да се осигури подобрен достъп до информация и комуникация за децата и учениците с увреден слух чрез изследване и лингвистично описание на жестовия език.	Липса на индикатор за измерване на целта.	
Оперативна цел 5. Да се приложи нов модел на организация и функциониране на училищата за деца с умствена изостаналост, който да подготви процеса на преобразуването им в центрове за специална образователна подкрепа.	Липса на индикатор за измерване на целта.	
Оперативна цел 6. Да се подготви нова организация и функциониране на възпитателните	Липса на индикатор за измерване на целта.	

училища-интернати и социално-педагогическите интернати в съответствие с предстоящата реформа в областта на младежкото правосъдие.	
---	--

Констатация 3.1.2.1:

Съгласно т. 7 „Индикатори“ от Насоките за кандидатстване като задължителни за залагане по проекта са посочени индикаторите:

за продукт:

- 33 целодневни детски градини/обединени детски заведения подкрепени за осигуряване на подкрепяща среда за ранна превенция на обучителни затруднения;
- до 1800 деца и ученици със специални образователни потребности, включени в процеса на включващо обучение.

за резултат:

- до 250 деца от 3 до 6 години, които са получили услуги за ранна превенция на обучителни затруднения;
- до 33 целодневни детски градини/обединени детски заведения, осигурили подкрепяща среда за ранна превенция на обучителни затруднения.

В Насоките за кандидатстване е посочено, че ИСУН 2020 не позволява въвеждане на индивидуални индикатори на ниво проект от страна на кандидатите.

Поради определеното ограничение за измерването на оперативни цели 4, 5 и 6 не са дефинирани индикатори.

Извод към Констатация 3.1.2.1

Въвеждането на ограничение за включване на допълнителни, специфични за проекта, индикатори не предполага за оперативни цели 4, 5 и 6 на проект № BG05M2OP001-3.003-0001 „Подкрепа за равен достъп и личностно развитие“ да бъдат изведени подходящи индикатори, чрез които да се измери степента на постигане на целите. Неопределянето на специфични индикатори за проекта води до риск от изкривяване на реалните резултати от изпълнението на проектите, тъй като дори и да не са изпълнени оперативните цели 4, 5 и 6 на проект № BG05M2OP001-3.003-0001 „Подкрепа за равен достъп и личностно развитие“, то е възможно да бъде отчетено пълно постигане на индикаторите.

Препоръка към Констатация 3.1.2.1

В случай, че бъде планирана реализация на следваща фаза на проекта, да бъде предвидена възможност за определяне на специфични за проекта индикатори, с оглед осигуряване на съпоставимост между целите на съответния проект и планираните индикатори.

Констатация 3.1.2.2.

В ОП НОИР са заложили следните целеви стойности на индикаторите по проекта, които следва да бъдат постигнати към 2023 г.:

- Индикатор „Деца от 3 до 6 години, които са получили услуги за ранна превенция на обучителни затруднения“ (ID 3111) - **500,00 бр.;**
- Индикатор „Целодневни детски градини/обединени детски заведения, осигурили подкрепяща среда за ранна превенция на обучителни затруднения“ (ID 3112)- **43,00 бр.;**
- Индикатор „Деца и ученици със специални образователни потребности, включени в дейности, подкрепени по ИП9i“ (ID 3111) - **2 300,00 бр.;**
- Индикатор „Целодневни детски градини/обединени детски заведения, подкрепени по ОП, за осигуряване на подкрепяща среда за ранна превенция на обучителни затруднения“ (ID 3112)- **155,00.**

В Технически отчет (ТО) № 2 по проекта, наличен в ИСУН 2020, е включена следната информация за изпълнение на индикаторите по проекта:

- Индикатор „Деца от 3 до 6 години, които са получили услуги за ранна превенция на обучителни затруднения“ (ID 3111) – отчетна стойност 553,00 бр., с което се надхвърля стойността на индикатора, заложен в проектното предложение (250 бр.) с 303 бр. По този начин се надхвърля и определената целева стойност на индикатора в ОП - 500,00 бр.
- Индикатор „Целодневни детски градини/обединени детски заведения, осигурили подкрепяща среда за ранна превенция на обучителни затруднения (ID 3112) – отчетна стойност 34 бр., с което се надхвърля стойността на индикатора, заложен в проектното предложение (33 бр.) с 1 бр. По този начин за периода, обхванат от ТО №2, се постига 79% изпълнение на целевата стойност (43,00 бр.) по ОП;
- Индикатор „Деца и ученици със специални образователни потребности, включени в дейности, подкрепени по ИП9i“ (ID 3111) - отчетна стойност 2050,00, с което се надхвърля стойността на индикатора, заложен в проектното предложение (1 800,00 бр.) с 250,00 бр. По този начин за периода, обхванат от ТО №2, се постига 89 % изпълнение на целевата стойност (2300,00 бр.) по ОП;
- Индикатор „Целодневни детски градини/обединени детски заведения, подкрепени по ОП, за осигуряване на подкрепяща среда за ранна превенция на обучителни затруднения“ (ID 3112)- отчетна стойност 34 бр., с което се надхвърля стойността на индикатора, заложен в проектното предложение (33 бр.) с 1 бр. По този начин за периода, обхванат от ТО №2, се постига 21,94 % изпълнение на целевата стойност (155,00 бр.) по ОП.

Извод към Констатация 3.1.2.2.

Отчетено е преизпълнение на индикаторите, определени в Насоките за кандидатстване и включени в проектното предложение.

От съпоставката на отчетените в ТО № 2 стойности на индикаторите по проект „Подкрепа за равен достъп и личностно развитие“, и на идентичните индикатори, заложи в ОП е видно, че:

- чрез проекта се постига и преизпълнение на индикатор на ОП „Деца от 3 до 6 години, които са получили услуги за ранна превенция на обучителни затруднения“ с 10,6%;
- чрез изпълнението на индикатор „Целодневни детски градини/обединени детски заведения, осигурили подкрепяща среда за ранна превенция на обучителни затруднения“ се постига 79% изпълнение на целевата стойност на аналогичния индикатор на ОП;

- чрез изпълнението по проекта на индикатор „Деца и ученици със специални образователни потребности, включени в дейности, подкрепени по ИП9i“ се постига преизпълнение на етапната цел за 2018 г. и 89 % изпълнение на крайната цел (2023г.) на аналогичния индикатор на ОП;
- чрез изпълнението по проекта на индикатор „Целодневни детски градини/обединени детски заведения, подкрепени по ОП, за осигуряване на подкрепяща среда за ранна превенция на обучителни затруднения“ се постига 21,94 % изпълнение на целевата стойност на аналогичния индикатор на ОП.

Препоръка към Констатация 3.1.2.2.

В случай че целевите стойности на индикаторите по ОП, за които е отчетено непълно изпълнение, не бъдат постигнати в рамките на проект № BG05M2OP001-3.003-0001 „Подкрепа за равен достъп и личностно развитие“, следва да бъдат предприети действия за реализиране на следваща фаза на проекта.

И) Проект № BG05M2OP001-3.004-0001 „Нов шанс за успех“

Цели на процедурата за БФП	Индикатори по проекта	Вид на индикатора
• Създаване на среда за насърчаване на грамотността, в която специално място се отделя на съвременните информационни средства и на учителя. • Създаване на организационни възможности за учене през целия живот, водещи до продължаване на образованието, до включване в пазара на труда и до повишаване на качеството на живот.	Лица над 16 години (включително роми), включени в курсове по ограмотвяване или в курсове за усвояване на учебно съдържание, предвидено за изучаване в класове от прогимназиалния етап на основното образование по ОП - 10 000,00 бр. (индикатор за изпълнение)	Специфичен за програмата индикатор
	Дял на получилите (включително роми) удостоверения за успешно завършени курсове по ограмотвяване или за усвояване на учебно съдържание, предвидено за изучаване в класове от прогимназиалния етап на основното образование по ОП - 80,00% (индикатор за резултат)	Специфичен за програмата индикатор
• Създаване на по-широки възможности за предлагане	Липса на индикатор за измерване на целта.	

на форми на обучение, които да съответстват на интересите и възможностите на трудово заетите хора.	
--	--

Констатация И.1.2.1:

Съгласно т. 7 „Индикатори“ от Условиата за кандидатстване като задължителни за залагане по проекта са посочени индикаторите:

- Индикатор „Лица над 16 години (включително роми), включени в курсове по ограмотяване или в курсове за усвояване на учебно съдържание, предвидено за изучаване в класове от прогимназиалния етап на основното образование по ОП“ – 10 000,00 бр.;
- Индикатор „Дял на получените (включително роми) удостоверения за успешно завършени курсове по ограмотяване или за усвояване на учебно съдържание, предвидено за изучаване в класове от прогимназиалния етап на основното образование по ОП“ – 80,00%.

В Условиата за кандидатстване е посочено, че Информационната система за управление и наблюдение 2020 (ИСУН 2020) не позволява въвеждане на индивидуални индикатори на ниво проект от страна на кандидатите.

Поради определеното ограничение за измерването на целта „Създаване на по-широки възможности за предлагане на форми на обучение, които да съответстват на интересите и възможностите на трудово заетите хора“, не е дефиниран индикатор.

Извод към Констатация И.1.2.1

Въвеждането на ограничение за включване на допълнителни, специфични за проекта индикатори не предполага за целта „Създаване на по-широки възможности за предлагане на форми на обучение, които да съответстват на интересите и възможностите на трудово заетите хора“ на проект № BG05M2OP001-3.004-0001 „Нов шанс за успех“ да бъде изведен подходящ индикатор, чрез който да се измери степента на постигане на целта.

Неопределянето на специфичен/специфични индикатор/за проекта води до риск от изкривяване на реалните резултати, тъй като дори и да не е изпълнен резултатът „Създаване на по-широки възможности за предлагане на форми на обучение, които да съответстват на интересите и възможностите на трудово заетите хора“, който има връзка с посочената по-горе цел на проект № BG05M2OP001-3.004-0001 „Нов шанс за успех“, то е възможно да бъде отчетено пълно постигане на индикаторите.

Препоръка към Констатация И.1.2.1

В случай, че бъде планирана реализация на следваща фаза на проекта, да бъде предвидена възможност за определяне на специфични за проекта индикатори, с оглед осигуряване на съпоставимост между целите на съответния проект и планираните индикатори.

Констатация И.1.2.2

Определените целеви стойности на индикаторите към 2023 г. в ОП НОИР, са както следва:

- Индикатор „Лица над 16 години (включително роми), включени в курсове по ограмотяване или в курсове за усвояване на учебно съдържание,

предвидено за изучаване в класове от прогимназиалния етап на основното образование по ОП" - 20 000,00 бр.;

- Индикатор „Дял на получените (включително роми) удостоверения за успешно завършени курсове по ограмотяване или за усвояване на учебно съдържание, предвидено за изучаване в класове от прогимназиалния етап на основното образование по ОП" - 80,00%.

С Технически отчет № 1 по проекта, наличен в ИСУН 2020, не е отчетено изпълнение на индикатори.

Извод към Констатация И.1.2.2

От съпоставката на целевите стойности на индикаторите по проект „Нов шанс за успех" и на идентичните индикатори, заложи в ОП е видно, че чрез проекта следва да бъдат постигнати 1/2 от целевите стойности на индикаторите на ОП.

Липсата на отчетени индикатори с ТО № 1 се обуславя от обстоятелството, че отчетът обхваща началния етап (21.09.2016 -31.12.2017 г.) от изпълнението на проекта, включващ подготвителни дейности.

Препоръка към Констатация И.1.2.2

С оглед избягване на неизпълнение на индикаторите следва да бъдат предприети действия за реализиране на следваща фаза на проекта, чрез която да се създаде възможност за постигане на целевите стойности на индикаторите „Лица над 16 години (включително роми), включени в курсове по ограмотяване или в курсове за усвояване на учебно съдържание, предвидено за изучаване в класове от прогимназиалния етап на основното образование по ОП" и „Дял на получените (включително роми) удостоверения за успешно завършени курсове по ограмотяване или за усвояване на учебно съдържание, предвидено за изучаване в класове от прогимназиалния етап на основното образование по ОП", заложи в Оперативната програма.

1.3. Оценка на това дали проектните дейности са ориентирани към постигането на резултати

А) Проект BG05M2OP001-2.001-0001 Система за кариерно ориентиране в училищното образование

Дейности по проекта	Очаквани резултати
1. Развитие на системата за кариерно ориентиране на ниво училище	• Създадена и апробирана в практиката на училища от системата на средното образование Програма за кариерно ориентиране на учениците на ниво училище. • Разработени и апробирани подходи за интегриране на кариерното ориентиране в учебно-възпитателния процес в средното училище. • Създаден модел за кариерно ориентиране на учениците на ниво училище, приложим за организацията на учебно-възпитателния процес в системата на българското средно образование. • Създадена привлекателна среда (клуб „Кариера“) за провеждане на дейности по кариерно ориентиране в училище. • Мултиплицирана Програма за кариерно ориентиране на учениците на ниво училище във всички училища от

	системата на средното образование. Обучени 276 души (126 педагогически специалисти от пилотните училища и 150 кариерни консултанти в ЦКО) за прилагане на Програмата за кариерно ориентиране на учениците в непосредствената практика на училищата от системата на средното образование.
2. Създаване и прилагане на модел „Училище – пазар на труда“ за подпомагане на трудовата и професионална реализация на завършващите средно образование	- Осигурена актуална и надеждна информация за завършващите средно образование за регионалния пазар на труда. - Осигурена надеждна и актуална информация за работодателите от регионалния пазар на труда за вида и степента на придобита професионална квалификация на предлаганата работна сила от завършващите средно образование. - Създадени предпоставки за намаляване на периода на търсене и намиране на работа на завършващите средно образование, които желаят да се реализират на пазара на труда. - Нарастване на младежката заетост. - Обучени 276 души (педагогически екипи от пилотните училища и на кариерни консултанти в ЦКО) за работа с модул „Училище – пазар на труда“. - Създаден надежден инструмент за работа на кариерните консултанти при оказване на подкрепа и съдействие на учениците за намиране на временна заетост или реализация на пазара на труда след завършване на средно образование. - Интегриран модул „Училище – пазар на труда“ към Националния портал за кариерно ориентиране на учениците (http://orientirane.mon.bg), с което се разширяват и обогатяват информационните ресурси на портала.
3. Създаване на инструменти за ранно кариерно ориентиране на застрашените от отпадане ученици и учениците със специални образователни потребности (СОП).	- Разработени инструменти за ранно кариерно ориентиране на ученици, застрашени от отпадане от училище. - Адаптирани теми от създадени информационни и диагностични ресурси за целите на кариерно ориентиране на ученици със СОП. - Обучени екипи от пилотните училища, кариерни консултанти в ЦКО и учители от пилотните училища, ангажирани с интегрирано включващо обучение за работа с инструментите за ранно кариерно ориентиране и адаптираните инструменти за кариерно ориентиране на ученици със СОП. - Осигурен достъп до услуги по кариерно ориентиране на ученици, застрашени от отпадане и ученици със СОП.
4. Дейности за организация и управление на проекта	- Осигурена децентрализация и прозрачност при вземането на решения и тяхното прилагане при изпълнение на дейностите по проекта. - Осъществена координация и контрол върху изпълнението на дейностите по проекта. - Осигурено качество при изпълнение на услугите по кариерно ориентиране. - Утвърдена форма за обмен на добри практики между екипите от пилотните училища и кариерните консултанти в

	ЦКО. Изпълнени индикатори (индикатори за продукт и индикатор за резултат), в съответствие с изискванията на процедура BG05M20P001-2.2015-001.
5. Дейности за информиране и публичност, съобразени с Единния наръчник на бенефициента за прилагане на правилата за информация и комуникация 2014-2020 г.	- Осигурена визуализация на проекта в съответствие с изискванията на Единния наръчник на бенефициента за прилагане на правилата за информация и комуникация 2014-2020. - Изготвен, отпечатан и разпространен плакат за популяризиране на дейностите по проекта. - Публикувани статии в печатни и електронни медии, които информират училищната система и обществеността за изпълнението на дейностите по проекта. - Създадена и публикувана рекламна информация. - Предоставени рекламни материали на ученици, участници в дейности по проекта.

Констатация А.1.3.1:

Постигането на два от основните резултати, касаещи изпълнението на Дейност 2 и Дейност 3 по проекта е под сериозен риск, заради проблеми, свързани с провеждането на процедури за избор на външни изпълнители по ЗОП. Това са: разработването на интегриран модул „Училище – пазар на труда“ към Националния портал за кариерно ориентиране на учениците (<http://orientirane.mon.bg>) и разработването на инструменти за ранно кариерно ориентиране на ученици, застрашени от отпадане от училище.

Извод към Констатация А.1.3.1

виж Извод към Констатация А.1.2.2.

Препоръка към Констатация А.1.3.1

виж Препоръка към Констатация А.1.2.2.

Констатация А.1.3.2:

Разработването на инструменти за ранно кариерно ориентиране на ученици, застрашени от отпадане от училище, е резултат, който пряко касае самите ученици, т.е. е пряко обвързан и с изпълнението на проектните индикатори. От друга страна, разработването на нов модул към Националния портал за кариерно ориентиране на учениците не е пряко обвързано с индикаторите на проекта. Търсенето на постоянна или временна работа чрез препращане към информация за адреси на интернет сайтове, които предлагат обяви за свободни работни места и осигуряването на достъп до информация за тенденциите и стратегически приоритетните области в социално-икономическото развитие на региона, няма особена добавена стойност към постигане на целите и изпълнение на индикаторите по проекта.

Извод към Констатация А.1.3.2

Залагането на дейности и резултати, които не са обвързани с конкретни цели и индикатори, не е ефективно и води до планирането и изразходването на средства, които не са необходими за постигане на целите на проекта.

Препоръка към Констатация А.1.3.1

При разписването на проектното предложение, конкретните дейности по проектите да бъдат ясно и недвусмислено обвързвани с конкретни резултати и индикатори. В допълнение, да бъде посочван и конкретния бюджет, необходим за изпълнението на всяка дейност.

Б) Проект BG05M2OP001-2.002-0001 „Студентски практики – фаза 1“

Дейности по проекта	Очаквани резултати
Подготвителни и организационни дейности	• Създаден Консултативен съвет с представители на заинтересовани страни. • Проведени срещи и обучения на екипи от висшите училища и работодатели. • Сключени договори за партньорство с висшите училища. • Актуализирана инструкция за реда и условията за изпълнение на дейностите по проекта. • Изготвени индивидуални индикативни бюджети на висшите училища. • Периодично обновявани данни в уеб системата на проекта. • Изготвен списък с описание на необходимите промени и подобрения в уеб системата на проекта. • Оптимизирана процедура за сключване на застраховка „Злополука“. • Подготвени технически задания за избор на външни изпълнители.
Дейности, свързани с осъществяване на студентските практики	• Подобрена информационна уеб базирана система, чрез която се реализира и проследява осъществяването на студентските практики. • Актуализирано ръководство за работа с уеб системата на проекта. • Успешно проведени и удостоверени минимум 40 020 студентски практики.
Текущо наблюдение с цел координация и контрол на провежданите практики и осъществяване на външен мониторинг	• Осигурени контролни механизми за осъществяване на дейностите по проекта чрез уеб системата. • Извършени проверки „на място“ от членове на екипа за организация и управление на проекта и/или от външен изпълнител.
Мултипликация на дейностите по проекта	• Събрана, обобщена и публикувана информация за добри практики от проведените обучения на студенти в реална работна среда. • Анализ на постигнатите резултати на база на събрани данни от реализацията на практиките. • Осигурена устойчивост на основната дейност по реализация на практическо обучение на студенти в реална работна среда.

Дейности по информиране и публичност	• Осигурена подкрепа сред целевите публики (академични среди, работодатели, широка общественост) при изпълнението на дейностите по проекта. • Повишена информираност и ангажиране на целевата група (студенти) с цел провеждане на студентски практики. • Повишена информираност за постигнатите резултати по проекта.
Дейности за организация и управление на проекта	• Създадени координационни механизми за управление и отчетност на проекта. • Проведени процедури за избор и сключени договори с външни изпълнители съгласно действащото законодателство. • Създаден и текущо обновяван електронен архив на проекта, който се управлява от всички членове на екипа на проекта в реално време, базирано на „облачни“ технологии. • Създаден и текущо обновяван архив на проекта на хартиен носител.

Констатация Б.1.3.1:

В приетите от Комитета за наблюдение по Програмата и съответно в Насоките за кандидатстване по процедурата са определени следните задължителни дейности:

- „1. Координация и подготовка за реализация на студентски практики.
2. Поддържане и обновяване на регистрираните работодатели, преподаватели, студенти и експерти от висшите училища за реализация на студентски практики.
3. Развиване и поддържане на създадения механизъм и методика за провеждане на практическо обучение в реална работна среда на студенти, включително и чрез осигуряване на възможност за провеждане на практическо обучение на студенти повече от веднъж в една образователно-квалификационна степен.
4. Организация и провеждане на практическото обучение в реална работна среда – регистрация, кандидатстване, осъществяване на обучение на място, оценяване на практическото обучение, удостоверяване на завършената практика.
5. Реализация на периодични срещи с експертите от висшите училища-партньори и обучения;
6. Осъществяване на проверки с цел координация и контрол на провежданите практики;
7. Осъществяване на дейности по осигуряване на публичност.“

От сравнението между изискваните задължителни дейности и тези, формулирани в проектното предложение дейности е видно, че съществува разминаване в структурирането на планираните за изпълнение дейности. Например, една от задължителните дейности „Поддържане и обновяване на регистрираните работодатели, преподаватели, студенти и експерти от висшите училища за реализация на студентски практики“, и друга от тях „Развиване и поддържане на създадения механизъм и методика за провеждане на практическо обучение в реална работна среда на студенти, включително и чрез осигуряване на възможност за провеждане на практическо обучение на

студенти повече от веднъж в една образователно-квалификационна степен“ липсват като формулировка в структурата на дейностите по проекта. Независимо от факта, че в описанието на дейностите в проектното предложение съществуват отделни елементи от цитираните като задължителни такива по-горе, за тях не са изведени конкретни резултати, чрез изпълнението на които да бъде проследено дали са изпълнени. От друга страна, от така структурираните дейности не е видно с коя от тях се постига една от целите на процедурата, а именно: „Укрепване на връзките между висшите училища и работодателите, изграждане и развитие на партньорства между тях.“ Тази констатация е свързана с предната такава, че за цитираната цел не е дефиниран индикатор за измерването ѝ.

Извод към Констатация Б.1.3.1:

Липсата на пряка обвързаност и обоснованост на планираните дейности и резултати със заложените цели и индикатори поставят под риск постигането на целите на процедурата и последващата оценка на ефекта от проекта като цяло.

Препоръка към Констатация Б.1.3.1:

Формулирането на дейностите и резултатите по проектите да бъде съобразено със приетите от Комитета за наблюдение и Насоките за кандидатстване задължителни такива, като в проектното предложение да бъде обосновано по какъв начин ще допринесат за постигането на заложените цели и индикатори по процедурата.

Констатация Б.1.3.2:

В проектното предложение е включена дейност „Мултипликация на дейностите по проекта“. По своята същност тази дейност е насочена към последваща оценка на ефекта от изпълнението на проекта, което да послужи при планирането на евентуална бъдеща операция и не е свързана пряко с постигането на целите и индикаторите от проекта.

Извод към Констатация Б.1.3.2:

Залагането на дейности и резултати, които не са обвързани с конкретни цели и индикатори не е ефективно и води до планирането и изразходването на средства, които не са необходими за постигане на целите на проекта.

Препоръка към Констатация Б.1.3.2:

При разписването на проектното предложение, конкретните дейности по проектите да бъдат ясно и недвусмислено обвързвани с конкретни резултати и индикатори. В допълнение, да бъде посочван и конкретния бюджет, необходим за изпълнението на всяка дейност.

В) Проект BG05M2OP001-2.003-0001 „Студентски стипендии – фаза 1“

Дейности по проекта	Очаквани резултати
Дейност 1. Предоставяне на студентски стипендии: 1.1. За стимулиране на обучение в приоритетни за икономиката области; 1.2. За специални постижения в науката, инженерно-техническите дейности, педагогическите науки, иновациите и предприемачеството, изкуството, културата и спорта	• Утвърдена от министъра на образованието и науката инструкция за условията и реда за предоставяне на стипендии. • Утвърдени от ръководствата на висшите училища вътрешни инструкции (правила) за реда и условията за предоставяне на стипендиите, съобразени със спецификата на обучението в съответното висше училище. • Получена информация за броя на

	студентите в редовна форма на обучение през съответната учебна година – по определени параметри. • Направено разпределение на броя на стипендиите по висши училища. • Публикувано разпределение на интернет страницата на проекта • Осигурена поддръжка на приложната компютърна програма. • Изготвен и огласен график. • Извършено онлайн кандидатстване и обработка на електронната информация. • Приети документи (индивидуални формуляри и съпътстващи ги документи/доказателства). • Проверен успех и статус на студентите. • Потвърдени формуляри. • Проверени данни. • Извършено класиране. • Огласено класиране на интернет страницата на проекта и по висши училища. • Подготвена оперативна документация и кореспонденция с висшите училища. • Обобщени статистически данни за крайните получатели-студенти. • Преведени стипендии. • Преведени възнаграждения за екипите във висшите училища. • Отчетени средства с точни разходооправдателни документи. • Създадена възможност за обратна връзка с целевата група чрез социологическото проучване. • Подготвени и предадени в срок междинни технически и финансови отчети с искания за възстановяване на средства. • Верифицирани междинни отчети и възстановени суми по лимита на проекта. • Изготвен заключителен технически доклад и финален финансов отчет.
Дейност 2. Информационна кампания и публичност на проекта. Дейности по визуализация на донорската помощ	• Осигурена визуализация на донорската помощ в съответствие с Единния наръчник на бенефициента за прилагане на правилата за комуникация 2014-2020. • Отпечатани и предоставени на висшите училища информационни материали и рекламни материали за визуализация на

	донорската помощ, брандирани съгласно изискванията за публичност и визуализация на донорската помощ. • Изработен банер (или транспарант) PVC/винил, стойка. • Организиран и проведен въвеждащ информационен семинар за партньорите - висши училища, в началото на проекта. • Проведени две партньорски срещи с представители на висшите училища. • Организирана пресконференция за националните медии при стартиране на първата информационна кампания. • Организирано заключително събитие с представители на висшите училища и пресконференция за медиите за отчитане на постигнатите резултати. • Постоянно актуализиране на информацията на интернет страницата на МОН, на интернет страницата на проекта, на интернет страниците на висшите училища – партньори, и на фейсбук страницата на проекта. • Подготвени и изпратени съобщения до електронните и печатни медии – в хода на всяка информационна кампания.
Дейност 3. Организация и управление на проекта	• Формиран екип за управление и изпълнение на проекта. • Формирани екипи във висшите училища за изпълнение на проектните дейности при партньора. • Уредени правоотношения с екипа за управление и изпълнение на проекта. • Уредени правоотношения между ръководителя на партньора и екипите за изпълнение на дейностите при партньора. • Представени индивидуални месечни доклади на екипа за управление и изпълнение на проекта с приложени почасови графици за извършената дейност. • Представени индивидуални месечни доклади на екипите във висшите училища с приложени почасови графици за извършената дейност. • Протоколи от срещите на екипа за управление и изпълнение на проекта. • Сключени договори за партньорство с

	висшите училища. • Изготвени междинни технически и финансови доклади и отчети. • Изготвен окончателен технически и финансов доклад и отчет. • Обобщени данни, отнасящи се до постигане на заложените индикатори за резултат.
--	---

Констатация В.1.3.1:

Определените по проекта дейности отговарят на тези, формулирани в Критериите за избор на операции и Насоките за кандидатстване. За всяка от дейностите в проектното предложение е описан начинът за изпълнението им, както и резултатите, чрез които ще се отчита изпълнението им.

При анализа на описанието на дейностите и резултатите по проекта се установи, че в Дейност 1 „Предоставяне на студентски стипендии“ са включени отделни поддейности и резултати, които по своята същност представляват дейности по организация и управление, които са присъщи за Дейност 3 – например като резултати от изпълнението на Дейност 1 са посочени: Преведени възнаграждения за екипите във висшите училища; Отчетени средства с точни разходооправдателни документи; Подготвени и предадени в срок междинни технически и финансови отчети с искания за възстановяване на средства; Верифицирани междинни отчети и възстановени суми по лимита на проекта; Изготвен заключителен технически доклад и финален финансов отчет. Също така в описанието на начина на изпълнение на Дейност 1 в проектното предложение е записано „Дейността се извършва от административния екип в МОН и екипите във висшите училища“. (виж Констатация Б.2.1.1.)

Извод към Констатация В.1.3.1:

Включването на неприсъщи за дадена дейност поддейности и резултати води до риск от квалифицирането им като недопустими и налагането на финансова корекция с размера на разходите за тях.

Препоръка към Констатация В.1.3.1:

Да бъде преразгледана структурата на дейностите и съответно разходите по проект BG05M2OP001-2.003-0001 с цел правилното им класифициране по съответните дейности и бюджетни раздели.

Констатация В.1.3.2:

В Дейност 1 е включено извършване на социологическо проучване в края на проекта, чиято аргументация в проектното предложение е следната: „...има за цел да установи степента, до която той е постигнал предварително заложените цели“. По своята същност тази дейност е насочена към последваща оценка на ефекта от изпълнението на проекта, което да послужи при планирането на евентуална бъдеща операция и не е свързана пряко с постигането на целите и индикаторите от проекта.

Извод към Констатация В.1.3.2:

Залагането на дейности и резултати, които не са обвързани с конкретни цели и индикатори не е ефективно и води до планирането и изразходването на средства, които не са необходими за постигане на целите на проекта.

Препоръка към Констатация В.1.3.2:

При разписването на проектното предложение, конкретните дейности по проектите да бъдат ясно и недвусмислено обвързвани с конкретни резултати и

индикатори. В допълнение, да бъде посочван и конкретния бюджет, необходим за изпълнението на всяка дейност.

Г) Проект BG05M2OP001-2.004-0004 Развитие на способностите на учениците и повишаване на мотивацията им за учене чрез дейности, развиващи специфични знания, умения и компетентности (твоят час) – Фаза 1

Дейности по проекта	Очаквани резултати
Дейност 1: Организация и управление на проекта	• Сформиран екип по проекта • Проведени процедури за избор на външни експерти за работа по проекта; • Проведено обучение за оценка и управление на риска и качеството на членовете на ЕОУП и обмяна на добри практики; • Проведени работни срещи на екипа на проекта; • Сформиран Комитет за наблюдение на проекта; • Разработена и утвърдена Инstrukция за изпълнение и отчитане на дейностите в училищата и РИО; • Проведени процедури за избор на изпълнители, съгласно ЗОП; • Осигурени електронни подписи и мобилен интернет за нуждите на ЕОУП; • Разработени модули и осигурена текуща поддръжка на информационната система; • Мониторинг и контрол от експерти на РИО на дейностите изпълнявани от училищата; • Извършен външен контрол на проектните дейности изпълнявани от училищата и РИО; • Осигурено счетоводно обслужване на проекта; • Осигурено извършването на външен одит по проекта; • Осигурени канцеларски материали за нуждите за екипа за управление и РИО; • Разработени и публикувани рамкови годишни програми за извънкласни дейности.
Дейност 2: Училищни програми „Твоят час“ (целта им е повишаване на образователните постижения, развитие на творческите способности и преодоляване на образователните дефицити на учениците)	• Разработени училищни механизми за идентифициране на ИД по интереси и за преодоляване на образователни дефицити; • Разработени тематични програми с ИД по интереси и за преодоляване на образователните дефицити; • Разработени тематични програми за междуучилищни дейности; • Намаляване на броя на отсъствията и на дела на отпадналите ученици; • Реализирани анализи и проучвания относно ефективността на училищните механизми за идентифициране на потребността от ИД за развитие на способностите; • Реализирани анализи и проучвания относно ефективността на училищните механизми за идентифициране на образователните дефицити на учениците; • Реализирани анализи и проучвания относно резултатите от проведените дейности с родители и настойници на

	учениците, застрашени от отпадане; • Реализирани анализи и проучвания относно степента на приложимост и резултатите от прилагане на модела за обществен мониторинг; • Изготвяне на анализ на резултатите относно повишаване на мотивацията за учене и намаляване на дела на отпадналите от образователната система.
Дейност 3: Създаване на модел на обществен мониторинг с участието на родителите на учениците	• Създадена и функционираща електронна платформа; • Създадена организация за прилагане на модел за обществен мониторинг с участието на родители на учениците и др. заинтересовани страни; • Учредени Съвети „Твоят час“ във всяко училище с включени родители на учениците, представители на общините, на извънучилищните звена, на педагогическите екипи, на неправителствените организации, на общественици, бивши учители и др.; • Изготвен Правилник за условията, реда и функциите на работа на обществения мониторинг в училищата; • Реализирани разнообразни дейности по обществения мониторинг, гарантиращи обезпечаване качеството на ИД за развитие на учениците, както по отношение на техните интереси, способности и таланти, така и за повишаване на успеваемостта им в училище; • Постигната висока степен на публичност, прозрачност и информираност; • Повишена удовлетвореност на учениците и родителите от разнообразни ИД; • Постигната висока степен на съпричастност към повишаване на мотивацията за учене от страна на всички заинтересовани страни; • Реализирани анализи и проучвания за степента на приложимост и ефективност на модела за обществен мониторинг.
Дейност 4: Информирание и публичност	• Брой проведени регионални и национални пресконференции; • Брой проведени кръгли маси за обмяна на добри практики и опит; • Отразяване на проекта в печатните и електронните медии; • Брой проведени информационни дни „Твоят час“ и брой на участниците в тях; • Брой медийни изяви за информирание на заинтересованите страни по Проекта; • Изработени грамоти, сертификати и специфични предметни награди.

Констатация Г.1.3.1:

Всички проектни дейности са ориентирани към постигането на конкретни резултати.

Дейност 3 „Създаване на модел на обществен мониторинг с участието на родителите на учениците“ и свързаните с нея резултати обаче са насочени към

постигането на цел, която не е обвързана с конкретни измерими индикатори (вж. и Констатация Г.1.2.2) и в проектното предложение не е ясно обоснована връзката ѝ с останалите дейности и цели по проекта.

Извод към Констатация Г.1.3.1

Виж извод към Констатация Г.1.2.2

Препоръка към Констатация Г.1.3.1

Виж препоръка към Констатация Г.1.2.2

Д) Проект № BG05M2OP001-2.005-0001 „Поддържане и усъвършенстване на разработената рейтингова система на висшите училища - фаза 1“

Дейности по проекта	Очаквани резултати
Дейност 1. Подготвителни и организационни дейности	• Сформирани Консултативен и Експертен съвет; • Проведени срещи на Консултативния и Експертния съвет; • Разработени технически задания за избор на външни изпълнители; • Осигурена представителност и прозрачност при вземане на решения за развитието на рейтинговата система; • Избрани изпълнители и сключени договори за изпълнение.
Дейност 2. Актуализиране, публикуване и популяризиране на рейтинговата система	• Три броя публикувани актуализирани класации на рейтинговата система; • Три годишни издания на актуализираната рейтингова система на хартиен носител на български и английски език; • Проведени обучения и събития с представители на целевите групи.
Дейност 3. Дейности, свързани с интеграция на съществуващите информационни системи и регистри	• Сформирана работна група; • Проведени срещи на работната група; • Разширени функционалности в АдминУни; • Проведени обучения на представителите на заинтересованите страни.
Дейност 4. Мултипликация и устойчивост	• Подготвени анализи въз основа на данните от рейтинговата система; • Проведени кръгли маси за представяне на резултатите от осъществените анализи - мин. 2 бр.; • Подготвен рамков документ с предложения за развитие на рейтинговата система след края на проекта през 2019 г.
Дейност 5. Дейности по информиране и публичност	• Изработени и доставени рекламни материали;

на проекта	• Проведени пресконференции.
Дейност 6. Дейности по организация и управление на проекта	• Създадени координационни механизми за управление и отчетност на проекта. • Проведени процедури за избор и сключени договори с външни изпълнители, съгласно действащото законодателство. • Осигурена техническа и финансова отчетност по проекта.

Констатация Д.1.3.1

При извършената съпоставка на заложените дейности по проекта с очакваните резултати е установено, че дейностите са ориентирани към резултатите.

Извод към Констатация Д.1.3.1

Заложените дейности по проект № BG05M2OP001-2.005-0001 „Поддържане и усъвършенстване на разработената рейтингова система на висшите училища - фаза 1“ са ориентирани към очакваните резултати.

Е) Проект BG05M2OP001-2.006-0001 „Ученически практики - фаза 1“

Дейности по проекта	Очаквани резултати
Дейност 1: Подкрепа за създаване и функциониране на учебно-тренировъчните и/или други съществуващи в професионалното образование форми на учебни или тренировъчни фирми, включително учебни компании	• Създаден модул за регистрация и отчитане на УТФ в уеб системата на проекта; • Брой създадени учебно-тренировъчни фирми - 350 • Изграждане на ефикасен механизъм на взаимодействие за информиране и консултиране с бизнеса. • Насърчаване на учениците към информиране и въвеждане в професията, за формиране на начални професионални умения, предприемачески умения и компетентности за работа в екип и ефективна комуникация.
Дейност 2: Подкрепа за практическо обучение, организация и провеждане на ученическите практики в реална работна среда и удостоверяване на резултатите	• Подобрена и надградена информационна уеб базирана система, чрез която се реализира и проследява осъществяването на ученическите практики. • Изготвени и съгласувани от Ръководителя правила за работа по проекта • Проведени 3 бр. секторни конференции с бизнеса • Проведени 2 бр. дни на професията • Покрит разход за транспорт до работното място на до 8000 ученици • Успешно проведени и удостоверени практики на ученици • Анализ на резултатите от проведените практики
Дейност 3: Дейности по информиране и публичност на проекта	• Национално разпространени информационни и промоционални материали с общ тираж над 36 000 бр. • Осъществени две пресконференции с национално и/или регионално медийно отразяване • 3 бр. секторни конференции с бизнеса • 6 бр. дни на професията

	• Информационни кампании • Специални събития • Среци с училищата и работодателите • Информационни дни за ученици • Популяризиране на добри практики чрез мрежата от 28 информационни центрове • Прессъобщения за специалните събития и пресконференциите.
Дейност 4: Дейности за организация и управление на проекта	• Създадени координационни механизми за управление и отчетност на проекта. • Проведени процедури за избор и сключени договори с външни изпълнители съгласно действащото законодателство. • Създаден и текущо обновяван архив на проекта на електронен и хартиен носител. • Проведени работни срещи на екипа за организация и управление на проекта

Констатация Е.1.3.1:

Определените по проекта дейности отговарят на тези, формулирани в Критериите за избор на операции и Насоките за кандидатстване. За всяка от дейностите в проектното предложение е описан начинът за изпълнението им, както и резултатите, чрез които ще се отчита изпълнението им.

Аналогично на Констатация Е.1.2.2 и тук следва да се отбележи, че липсата на отчетни данни по проекта не позволява анализ на постигането на резултатите от дейностите.

Извод към Констатация Е.1.3.1:

Неспазването на сроковете за отчитане на изпълнението на проектите не дава възможност за извършване на анализ на постигнатите резултати, което води до риск от непостигане на заложените цели на проекта.

Препоръка към Констатация Е.1.3.1:

Да бъдат предприети мерки за гарантиране на спазването на сроковете за отчитане на изпълнението на проектите.

Ж) Проект BG05M2OP001-2.007-0001 Въвеждане на кредити в системата на професионалното образование и обучение

Дейности по проекта	Очаквани резултати
1. Разработване на ДОС за придобиване на квалификация по 20 професии чрез въвеждане на „единици резултати от учене“	• 20 проекта на ДОС по 20 професии от СППОО, оценени от ЕК, утвърдени от УС на НАПОО, представени в МОН
2. Разработване на Методическо ръководство за разработване на модулни учебни пакети за въвеждане на нова учебна документация (учебни планове, учебни програми и Национални изпитни програми), разработена на модулен принцип за 20 пилотни професии от различни професионални направления и с	• Методическо ръководство за разработване на модулни учебни планове, учебни програми и национални изпитни програми на основата на ДОС, включващо примери на модулни учебни планове(за ученици и лица над 16 г.), учебни програми и национални изпитни програми и софтуер, гарантиращ включването на резултатите от учене от ДОС в модулните учебни планове,

различна степен на професионална квалификация, съответстваща на различни нива на НКР и ЕКР	модулните учебни програми и в националните изпитни програми; • Проведени две кръгли маси за обсъждане на методическото ръководство.
3. Разработване на модулни учебни пакети (учебни планове, програми и Национални изпитни програми) за 20 професии за постигане на резултатите от учене, определени в ДОС	• 200 лица, обучени за разработване на модулни учебни планове и модулни учебни програми и НИП; • 20 разработени модулни учебни пакета, включващи модулни учебни планове за ученици и лица над 16 г., модулни учебни програми по всички модули, включени в модулните учебни планове, НИП.
4. Провеждане на обучения на учители, преподаватели, експерти, представители на социални партньори и други представители на заинтересованите страни за въвеждане на кредити в професионалното образование и обучение, в контекста на ECVET, включително планиране и организиране на междуинституционални инициативи, дейности и мероприятия за сътрудничество	• 800 лица, обучени за разработване на модулни учебни планове и модулни учебни програми и НИП.
5. Провеждане на кръгли маси, работни срещи, национални и регионални обучителни семинари по области с участието на директори и учители от професионални гимназии, преподаватели от ЦПО и други заинтересовани страни за добавената стойност от въвеждането на кредити.	• 3 кръгли маси.
6. Организация, управление и вътрешен мониторинг	• 120 професионални гимназии и ЦПО, обучаващи по пилотните професии; • 1500 ученици, започнали обучение по модулните учебни планове; • 500 обучаеми в ЦПО, успешно преминали най-малко един обучителен модул.
7. Информирание и публичност	• 2 конференции. • Рубрики в сайта на МОН и НАПОО.

Констатация Ж.1.3.1:

Всички проектни дейности са ориентирани към постигането на конкретни резултати. Посочени са стойностите на проектните дейности, като в допълнение е осигурена съпоставимост между очакваните резултатите и индикаторите по проекта.

Извод към Констатация Ж.1.3.1:

Обвързването на проектните дейности както с конкретни резултати и индикатори, така и с конкретен бюджет, необходим за тяхното изпълнение е добра практика, която ИСУН позволява и която говори за добро планиране на ниво индивидуален проект.

Препоръка към Констатация Ж.1.3.1:
Неприложимо.

3) Проект № BG05M2OP001-3.003-0001 „Подкрепа за равен достъп и личностно развитие“

Дейности по проекта	Очаквани резултати
Дейност 1. Въвеждане на изградения пилотен модел за ранно оценяване на образователните потребности на децата от предучилищна възраст и за превенция и ранна интервенция на обучителните затруднения	- Избрани 34 ЦДГ/ОДЗ за осъществяване на ранно оценяване, ранна превенция и интервенция на обучителните затруднения на децата от предучилищна възраст. - Назначени 34 психолози, 34 логопеди, до 34 ресурсни учители, до 10 специални педагози за работа с деца със СОП (със сензорни увреждания). - Осигурен инструментариум за работата на специалистите с цел определяне на децата, при които има риск от възникване на обучителни затруднения, или при които са налице обучителни затруднения, в т.ч. и за децата със специални образователни потребности: - отпечатани 100 бр. стандартизиран скрининг тест и ръководство за ползването му за деца от 3 години до 3 години и 6 месеца; - отпечатани 100 бр. тестове за определяне на езиковото развитие на деца от 4-5-, 5-6- и 6-7-годишна възраст, апробирани по проект „Включващо обучение“; - изготвен 1 бр. нов тест за оценка на езиковото развитие на 3-4-годишни деца; - отпечатани 100 бр. от новия тест за оценка на езиковото развитие на 3-4-годишни деца; - отпечатани общо 600 бр. - по 200 бр. от всяка програма за подпомагане на езиковото, когнитивното и психо-моторното развитие на деца от 3-4, 4-5, 5-6-годишна възраст в риск от обучителни затруднения, апробирани по проект „Включващо обучение“; - разработени 3 бр. нови програми - за подпомагане на езиковото, когнитивното и психо-моторното развитие на деца от 6-7-годишна възраст в риск от обучителни затруднения; - отпечатани 200 бр. от новите програми за подпомагане развитието на деца от 6-7-годишна възраст в риск от обучителни затруднения. - Проведено едно двудневно обучение за до 40 специалисти - новоназначени психолози и логопеди, за прилагане на скрининг-тест и на тестовете за езиково развитие;

	• Проведено 1 двудневно обучение за до 180 специалисти – с групи за до 60 специалисти - новоназначени логопеди и психолози, ресурсни учители и на други специалисти, както и на учители на групи, за работа по програмите за подпомагане на обучението и развитието на децата от предучилищна възраст в 34-те ЦДГ/ОДЗ. • Реализирана супервизия на работата на екипите в 34-те ЦДГ/ОДЗ на два етапа. • Осигурена техника – за новите ЦДГ/ОДЗ, осигурени материали за работа с децата във всички обхванати по проекта ЦДГ/ОДЗ. • Създадени положителни нагласи към модела за ранно оценяване и ранна превенция на обучителните затруднения при децата от предучилищна възраст и за активно партньорство с родителите. • В резултат от планираните дейности са осигурени условия и ресурси в новите ЦДГ/ОДЗ за въвеждане на модела за ранно оценяване и ранна превенция и интервенция на обучителните затруднения на децата от предучилищна възраст, в т.ч. и на деца със СОП, както и условия и ресурси за неговото надграждане в останалите 25 ЦДГ/ОДЗ по проект „Включващо обучение“. Осъществена е ранна превенция на обучителни затруднения на 250 деца от 3- до 6-годишна възраст.
Дейност 2. Осигуряване на условия и ресурси за надграждане и развитие на подкрепяща среда в детските градини и училищата за осъществяване на включващо обучение	• Избрани общо до 10 нови общообразователни училища. • Утвърдени със заповед на министъра на образованието и науката общо до 114 общообразователни училища, в които ще се осъществяват планираните поддейности за осигуряване на условия и ресурси за надграждане и развитие на подкрепяща среда в детските градини и училищата за осъществяване на включващо обучение. • Назначени до 480 специалисти (ресурсни учители, психолози, логопеди, слухово-речеви рехабилитатори, учители на деца със зрителни затруднения и други) за формиране на екипи за подкрепа за личностно развитие. • Проведени обучения: - 1 тридневно обучение на членове на екипите в училищата – за до 350 специалисти, разделени на групи, за: оценяване на индивидуалните потребности

	на децата и учениците със СОП; за разработване на индивидуални програми за работа с всяко дете/ученик в съответствие с установените потребности. - 2 двудневни обучения за работа и за подкрепа за личностно развитие на децата и учениците със СОП по различни модули, в които ще се включат учители по учебни предмети и др. учители, членове на екипите за подкрепа за личностно развитие от обхванатите училища. Всяко от обученията ще бъде проведено за до 100 души, общо за до 200 души. - Осигурени специализирани софтуерни програми и продукти за подкрепа на обучението и за личностно развитие на децата и учениците с различни видове увреждания и нарушения (в зависимост от потребностите им). - Обзаведени и оборудвани ресурсни кабинети в обхванатите по проекта училища и ЦДГ/ОДЗ. - Осигурени наръчници, ръководства, сборници или други в помощ на включващото обучение. - Проведен лагер, насочен към приобщаване, творчество и сътрудничество за деца, родители и учители. - Проведена една супервизия на два етапа на работата на екипите в обхванатите по проекта училища и ЦДГ/ОДЗ.
Дейност 3. Развитие и утвърждаване на функционалния модел за подкрепа на процеса на включващото обучение чрез участието и използването на капацитета на специалните училища за ученици със сензорни увреждания и с умствена изостаналост	- Проведени общо 5 двудневни обучения за до 50 учители и родители на деца и ученици със сензорни увреждания от училища и ЦДГ/ОДЗ по проекта. Учителите по учебни предмети и специалистите от общообразователните училища ще надградят уменията и компетенциите си за извършване на оценка на потребностите на всяко дете/ученик, за разработване на индивидуален план за подкрепа и за индивидуални програми за работа, използване на специализирана техника и апаратура, подпомагане на обучението на децата и учениците по специалните им учебни предмети от учебния план (мобилност и ориентиране, полезни умения, тактилно творчество, развитие на речта, музикални стимулации и др. в зависимост от вида нарушение или увреждане). Обученията ще подпомогнат приобщаването и участието на родителите като равностойни партньори в процеса на включващото обучение. - Проведени 2 практически обучения по брайл за до 15 ресурсни учители, логопеди, психолози, учители по учебни предмети от

	общообразователни училища по проекта за подкрепа за обучение и за личностно развитие на деца и ученици с нарушено зрение. Участниците в тях ще формират екип от специалисти брайлисти на училищно ниво, които при по-нататъшна подкрепа с практически обучения ще могат да осигурят местен капацитет от специализирани кадри за подпомагане провеждането на националното външно оценяване на учениците от IV и VII клас и на държавните зрелостни изпити за учениците с нарушено зрение, ползващи брайлово писмо. • Проведени 2 обучения за до 20 учители и за до 20 родители на деца и ученици с умствена изостаналост и с множество увреждания, обучаващи се в общообразователни училища. Педагозите и специалистите от двете специални училища за деца и ученици с умствена изостаналост/центрове за специална образователна подкрепа, ще подпомогнат съвместната работа на учителите от съответното общообразователно училище по индивидуалния план на всяко дете/ученик с умствена изостаналост, с множество увреждания. • Проведен лагер, насочен към приобщаване, творчество и сътрудничество за деца, родители и учители от специалните училища за деца със сензорни увреждания и за деца с умствена изостаналост.
Дейност 4. Подобряване на достъпа до информация и комуникация за децата и учениците с увреден слух чрез въвеждане на жестов език.	• Проведено национално научно изследване на българския жестов език. • Извършен анализ на резултатите от научното изследване с цел създаване на речник на българския жестов език. • Разработен и издаден речник на българския жестов език в електронен вариант и на хартиен носител.
Дейност 5. Прилагане на новия модел на организация и функциониране на училищата за деца с умствена изостаналост	• Избрано 1 ново помощно училище за прилагане на модела. • Обзаведени и оборудвани до 7 бр. специализирани кабинети в новото помощно училище. • Извършен подбор и назначаване на до 50 специалисти в двете помощни училища в т.ч.: – до 6 психолози; – до 6 логопеди; – 2 социални педагози/социални работници;

	– до 3 арттерапевти; – до 3 кинезитерапевти/рехабилитатори; – до 18 възпитатели; – до 7 помощник-възпитатели; – до 5 помощен персонал. • Обхванати в реализирането на планираните поддейности до 180 ученици с умствена изостаналост и с множество увреждания. • Осигурено специализирано хранене за до 180 деца от двете помощни училища. • Осигурен специализиран ежедневен транспорт от училището до местоживеене на децата и обратно. • Осигурено гориво за ежедневен транспорт за учениците от новоизбраното помощно училище. • Проведено 1 двудневно обучение на новоназначените специалисти – до 15, за оценяване на индивидуалните потребности на всяко дете с умствена изостаналост и с множество увреждания и за работа с тях. • Проведена 1 супервизия на два етапа на специалистите в помощните училища. • Разработени и приложени програми за работа с родителите на децата с умствена изостаналост и с множество увреждания. • Разработени и приложени програми/модули за изграждане на умения за труд и самостоятелен живот у децата в съответствие с индивидуалните им потребности. • Осигурени специализирани програми, помагала, образователни софтуерни продукти и др. за обучението на децата с умствена изостаналост и с множество увреждания. • Проведен лагер, насочен към приобщаване, творчество и сътрудничество за деца, родители и учители.
Дейност 6. Подготовка за въвеждане на алтернативни модели за работа с ученици с девиантно поведение, настанени във възпитателни училища-интернати (ВУИ) и социално-педагогическите интернати (СПИ), и за реформиране на организацията и	• Създаден Национален консултативен съвет за сътрудничество по въпросите, свързани с реформирането на организацията и функционирането на ВУИ и СПИ. • Изградена партньорска мрежа на общинско ниво с участието на представители на компетентни институции и организации за осигуряване на подкрепа и реализиране на проектните дейности.

функционирането на ВУИ и СПИ.	• Извършена оценка на капацитета на ВУИ и СПИ, въз основа на която са представени мотивирани предложения за преобразуването на ВУИ и СПИ в институции, алтернатива на институциите за лишаване от свобода, или предложения за тяхното закриване. <i>(Резултатът е заличен съгласно т. 4.3. от Заповед № РД09-2568/20.06.2017 г. на ръководителя на УО на ОП НОИР.)</i> • Разработен алтернативен модел за работа с ученици с девиантно поведение, включващ: оценка на потребностите; план за подкрепа, в т.ч. и осигуряване на образователни, и терапевтични програми; методика за корекционна работа. • Назначени по един психолог и по един социален работник/социален педагог във всяко ВУИ и СПИ в изпълнение на задачите по реформирането на организацията и функционирането на ВУИ и СПИ. • Проведени обучения на работещите във ВУИ и СПИ и на членовете на партньорската мрежа за прилагане на алтернативен модел за работа с ученици с девиантно поведение. • Предоставена техника и материали/спортни съоръжения за работа и занимания с учениците с девиантно поведение.
Дейност 7. Информираност и публичност	• Осигурени и разпространени рекламno-информационни материали: – информационни банери – 10 броя; – информационни табели – 165; – публикации в медиите – 50 броя. • Осигурени и разпространени рекламни материали и сувенири: – папки – 5000 броя; – плакати – 1 500 броя; – химикалки – 5000 броя; – флаш памети – 170 броя; – чанти за преносими компютри – 200 броя. • Проведена пресконференция за запознаване на обществеността с целите на проекта, целевите групи, дейностите и поддейностите за тяхното изпълнение. • Проведена заключителна конференция с пресконференция за запознаване на обществеността с постигнатите резултати и с

	изпълнението на заложените индикатори. • Изготвена комуникационна стратегия за събития и инициативи и проведени такива за изграждане на положителни нагласи.
Дейност 8. Организация и управление на проекта	• Формиран екип по проекта. • Ясно разпределени отговорности и ангажменти на членовете на екипа. • Проведени редовни работни срещи на ЕОУП. • Изготвен и съгласуван график на тръжните процедури. • Разработени технически документации за тръжните процедури. • Проведени тръжни процедури за изпълнители. • Осигурено техническо и финансово отчитане по проекта. • Изготвени периодични справки, отчети и доклади за напредъка на проекта. Осигурено техническо и финансово отчитане по проекта.

Констатация 3.1.3.1.

При извършената съпоставка на заложените дейности по проекта с очакваните резултати е установено, че дейностите като цяло са ориентирани към резултатите. Налице са следните несъответствия между дейности, резултати и индикатори:

- по Дейност 4. „Подобряване на достъпа до информация и комуникация за децата и учениците с увреден слух чрез въвеждане на жестов език“ формулираните очаквани резултати, по-скоро са насочени към създаване на предпоставки, отколкото към реално подобряване на достъпа до информация и комуникация, тъй като издаването речник на българския жестов език не предполага задължение за прилагането му;
- определен е очакван резултат „Избрани **34 ЦДГ/ОДЗ** за осъществяване на ранно оценяване, ранна превенция и интервенция на обучителните затруднения на децата от предучилищна възраст“ по Дейност 1 при кореспондиращи на дейността индикатори „Целодневни детски градини/обединени детски заведения, осигурили подкрепяща среда за ранна превенция на обучителни затруднения“ и „Целодневни детски градини/обединени детски заведения, подкрепени по ОП, за осигуряване на подкрепяща среда за ранна превенция на обучителни затруднения“, за които е заложената целева стойност **33 ЦДГ/ОДЗ**.

Извод към Констатация 3.1.3.1.

Формулировката на Дейност 4 „Подобряване на достъпа до информация и комуникация за децата и учениците с увреден слух чрез въвеждане на жестов език“ на проект № BG05M2OP001-3.003-0001 „Подкрепа за равен достъп и личностно развитие“ предлага и постигане на резултати, различни от посочените в проекта.

Налице е несъответствие между целевите стойности на индикатори „Целодневни детски градини/обединени детски заведения, осигурили подкрепяща среда за ранна превенция на обучителни затруднения“ и „Целодневни детски

градини/обединени детски заведения, подкрепени по ОП, за осигуряване на подкрепяща среда за ранна превенция на обучителни затруднения“ и стойността, заложена като резултат по Дейност 1.

Препоръка към Констатация 3.1.3.1.

При следваща фаза на проекта следва да бъде извършена по-прецизна формулировка на дейностите, съобразена с очакваните резултати.

Да се предприемат действия за корекции на разходите на бюджета на проект № BG05M2OP001-3.003-0001 „Подкрепа за равен достъп и личностно развитие“, за чието калкулиране е използван броят на ЦДГ/ОДЗ.

И) Проект № BG05M2OP001-3.004-0001 „Нов шанс за успех“

Дейности по проекта	Очаквани резултати
1. Популяризиране на необходимостта от повишаване и насърчаване на грамотността и привличане на общественото внимание към ползите от повишаване на грамотността	• Проведени две конференции; • Изработен видеоклип; • Изработен сравнителен анализ; • Изработени и разпространени рекламни материали.
2. Провеждане на информационни събития за мотивиране на неграмотни възрастни да участват в обучение	Проведени информационни събития и сформирани групи за обучение по проекта, както следва: • 3 работни срещи с екипите от РИО за осигуряване на периодично информиране за проектните дейности и за постигане на целите на проекта (70 участници). • Най-малко 2 срещи от всеки РЕОО с директори на училища; • 3 обучителни семинара с МТСП, АЗ и ДАБ (100 участници).
3. Разработване на програми за курсове за обучение на възрастни за завършване на етапи от основната образователна степен (само за курсовете, за които няма разработени по схема BG051PO001-4.3-01 „Ограмотяване на възрастни“, изпълнявана в рамките на приоритетна ос 4 на ОП РЧР)	• Разработени адаптирани учебни програми.
4. Създаване (само за курсовете, за които няма разработени по схема BG051PO001-4.3-01 „Ограмотяване на възрастни“, изпълнявана в рамките на приоритетна ос 4 на ОП РЧР), отпечатване и разпространение на учебни средства, предназначени за обучение на възрастни.	• Осигурени учебни средства и материали за провеждане на курсовете за обучение по проекта.

5. Организиране и провеждане на курсове за ограмотяване и на курсове за придобиване на компетентности от прогимназиалния етап.	Организиране и проведени три обучителни етапа, в които са включени най-малко 10 000 неграмотни или слабограмотни лица над 16 години.
6. Осигуряване на възможности за продължаване на образованието в гимназиалния етап на средното образование чрез организиране на дистанционно обучение.	Осигурена възможност за реализиране на дистанционно обучение в класове от първия гимназиален етап на средното образование за лица, желаещи да се включат в такава форма на обучение.
7. Разработване на инструментариум за сертифициране на резултатите от обучението в курсовете за ограмотяване на възрастни и в курсовете за придобиване на компетентности от прогимназиалния етап, издаване на документи.	Проведени три етапа за сертифициране на обучението в курсовете за ограмотяване на възрастни и в курсовете за придобиване на компетентности от прогимназиалния етап. Минимум 8000 лица, които успешно са завършили участието си в обученията.
8. Разработване и пилотно прилагане на система за валидиране на резултати от неформалното обучение и информалното учене чрез оценяване и признаване на съответствието между компетентности, придобити чрез неформално обучение и информално учене, и изискванията за завършване на клас, етап или степен на образование.	Приложена система за валидиране на резултати от неформалното обучение и информалното учене чрез оценяване и признаване на съответствието между компетентности, придобити чрез неформално обучение и информално учене, и изискванията за завършване на клас, етап или степен на образование.
9. Организация и управление	- Осъществена координация и контрол върху изпълнението на проектните дейности; - Изпълнени индикатори за продукт и за резултат в съответствие с процедурата.
10. Информирание и публичност, съобразени с Единния наръчник на бенефициента за прилагане на правилата за информация и комуникация (2014 – 2020)	- Осигурена визуализация на проекта в съответствие с изискванията на Единния наръчник на бенефициента за прилагане на правилата за информация и комуникация (2014 – 2020); - Организиране и проведени информационни събития; - Осигуряване на достъп до информация чрез електронната страница на проекта и чрез регионалните организатори;

	Създадени информационни табели, плакати на проекта, дигитални, информационни материали по проекта (папки и тефтери), промоционални материали, информационни стикери.
11. Качествен анализ на резултатите от проведените дейности	Независима оценка на резултатите от изпълнението на проекта, като се осигурят надеждни данни за постигнатия ефект от приложените мерки за повишаване на грамотността и обучението на възрастни.

Констатация И.1.3.1.

При извършената съпоставка на заложените дейности по проекта с очакваните резултати е установено, че дейностите са ориентирани към резултатите.

Извод към Констатация И.1.3.1.

Заложените дейности по проект № BG05M2OP001-3.004-0001 „Нов шанс за успех“ са ориентирани към очакваните резултати.

2. Оценка на целесъобразността на планираните дейности и разходи

2.1. Анализ на съпоставимостта между планирани дейности и разходи

А) Проект BG05M2OP001-2.001-0001 Система за кариерно ориентиране в училищното образование

Планирани разходи по категории	Сума
I. РАЗХОДИ ЗА ПЕРСОНАЛ:	4 177 349.32
Възнаграждения	4 055 268.47
Разходи за командировки	122 080.85
II. РАЗХОДИ ЗА МАТЕРИАЛИ:	574 182.72
Разходи за закупуване на материали и консумативи	574 182.72
III. РАЗХОДИ ЗА УСЛУГИ	1 978 439.62
Разходи за разработки, експертизи, проучвания и изследвания	1 300 800.00
Режийни разходи	519 239.62
Разходи за счетоводство	86 400.00
Разходи за информация, публичност и визуализация	72 000.00
IV. РАЗХОДИ ЗА ПРОВЕЖДАНЕ И УЧАСТИЕ В МЕРОПРИЯТИЯ	347 122.32
Разходи за провеждане на мероприятия за лицата от целевата група	166 446.96
Разходи за участие в мероприятия на лица от целевата група	180 675.36
VI. НЕПРЕКИ РАЗХОДИ	394 734.75
Разходи за организация и управление	394 734.75

Констатация А.2.1.1:

В детайлната разбивка на разходите в категория „Разходи за персонал“ са включени разходи за експерти - графичен дизайн и предпечатна подготовка на създадената Програма за кариерно ориентиране на учениците на ниво училище и на Инструментите за ранно кариерно ориентиране на обща стойност 17 764,00 лв. Тези дейности би следвало да са ангажимент на изпълнителите по разработването и отпечатването на тези документи и да са включени в обхвата на съответните обществени поръчки. В тази връзка, така заложените разходи са необосновани и нямат връзка със заложените дейности и очакваните резултати.

Извод към Констатация А.2.1.1:

Залагането на дейности и резултати, които не са обвързани с конкретни цели и индикатори не е ефективно и води до планирането и изразходването на средства, които не са необходими за постигане на целите на проекта.

Препоръка към Констатация А.2.1.1:

При разписването на проектното предложение, конкретните дейности по проектите да бъдат ясно и недвусмислено обвързвани с конкретни резултати и индикатори. В допълнение, да бъде посочван и конкретния бюджет, необходим за изпълнението на всяка дейност.

Констатация А.2.1.2:

Следните видове разходи от детайлната разбивка на бюджета по категории са формирани неясно, без да е приложена необходимата обосновка:

1) Разходи за разработки, експертизи, проучвания и изследвания (*позиция 6. от бюджета на проекта*), в т.ч.:

- Създаване и апробиране на Програмата за кариерно ориентиране на учениците на ниво училище, анализ и обобщаване на резултатите. Провеждане на обучение – обща сума в размер на 230 000,00 лв. без ДДС;
- Отпечатване и разпространение на Програмата - обща сума в размер на 150 000,00 лв. без ДДС;
- Създаване на структурата и съдържането на информацията в модула; тестване, анализ и обобщаване на резултатите. Провеждане на обучение - обща сума в размер на 400 000,00 лв. без ДДС;
- Разработване на инструменти за ранно кариерно ориентиране на ученици. Квалификация - обща сума в размер на 442 664,77 лв. без ДДС;
- Отпечатване и разпространение на инструментите - обща сума в размер на 30 000,00 лв. без ДДС;
- Провеждане на обучение на новоназначените кариерни консултанти - обща сума в размер на 39 000,00 лв. без ДДС;
- Актуализиране на финансов модул -- обща сума в размер на 30 000,00 без ДДС.

2) Разходи за телекомуникационни услуги (телефонни услуги и интернет), електроенергия, отопление, газ, вода, СОТ (*позиция 7.3.*). При отговора на въпросите от оценката на проектното предложение, бенефициентът е обяснил, че „разходите са заложи на основата на ежемесечно отчитаните разходи на ЦКО досега, както и прогнозни очаквания за възможни увеличения на цените на ток, парно и др.“, но липсва приложен метода на изчисляването им.

3) Разходи за външно счетоводство (*позиция 8.1.*) – липсва обосновка на заложената сума от 86 400.00 лв., като освен това не е предоставена и никаква допълнителна информация на въпроса от оценката: „*Да се посочи на какъв принцип е калкулирана сумата за външни счетоводни услуги и детайлна обосновка от наемането на*

външно счетоводство. Как това външно счетоводство ще се синхронизира със счетоводството на МОН? Детайлна разбивка за образуването на сумата“.

4) Разходи за материали и консумативи за ЕОУП и РИО – заложена е обща сума в размер на 27 000 лв. без ДДС (32 400.00 лв. с ДДС);

5) Разходи за провеждане на методически работни срещи – не е ясно по какъв начин е определена заложената единична цена в размер на 10 800 лв. за „Лектори“ в разбивката на разходите за провеждане на методически работни срещи.

Извод към Констатация А.2.1.2.:

Включването в бюджетите на проектите на разходи, чието предназначение е недостатъчно добре обосновано и чието определяне не се основава на ясни и прозрачни принципи на изчисляването им не е в съответствие с принципите за добро финансово управление и би могло да доведе до налагането на финансови корекции по отношение на тези разходи.

Препоръка към Констатация А.2.1.2.:

Залагането на разходи по отделни раздели и позиции на бюджета на проектите да се базира на обосновани и пряко свързани с изпълнението на дейностите количества и единични стойности, определени въз основа на пазарни проучвания или други доказателства, аргументиращи спазването на принципа на икономичността.

Б) Проект BG05M2OP001-2.002-0001 „Студентски практики – фаза 1“

Планирани разходи по категории	Планирани разходи
I. РАЗХОДИ ЗА ПЕРСОНАЛ	35 036 218.37
1. Разходи за възнаграждения	13 702 714.37
1.1. Функционални експерти във висшите училища	2 181 301.25
1.2. Технически изпълнители във висшите училища	1 043 558.40
1.3. Експерти финансово-счетоводно обслужване във висшите училища	1 129 420.80
1.4. Академични наставници от висшите училища	3 116 144.64
1.5. Ментори от организациите-работодатели, в които се провеждат студентските практики	6 232 289.28
2. Разходи за командировки	198 144.00
2.1. Пътни	88 064.00
2.2. Дневни	44 032.00
2.3. Квартирни	66 048.00
3. Разходи за стипендии за приключени студентски практики	21 135 360.00
II. РАЗХОДИ ЗА УСЛУГИ	954 458.09
4. Разходи за анализи, експертизи, проучвания и изследвания - Проучвания и анализи на реализацията на практическите обучения	36 000.00
5. Разходи за застраховка „Злополука“ на студента за времето на провеждане на практиката	192 000.00
6. Разходи за развитие и поддръжка на уеб-платформа и модули за обслужване процеса по координиране и провеждане на студентските практики - Надграждане и поддържане на създадената информационна уеб-система	162 000.00

за координация, провеждане и отчитане на студентските практики	
7. Разходи за логистично осигуряване на обучения и/или срещи с участници в изпълнението на проекта - Логистично осигуряване на срещите на консултативния съвет (2 бр.)	12 000.00
8. Разходи за осъществяване на мониторинг на провежданите практически обучения - Външен мониторинг на изпълнението на студентските практики	168 000.00
9. Разходи за счетоводство -Разходи за счетоводно обслужване на проекта	180 000.00
11. Разходи за информация, публичност и визуализация	204 458.09
11.1. Рекламни материали (в т.ч. информационни табели, банери, листовки, сувенири и др.)	164 258.09
11.2. Пресконференция (начална и заключителна)	7 200.00
11.3. Информационни дни (11 бр.)	33 000.00
III. НЕПРЕКИ РАЗХОДИ - Разходи за организация и управление	1 009 323.54
12.1. Разходи за възнаграждения	786 368.64
12.2. Разходи за командировки	97 200.00
12.3. Разходи за материали и консумативи	87 354.90
12.4. Режимни разходи за: електроенергия, отопление, вода, комуникационни услуги (телефонни услуги и интернет), почистване на помещенията, използвани за администриране на проектните дейности	8 400.00
12.5. Разходи за наем-зала за срещи с ВУ/работодатели (20 бр.)	30 000.00
ВСИЧКО РАЗХОДИ: - I+II+III	37 000 000,00

Констатация Б.2.1.1:

В бюджета на проекта в Раздел 1 „Разходи за персонал“ като преки разходи са включени възнагражденията на експерти от екипите във висшите училища като например „технически изпълнители“ или „експерти финансово-счетоводно обслужване“. Това е следствие от указанията, които са дадени в Насоките за кандидатстване по процедурата.

Този тип разходи по своята същност са свързани с дейностите по организацията и управлението на проекта, изпълняват се от екипа за управление на проекта и попадат под класификацията на непреките разходи, съгласно § 1, т. 11 от Допълнителните разпоредби на ПМС № 119 от 20 май 2014 г. за приемане на национални правила за допустимост на разходите по оперативните програми, съфинансирани от Европейския фонд за регионално развитие, Европейския социален фонд, Кохезионния фонд на Европейския съюз и от Европейския фонд за морско дело и рибарство, за финансовата рамка 2014 – 2020 г., а именно: „Разходи за организация и управление“ са непреки разходи, свързани с възнагражденията на персонала по администриране на операцията – ръководител на проект, технически сътрудник, счетоводител и друг експертен или технически персонал, както и административните разходи, свързани с управлението на операцията (режимни разходи, консумативи и материали, наем, разходи за командировки). Независимо, че тези експерти не са част от екипа на МОН, а са експерти на висшите училища, това автоматично не причислява дейностите, които извършват

към преките разходи. Още повече, че висшите училища са партньори по проекта, което ги приравнява по права и задължения към бенефициента.

Като преки разходи по проекта могат да се причислят разходите за възнаграждения на наставниците и менторите, чиито дейности и съответно разходите за тях отговарят на дефиницията за преки разходи по ПМС 119 , а именно *„Преки разходи“ са разходите, които са директно съотносими към дейностите по съответната операция и са извършени изцяло само за нейното изпълнение.*

Извод към Констатация Б.2.1.1:

Неправилното класифициране на разходи за възнаграждения на експерти с функции, свързани с организацията и управлението на проекта в категорията на преките разходи води до риска за непризнаването им като допустими и включването им в категорията на непреките разходи, което от своя страна може да доведе до надвишаване на определеният в Насоките за кандидатстване максимално допустим процент на непреките разходи.

Препоръка към Констатация Б.2.1.1:

При изготвянето на Насоки за кандидатстване, разходите за възнаграждения на експерти на бенефициента или на партньори, свързани с дейности по организация и управление на проекта да бъдат класифицирани в категорията на непреките разходи при съблюдаване на изискванията на ПМС 119/2014 г.

Констатация Б.2.1.2:

Стойностите на следните видове разходи от детайлната разбивка на бюджета по категории са формирани неясно, без да е приложена необходимата обосновка:

- 1) Проучвания и анализи на реализацията на практическите обучения - обща сума в размер на 36 000,00 лв.
- 2) Надграждане и поддържане на създадената информационна уеб-система за координация, провеждане и отчитане на студентските практики - обща сума в размер на 162 000,00 лв.
- 3) Логистично осигуряване на срещите на консултативния съвет (2 бр.) - обща сума за е брой от 5 000,00 лева или обща сума в размер на 12 000,00 лв.
- 4) Външен мониторинг на изпълнението на студентските практики - обща сума в размер на 168 000,00 лв.
- 5) Разходи за счетоводно обслужване на проекта - обща сума в размер на 180 000,00 лв.

При извършването на анализа не беше установено наличието на документи, доказващи извършването на пазарно проучване или друг начин за формиране на единичните цени на тези разходи, независимо от факта, че в Насоките за кандидатстване е записано следното: *„Планираните в бюджета стойности следва да кореспондират с описанието на дейностите по проекта и етапите за тяхното изпълнение, като ресурсите за осъществяване на дейностите, следва да бъдат планирани в подходящо количество и качество и при най-добра цена и описани подробно в описанието на съответната дейност“.*

Извод към Констатация Б.2.1.2:

Включването в бюджетите на проектите на разходи, чието предназначение е недостатъчно добре обосновано и чието определяне не се основава на ясни и прозрачни принципи на изчисляването им не е в съответствие с принципите за добро финансово управление и би могло да доведе до налагането на финансови корекции по отношение на тези разходи.

Препоръка към Констатация Б.2.1.2:

Залагането на разходи по отделни раздели и позиции на бюджета на проектите да се базира на обосновани и пряко свързани с изпълнението на дейностите количества и единични стойности, определени въз основа на пазарни проучвания или други доказателства, аргументиращи спазването на принципа на икономичността.

Констатация Б.2.1.3:

По проекта са планирани разходи в размер на 168 000,00 за външен мониторинг на изпълнението на студентските практики, за който има сключен договор с изпълнител, избран чрез процедура за обществена поръчка. В същото време в екипа по проекта са предвидени експертни дейности за осъществяването на мониторинг и контрол. В Техническия отчет № 3 за изпълнение на проекта е записано като отчет за изпълнение на дейността по външен мониторинг: *„Текущото наблюдение на осъществяваните практически обучения се извършва от членовете на екипа за организация и управление на проекта чрез пълна документална проверка в информационната система.“* Липсва ясна демаркация на видовете и количеството на проверки и контрол, осъществявани от Изпълнител по ЗОП и екипа по проекта.

Извод към Констатация Б.2.1.3:

Ангажирането на финансов ресурс за аналогични дейности и функции, чието разграничение не е ясно разписано поставя под съмнение необходимостта от някои от тях и не отговаря на принципите за добро финансово управление.

Препоръка към Констатация Б.2.1.3:

Да бъдат предприети действия за ясното разграничаване по количество и единични стойности на разходи, включени в проектите, които са свързани с дублиращи се или сходни по вид дейности.

Констатация Б.2.1.4:

В бюджета на проекта са включени разходи за Проучвания и анализи на реализацията на практическите обучения, които са аргументирани в дейност *„Мултипликация на дейностите по проекта“* по следния начин: *„Преглед на обективни данни и анализ на постигнатите резултати. Осигуряване на данните и анализите от реализацията на практиките за нуждите на политиките на МОН в сферата на висшето образование, на МТСП в сферата на пазара на труда, на Управляващия орган на ОП НОИР при планиране на следващи интервенции в рамките на приоритетна ос 2, инвестиционен приоритет 10to, специфична цел 2“.* Както вече бе отбелязано в Констатация Б.1.3.2. по своята същност тази дейност е насочена към последваща оценка на ефекта от изпълнението на проекта, което да послужи при планирането на евентуална бъдеща операция и не е свързана пряко с постигането на целите и индикаторите от проекта.

В хода на проведената среща с представители на екипа на Бенефициента и Управляващия орган на ОП НОИР се постигна общо съгласие дейността за проучвания и анализи на реализацията на практическите обучения и съответно разходът за нея в размер на 36 000 лева да не се финансират за сметка на проекта.

Извод към Констатация Б.2.1.4:

Залагането на дейности и резултати, които не са обвързани с конкретни цели и индикатори не е ефективно и води до планирането и изразходването на средства, които не са необходими за постигане на целите на проекта.

Препоръка към Констатация Б.2.1.4:

При разписването на проектното предложение, конкретните дейности и свързаните с тях разходи по проектите да бъдат ясно и недвусмислено обвързвани с

конкретни резултати и индикатори. В допълнение, да бъде посочван и конкретния бюджет, необходим за изпълнението на всяка дейност.

В) Проект BG05M2OP001-2.003-0001 „Студентски стипендии – фаза 1“

Планирани разходи по категории	Планирани разходи
I. РАЗХОДИ ЗА ПЕРСОНАЛ	25 164 615.51
1. Разходи за възнаграждения на екипите във висшите училища, работещи по проекта	924 615.51
2. Разходи за стипендии за целевата група	24 240 000.00
2.1. Разходи за стипендии за стимулиране обучение в приоритетни за икономиката области	18 180 000.00
2.2. Разходи за стипендии за специални постижения в науката, инженерно-техническите дейности, педагогическите науки, иновациите и предприемачеството, изкуството, културата и спорта	6 060 000.00
II. РАЗХОДИ ЗА УСЛУГИ	402 800.00
3. Разходи за анализи, експертизи, проучвания и изследвания	73 200.00
3.1. Социологическо проучване	48 000.00
3.2. Разходи за цифров сертификат за криптиране на връзката с интернет страницата на проекта при подаване на лични данни от студентите и обработката им от висшите училища	7 200.00
3.3. Предоставяне на външна услуга за SMS нотификация на студентите при ползването на софтуера на проекта (системни съобщения)	9 600.00
3.4. Разработване и поддръжка на мобилна версия на сайта на проекта	8 400.00
4. Разходи за счетоводство -Разходи за счетоводно обслужване на проекта	60 000.00
5. Разходи за юридически услуги за подготовка на документация по реда на ЗОП/ПМС 118	9 600.00
6. Разходи за информация, публичност и визуализация	260 000.00
6.1. Осигуряване на публичност и визуализация (печатни и рекламни материали)	185 600.00
6.2. Обучения/конференции/семинари на/с партньорите	69 600.00
6.3. Лансираща и заключителна пресконференции	4 800.00
III. НЕПРЕКИ РАЗХОДИ - Разходи за организация и управление	432 584.49
7.1. Разходи за възнаграждения	392 760.00
7.2. Разходи за материали и консумативи: канцеларски и офис материали, копирна хартия, тонер касети	32 624.49
7.3. Разходи за наем	7 200.00
ВСИЧКО РАЗХОДИ: - I+II+III	26 000 000.00

Констатация В.2.1.1:

Разходите за възнаграждения на екипите във висшите училища, работещи по проекта са включени в бюджета с обща сума в размер на 924 615.51 лв. В приложената към проекта разбивка на бюджета сумата е разпределена по висши училища без описание на видовете, броя на експертите и функциите и ангажиментите им по проекта. Начинът на формирането на сумите по висши училища е пояснен по следният начин: „Предвиденото почасово възнаграждение включва и осигуровките от страна на работодателя и е максималното, предвидено в т. 6 на Стандартната таблица за допустимия размер на почасовото възнаграждение на лицата, наети във връзка с изпълнението на проектите. Висшите училища определят броя на членовете на екипите си и индивидуалното възнаграждение на всеки член от екипа. Сумата за осигуровки от страна на работодателя се изчислява също индивидуално, в зависимост от вида на договора - граждански, трудов или друг. Сумите за възнаграждения и осигуровки от страна на работодателя - група А, т. 1.1. от Бюджета - за експерти, пряко свързани с изпълнението на основните дейности, се разпределят между висшите училища-партньори пропорционално на броя на студентите в редовна форма на обучение към зимния семестър на учебната 2015-2016 година.“

От описанието не става ясно по какъв начин са определени сумите в колони 5 и 8 на разбивката, приложена в бюджета, а именно: к.5 „Възнаграждения за работа по стипендиите за спец.пост.“ и к.8 „Възнаграждения за работа по стипендиите за успех (по ПН 1,4,5 и 6)“.

Извод към Констатация В.2.1.1:

Липсата на описание на вида, броя и функциите на експертите не дава яснота и защо възнагражденията им са обвързани с броя на студентите в съответното висше училище. Констатация в този смисъл е направена и в Проекта на одитен доклад от одитна мисия на Европейската комисия (Ref. Ares(2017)914934 - 20/02/2017).

Включването в бюджетите на проектите на разходи, чието предназначение е недостатъчно добре обосновано и чието определяне не се основава на ясни и прозрачни принципи на изчисляването им не е в съответствие с принципите за добро финансово управление и би могло да доведе до налагането на финансови корекции по отношение на тези разходи.

Препоръка към Констатация В.2.1.1:

Залагането на разходи по отделни раздели и позиции на бюджета на проектите да се базира на обосновани и пряко свързани с изпълнението на дейностите количества и единични стойности, определени въз основа на пазарни проучвания или други доказателства, аргументиращи спазването на принципа на икономичността.

Констатация В.2.1.2:

Стойностите на следните видове разходи от детайлната разбивка на бюджета по категории са формирани неясно, без да е приложена необходимата обосновка:

- 1) Социологическо проучване - обща сума в размер на 48 000,00 лв.
- 2) Цифров сертификат за криптиране на връзката с интернет страницата на проекта при подаване на лични данни от студентите и обработката им от висшите училища - обща сума в размер на 7 200,00 лв.
- 3) Предоставяне на външна услуга за SMS нотификация на студентите при ползването на софтуера на проекта (системни съобщения) - обща сума в размер на 9 600,00 лв.
- 4) Разработване и поддръжка на мобилна версия на сайта на проекта - обща сума в размер на 8 400,00 лв.
- 5) Счетоводно обслужване на проекта - обща сума в размер на 50 000,00 лв.

При извършването на анализа не беше установено наличието на документи, доказващи извършването на пазарно проучване или друг начин за формиране на

единичните цени на тези разходи, независимо от факта, че в Насоките за кандидатстване е записано следното: „Планираните в бюджета стойности следва да кореспондират с описанието на дейностите по проекта и етапите за тяхното изпълнение, като ресурсите за осъществяване на дейностите, следва да бъдат планирани в подходящо количество и качество и при най-добра цена и описани подробно в описанието на съответната дейност“.

Извод към Констатация В.2.1.2:

Включването в бюджетите на проектите на разходи, чието предназначение е недостатъчно добре обосновано и чието определяне не се основава на ясни и прозрачни принципи на изчисляването им не е в съответствие с принципите за добро финансово управление и би могло да доведе до налагането на финансови корекции по отношение на тези разходи.

Препоръка към Констатация В.2.1.1:

Залагането на разходи по отделни раздели и позиции на бюджета на проектите да се базира на обосновани и пряко свързани с изпълнението на дейностите количества и единични стойности, определени въз основа на пазарни проучвания или други доказателства, аргументиращи спазването на принципа на икономичността.

Г) Проект BG05M2OP001-2.004-0004 Развитие на способностите на учениците и повишаване на мотивацията им за учене чрез дейности, развиващи специфични знания, умения и компетентности (твоят час) – Фаза 1

Планирани разходи по категории	Сума
I. РАЗХОДИ ЗА ПЕРСОНАЛ:	77 604 687.00
Разходи за възнаграждения	77 004 687.00
Разходи за командировки	600 000.00
II. РАЗХОДИ ЗА МАТЕРИАЛИ:	12 540 348.00
Разходи за закупуване на материали и консумативи	12 540 348.00
III. РАЗХОДИ ЗА УСЛУГИ	36 166 067.00
Разходи за наем на помещения	300 000.00
Разходи за организиран транспорт	1 436 281.60
Разходи за застраховки на придобитите по проекта ДМА, както и за участниците в дейности по проекта	126 000.00
Разходи за експертизи, проучвания и изследвания	600 000.00
Разходи за организиране и провеждане на дейности по интереси	19 906 213.00
Разходи за допълнително обучение за деца с образователни дефицити по предмети от задължителния учебен план	11 346 012.40
Разходи за работа с родители и близки на ученици, застрашени от отпадане	20 000.00
Разходи за създаване на модел на обществен мониторинг с участието на родителите на учениците с цел наблюдение и контрол върху избора и провеждането на дейностите, включени в училищните програми	430 800.00
Разходи за счетоводство	433 200.00
Разходи за информация, публичност и визуализация	1 081 560.00
Разходи за външен одит на проекта	486 000.00
V. РАЗХОДИ ЗА МАТЕРИАЛНИ АКТИВИ	9 000 000.00

Разходи за закупуване на дълготрайни материални активи (ДМА)	9 000 000.00
VI. РАЗХОДИ ЗА НЕМАТЕРИАЛНИ АКТИВИ	156 000.00
Разходи за закупуване/разработване на дълготрайни нематериални активи (ДНА)	156 000.00
VII. НЕПРЕКИ РАЗХОДИ	4 532 898.00
Разходи за организация и управление	4 532 898.00

Констатация Г.2.1.1:

Разходите за създаване на модел на обществен мониторинг с участието на родителите на учениците с цел наблюдение и контрол върху избора и провеждането на дейностите, включени в училищните програми са разходи за дейност, чието описание не доказва по ясен и недвусмислен начин връзката ѝ с останалите дейности по проекта (вж. и Констатация Г.1.2.2. и Констатация Г.1.3.1).

Констатация Г.2.1.2:

Разходи, които не са ефективни от гледна точка на постигане на целите на проекта са разходите за дейностите, свързани с извършването на анализи и проучвания за степента на приложимост и ефективност на модела за обществен мониторинг и анализи и оценка на обхвата и резултатите от организираните и проведените публични изяви на учениците, вкл. годишните продукции. Оценката на проектните дейности би следвало да се разглежда като широкообхватна дейност, изследваща процесите чрез които интервенцията се осъществява и нейния дългосрочен ефект и резултати, включително чрез изследване на външните фактори и влиянието на проекта върху целевите групи, а не да се фокусира върху отделни части на проектните дейности.

Извод към Констатация Г.2.1.1 и Констатация Г.2.1.2:

Залагането на дейности и резултати, които не са обвързани с конкретни цели и индикатори не е ефективно и води до планирането и изразходването на средства, които не са необходими за постигане на целите на проекта.

Препоръка към Констатация Г.2.1.1 и Констатация Г.2.1.2:

При разписването на проектното предложение, конкретните дейности по проектите да бъдат ясно и недвусмислено обвързвани с конкретни резултати и индикатори. В допълнение, да бъде посочван и конкретния бюджет, необходим за изпълнението на всяка дейност.

Констатация Г.2.1.3:

В разбивката на разходите в категория „Разходи за персонал“ са включени разходи за възнаграждения на счетоводителите по училищата. Тези разходи по своята същност са непреки разходи, тъй като счетоводителите по училищата не са пряко ангажирани с подготовката и осъществяването на дейности по проекта (дейности, насочени към развитие на индивидуалните потребности на учениците).

Извод към Констатация Г.2.1.3:

Неправилното класифициране на разходи за възнаграждения на експерти с функции, свързани с организацията и управлението на проекта в категорията на преките разходи води до риска за непризнаването им като допустими и включването им в категорията на непреките разходи, което от своя страна може да доведе до надвишаване на определеният в Насоките за кандидатстване максимално допустим процент на непреките разходи.

Препоръка към Констатация Г.2.1.3:

При изготвянето на Насоки за кандидатстване, разходите за възнаграждения на експерти на бенефициента или на партньори, свързани с дейности по организация и управление на проекта да бъдат класифицирани в категорията на непреките разходи при съблюдаване на изискванията на ПМС 119/2014 г.

Констатация Г.2.1.4:

В детайлната разбивка на непреките разходи за възнаграждения са заложили разходи за Експерт контролни дейности и мониторинг - служител в администрацията на МОН (39 811,20 лв.). Заложени са и разходи за експерти техническо изпълнение - 12 броя служители в администрацията и три броя външни експерти (общо предвидени 506 924,64 лв.). За дейностите изпълнявани от Регионалните инспекторати по образованието също са предвидени средства за експерти мониторинг и контрол на дейностите на училищата - 112 експерта, средна ангажираност 29 месеца (общо разходи в размер на 1 433 693,76 лв. В допълнение, като външна услуга в категорията „Разходи за външен одит на проекта“ е предвидена и дейност по „Външен мониторинг на изпълнението на дейностите изпълнявани от училищата“ (на стойност 66 000, лв.). Не става ясно по какъв начин са разграничени функциите по осъществяване на мониторинг и контрол на техническото изпълнение и доколко така заложените четири нива на мониторинг и контрол са ефективни и икономични.

Извод към Констатация Г.2.1.4:

Ангажирането на финансов ресурс за аналогични дейности и функции, чието разграничение не е ясно разписано поставя под съмнение необходимостта от някои от тях и не отговаря на принципите за добро финансово управление. Констатация Б.2.1.3,

Извод към Констатация Г.2.1.4:

Да бъдат предприети действия за ясното разграничаване по количество и единични стойности на разходи, включени в проектите, които са свързани с дублиращи се или сходни по вид дейности.

Констатация Г.2.1.5:

Следните видове разходи от детайлната разбивка на бюджета по категории са формирани неясно, без да е приложена необходимата обосновка:

- 1) Разходи за командировки на лицата, наети за изпълнението на проекта, в т.ч.:
 - Пътни разходи – обща сума в размер на 450 000,00 лв.
 - Дневни разходи - 150 000,00 лв.
- 2) Разходи за експертизи, проучвания и изследвания, в т.ч.:
 - Проучване и анализ на резултатите относно повишаване на мотивацията за учене и намаляване на дела на отпадналите от образователната система – обща сума в размер на 480 000,00 лв.
 - Анализи и проучвания за степента на приложимост и ефективност на модела за обществен мониторинг - обща сума в размер на 34 800,00 лв.
 - Оценка на ефективността от приложението на училищните механизми – обща сума в размер на 34 800,00 лв.
 - анализи и оценка на обхвата и резултатите от организираните и проведените публични изяви на учениците, вкл. годишните продукции – обща сума в размер на 25 200,00 лв.
 - анализи и проучвания относно резултатите от проведените дейности с родители и настойници на учениците, застрашени от отпадане - обща сума в размер на 25 200,00 лв.

3) Разходи за организиране и провеждане на извънкласни дейности, в случаите когато същите се са възложени от училищата за изпълнение на външен изпълнител - обща сума в размер на 19 157 653,00 лв.

4) Разходи за допълнително обучение за деца с образователни дефицити по предмети от задължителния учебен план, в т.ч.:

- Разходи за допълнително обучение за деца с образователни дефицити по предмети от задължителния учебен план, в случаите когато ИД се повреждат от външен изпълнител - обща сума в размер на 10 065 202,00 лв.
- Изработване и разпространение на обучителни помагала за учениците, необходими за провеждането на извънкласни дейности за компенсиране на образователни дефицити - обща сума в размер на 960 000,00 лв.

5) Разходи за създаване на модел на обществен мониторинг с участието на родителите на учениците, в т.ч.:

- Изграждане на електронна платформа за избор на ИД - обща сума в размер на 36 000,00 лв.
- Логистика на заседанията на съветите за обществен мониторинг на ИД към училищата - обща сума в размер на 394 800,00 лв.

6) Разходи за счетоводно обслужване на проекта на ниво КБ - обща сума в размер на 240 000,00 лв.

7) Изработване на допълнителни модули към информационна система управление на проекта и текуща поддръжка - обща сума в размер на 156 000,00 лв.

Извод към Констатация Г.2.1.5:

Включването в бюджетите на проектите на разходи, чието предназначение е недостатъчно добре обосновано и чието определяне не се основава на ясни и прозрачни принципи на изчисляването им не е в съответствие с принципите за добро финансово управление и би могло да доведе до налагането на финансови корекции по отношение на тези разходи.

Препоръка към Констатация Г.2.1.5:

Залагането на разходи по отделни раздели и позиции на бюджета на проектите да се базира на обосновани и пряко свързани с изпълнението на дейностите количества и единични стойности, определени въз основа на пазарни проучвания или други доказателства, аргументиращи спазването на принципа на икономичността.

Д) Проект № BG05M2OP001-2.005-0001 „Поддържане и усъвършенстване на разработената рейтингова система на висшите училища - фаза 1“

Планирани разходи по категории	Сума
I. РАЗХОДИ ЗА ПЕРСОНАЛ	530 058.00
1. Разходи за възнаграждения (брутни суми, вкл. и дължимите от работодателя осигурителни вноски) (фонд: ЕСФ , режим на финансиране: Неприложимо , допустим)	504 098.00
1.1 Експертна дейност организиране на обучения, семинари, публичност и др.	30 002.80
1.2. Експертна дейност по юридически въпроси	29 988.00
1.3. IT експертиза	29 988.00
1.4. Експерти по осигуряване на допълнителна интеграция в съществуващите информационни системи	201 363.20

1.5. Експертна дейност по висше образование, статистика, икономика, финансиране на висшето образование, план-прием	125 156.00
1.6. Експертна дейност по висше образование, статистика, заетост, икономика, пазар на труда, управленски контрол, информационно осигуряване и др.	87 600.00
2. Разходи за командировки (фонд: ЕСФ , режим на финансиране: Неприложимо , допустим)	25 960.00
2.1. Разходи за командировки на лицата, включени в изпълнението на проекта	25 960.00
II. РАЗХОДИ ЗА МАТЕРИАЛИ	30 000.00
3. Разходи за закупуване на материали и консумативи (фонд: ЕСФ , режим на финансиране: Неприложимо , допустим)	30 000.00
3.1. Разходи за материали: канцеларски и офис материали, копирна хартия и др.	20 000.00
3.2. Разходи за консумативи: тонер касети и др.	10 000.00
III. РАЗХОДИ ЗА УСЛУГИ	1 882 532.00
4. Разходи за наем на помещения (фонд: ЕСФ , режим на финансиране: Неприложимо , допустим)	21 569.00
4.1. Разходи за наем на зали	21 569.00
5. Разходи за транспортни услуги (фонд: ЕСФ , режим на финансиране: Неприложимо , допустим)	0.00
6. Разходи за разработки, експертизи, проучвания и изследвания (фонд: ЕСФ , режим на финансиране: Неприложимо , допустим)	1 787 963.00
6.1. Разходи за Методологическо развитие, специфично софтуерно програмно осигуряване, социологически изследвания, актуализиране на класациите, публикуване и популяризиране на резултатите с цел поддържане и усъвършенстване на рейтинговата система на висшите училища в България	1 600 000.00
6.2. Експертна дейност по интеграция на съществуващи информационни системи и регистри	77 110.00
6.3. Разходи за аналитични разработки, подготвени от външни експерти въз основа данните от РСВУ	110 853.00
7. Разходи за счетоводство (фонд: ЕСФ , режим на финансиране: Неприложимо , допустим)	43 000.00
7.1. Счетоводни услуги	43 000.00
8. Разходи за информация, публичност и визуализация (фонд: ЕСФ , режим на финансиране: Неприложимо , допустим)	30 000.00
8.1. Разходи за публичност (визуализационни и информационни материали)	26 000.00
8.2. Начално и заключително публично събитие	4 000.00
IV. РАЗХОДИ ЗА ПРОВЕЖДАНЕ И УЧАСТИЕ В МЕРОПРИЯТИЯ	257 500.00
9. Разходи за провеждане на мероприятия за лицата от целевата група (фонд: ЕСФ , режим на финансиране: Неприложимо , допустим)	257 500.00
9.1. Провеждане на експертни и работни срещи, срещи на Консултативния съвет, Експертния съвет и други мероприятия	24 000.00

9.2. Разходи за представяне на актуализациите на рейтинговата система пред целевите групи	16 500.00
9.3. Провеждане на семинари с кариерните центрове, до 8 регионални дискусии и обучения на ученици за работа с PCBY	120 000.00
9.4. Обучения на представители на заинтересованите страни	45 000.00
9.5. Срещи на работната група за обмен на данни	20 000.00
9.6. Провеждане до 2 Кръгли маси за обсъждане на аналитичните дейности	12 000.00
9.7. Срещи на работната група за обвързване на нуждите на пазара на труда с висшето образование	20 000.00
10. Разходи за участие в мероприятия на лица от целевата група (фонд: ЕСФ , режим на финансиране: Неприложимо , допустим)	0.00
V. НЕПРЕКИ РАЗХОДИ	299 910.00
11. Разходи за организация и управление (фонд: ЕСФ , режим на финансиране: Неприложимо , допустим)	299 910.00
11.1. Разходи за възнаграждения (брутни суми, вкл.и дължимите от работодателя осигурителни вноски)	289 900.00
11.2. Разходи за командировки на ЕОУП	10 010.00
Общо:	3 000 000.00

Констатация Д.2.1.1:

В Насоките за кандидатстване по процедура чрез директно предоставяне на БФП BG05M20P001-2.2015-001 „Поддържане и усъвършенстване на разработената рейтингова система на висшите училища - фаза 1“ като изискване за допустимост на разходите е заложено същите да са необходими за изпълнението на проекта и да отговарят на принципите за добро финансово управление - икономичност, ефикасност и ефективност на вложените средства. В Насоките за кандидатстване изрично е записано, че разход, който не е обоснован във Формуляра за кандидатстване, ще бъде премахнат от бюджета на проекта (т. 5 от Формуляра за кандидатстване) служебно от оценителната комисия. Записано е също така, че ресурсите за осъществяване на дейностите, следва да бъдат планирани в подходящо количество и качество и при най-добра цена и описани подробно в описанието на съответната дейност. При планирането на разходите в бюджета следва да се спазва оптималното съотношение между използваните ресурси за осъществяването на набелязаните конкретни цели и постигането на планираните резултати.

При извършения преглед на Формуляра за кандидатстване екипът на Консултанта установи, че по отношение част от разходите липсва яснота при формирането им, както и яснота дали същите отговарят на принципа за икономичност по отношение това ресурсите да са осигурени при най-добра цена. Такива разходи са например включените в:

- бюджетен ред (б.р.) 6.1. „Разходи за Методологическо развитие, специфично софтуерно програмно осигуряване, социологически изследвания, актуализиране на класациите, публикуване и популяризиране на резултатите с цел поддържане и усъвършенстване на рейтинговата система на висшите училища в България“ -1 600 000.00 лв.;
- б.р. 6.2. „Експертна дейност по интеграция на съществуващи информационни системи и регистри“ - 77 110.00 лв.;

- б.р. 6.3. „Разходи за аналитични разработки, подготвени от външни експерти въз основа данните от РСВУ“ - 110 853.00 лв.;
- б.р. 7.1. „Счетоводни услуги“ - 43 000.00 бр.

Извод към Констатация Д.2.1.1:

Включването в бюджета на проект № BG05M2OP001-2.005-0001 „Поддържане и усъвършенстване на разработената рейтингова система на висшите училища - фаза 1“ на разходи, чието предназначение е недостатъчно добре обосновано и чието определяне не доказва ясно, че са спазени принципите на добро финансово управление, и в частност принципът на икономичност, съгласно който се изисква ресурсите за осъществяване на дейностите да бъдат осигурени своевременно, в подходящо количество и качество и при най-добра цена, води до риск от неизпълнение на условията за допустимост на разходите, заложен в т. 14.2. от Насоките за кандидатстване по отношение на тези разходи.

Препоръка към Констатация Д.2.1.1:

С цел спазване на условието за икономичност, един от принципите за добро финансово управление, следва да бъде извършен преглед и преоценка на разходите, включени в бюджетите на проекти, чието формиране не е мотивирано. Чрез резултатите от прегледа и преоценката следва да бъде осигурена обоснованост на съответния разход, както да бъде предоставено доказателство, че е определен въз основа на най-добра цена.

Е) Проект BG05M2OP001-2.006-0001 „Ученически практики - фаза 1“

Планирани разходи по категории	Планирани разходи
I. РАЗХОДИ ЗА ПЕРСОНАЛ	5 592 000.00
1. Разходи за възнаграждения на лица, пряко ангажирани с подготовката и осъществяването на финансираните дейности - в т.ч.: функционални експерти, наблюдаващи учители, консултанти/организатори, училищни финансисти, наставници	3 192 000.00
2. Разходи за стипендии за учениците за допълнителни практики, съгл. ПМС № 33 от 15.02.2013 г.	2 400 000.00
II. РАЗХОДИ ЗА МАТЕРИАЛИ	2 471 420.00
4. Канцеларски и офис материали	59 850.00
5. Копирна хартия	134 750.00
6. Тонер касети	462 000.00
7. Разходи за материали, свързани с изпълнението на дейностите в УТФ	112 070.00
8. Разходи за оборудване и обзавеждане, свързани с изпълнението на дейностите в УТФ	1 702 750.00
III. РАЗХОДИ ЗА УСЛУГИ	743 000.00
10. Разходи за застраховка „Злополука“ на практикантите за времето на провеждане на практиката	40 000.00
11. Разходи за развитие, поддръжка и интеграция на софтуерен продукт за реализацията на ученическите практики	63 000.00
12. Разходи за счетоводни услуги	220 000.00

13. Разходи за организиран транспорт на практикантите извън населеното място	320 000.00
14. Разходи за публичност и визуализация	100 000.00
IV. РАЗХОДИ ЗА ПРОВЕЖДАНЕ И УЧАСТИЕ В МЕРОПРИЯТИЯ	496 000.00
15.1 Разходи свързани с организиране дни на професиите в 6 региона	296 000.00
15.2. Разходи свързани с организация на секторни конференции	200 000.00
III. НЕПРЕКИ РАЗХОДИ - Разходи за организация и управление	697 580.00
16. Разходи за възнаграждения	669 384.00
17. Разходи за командировки на лицата, наети за управлението на проекта	15 580.00
18. Разходи за материали и консумативи, свързани с организацията и управлението на проекта	12 616.00
ВСИЧКО РАЗХОДИ: - I+II+III	10 000 000.00

Констатация Е.2.1.1:

В бюджета на проекта в Раздел I „Разходи за персонал“ като преки разходи са включени възнагражденията на експерти от екипите в училищата като например „функционални експерти“ или „училищни финансисти“. В описанието на дейност 2 са описани основните задължения на цитираните експерти, както следва: „

- функционален експерт - организира, координира и контролира подготовката, организацията, изпълнението, резултатите и своевременното отчитане на дейностите по проекта. Цялостно управление, координация и наблюдение на всички дейности в хода на проекта. Осигурява взаимодействие, сътрудничество и информиране на всички страни и партньора на проекта.

- училищен финансист - извършва и отчита разходите по проекта.“

Този тип разходи по своята същност са свързани с дейностите по организацията и управлението на проекта, изпълняват се от екипа за управление на проекта и попадат под класификацията на непреките разходи, съгласно § 1, т. 11 от Допълнителните разпоредби на ПМС № 119 от 20 май 2014 г. за приемане на национални правила за допустимост на разходите по оперативните програми, съфинансирани от Европейския фонд за регионално развитие, Европейския социален фонд, Кохезионния фонд на Европейския съюз и от Европейския фонд за морско дело и рибарство, за финансовата рамка 2014 – 2020 г., а именно: „Разходи за организация и управление“ са непреки разходи, свързани с възнагражденията на персонала по администриране на операцията – ръководител на проект, технически сътрудник, счетоводител и друг експертен или технически персонал, както и административните разходи, свързани с управлението на операцията (режийни разходи, консумативи и материали, наем, разходи за командировки). Независимо, че тези експерти не са част от екипа на МОН, а са експерти на училищата, това автоматично не причислява дейностите, които извършват към преките разходи.

Като преки разходи по проекта могат да се причислят разходите за възнаграждения на организатора/консултант ученически практики, който следва да „мотивираща, организира и консултира включването на учениците в ученически практики в реална работна среда“. Тези дейности и съответно разходите за тях отговарят на дефиницията за преки разходи по ПМС 119, а именно „Преки разходи“ са

разходите, които са директно съотнесими към дейностите по съответната операция и са извършени изцяло само за нейното изпълнение.

Извод към Констатация Е.2.1.1:

Неправилното класифициране на разходи за възнаграждения на експерти с функции, свързани с организацията и управлението на проекта в категорията на преките разходи води до риска за непризнаването им като допустими и включването им в категорията на непреките разходи, което от своя страна може да доведе до надвишаване на определеният в Насоките за кандидатстване максимално допустим процент на непреките разходи.

Препоръка към Констатация Е.2.1.1:

При изготвянето на Насоки за кандидатстване, разходите за възнаграждения на експерти на бенефициента, свързани с дейности по организация и управление на проекта да бъдат класифицирани в категорията на непреките разходи при съблюдаване на изискванията на ПМС 119/2014 г.

Констатация Е.2.1.2:

В бюджета на проекта са включени разходи за стипендии на ученици за допълнителни практики съгл. ПМС № 33 от 15.02.2013 г. В чл. 14 от ПМС № 33 е указано, че *„(1) Учениците в държавните, общинските и частните училища могат да получават стипендии, осигурени със средства от европейските структурни фондове, по време на провеждане на ученическа производствена практика.*

(2) Размерът на стипендиите по ал. 1 и условията за предоставянето им се одобряват от Комитета за наблюдение на съответната оперативна програма въз основа на предложение на министъра на образованието и науката.“

В Критериите за избор на операции, приети от Комитета за наблюдение по настоящата процедура е записано само, че допустими разходи по процедурата са *„3. Разходи за стипендии на ученици за допълнителни практики съгл. ПМС № 33 от 15.02.2013 г., чл. 14 ал. (3)“*, тоест определя се само размера на стипендиите като часова ставка, но не и условията, при които ще се предоставят. В последствие, в Насоките за кандидатстване по процедурата е уточнено условието, че минималната продължителност на практиката е 240 часа. Отделно от това, в описанието на дейностите по проекта не е споменато и аргументирано предоставянето на стипендии. Тази подейност не фигурира и в резултатите, с които се отчита изпълнението на проекта, независимо от записания изричен текст, че *„Планираните в бюджета стойности следва да кореспондират с описанието на дейностите по проекта и етапите за тяхното изпълнение, като ресурсите за осъществяване на дейностите, следва да бъдат планирани в подходящо количество и качество и при най-добра цена и описани подробно в описанието на съответната дейност“*.

Извод към Констатация Е.2.1.2:

Липсата на утвърдени от Комитета за наблюдение условия за предоставяне на стипендии на учениците за допълнителни практики по проект BG05M20P001-2.006-0001 „Ученически практики – фаза 1“, съгласно изискванията на чл.14, ал.2. ПМС № 33 от 15.02.2013 г., както и липсата на обосновка в описанието на дейностите и резултатите по проекта за предоставянето на стипендии на учениците водят до необвързаност на дейностите и резултатите по проекта с планираните разходи, което не е в съответствие с принципите за добро финансово управление и би могло да доведе до налагането на финансови корекции по отношение на тези разходи.

Препоръка към Констатация Е.2.1.2:

Включването на разходи в бюджета на проектите следва да се базира на обосновка за необходимостта и целесъобразността им за изпълнението на дейностите.

Констатация Е.2.1.3:

В бюджета на проекта са включени разходи за материали и обзавеждане и оборудване за целите на изпълнението на Дейност 1 и Дейност 2 на обща стойност в размер на 2,47 млн.лева. Видно от детайлната разбивка на разходите по бюджета се планира цялостно обзавеждане, оборудване на помещения и снабдяване с материали на всички 350 училища. В описанието на дейностите по проекта не са налични доказателства, че е извършено предварително проучване за това, дали всички училища, включени в проекта имат необходимост от количеството и вида на изброените материали и обзавеждане, както и дали в училищата не разполагат с подходящи и оборудвани помещения, в които могат да се реализират и дейностите по този проект. Не е правено проучване, дали и по друг проект, финансиран от Оперативната програма или от други донори не са планирани и/или реализирани подобни разходи за тези училища.

Извод към Констатация Е.2.1.3:

Липсата на предварително проучване на необходимостта от заложените в бюджета на проект BG05M20P001-2.006-0001 „Ученически практики – фаза 1“ количество и вид на материалите за всяко от 350-те училища води до риск от изкуствено завишаване на бюджетни пера, респ. до блокиране на ресурс, както и до несъответствие с принципите за добро финансово управление и би могло да доведе до налагането на финансови корекции по отношение на тези разходи.

Препоръка към Констатация Е.2.1.3:

Да бъде извършена преоценка на необходимостта и целесъобразността на планираните в бюджета разходи за материали по проект BG05M20P001-2.006-0001 „Ученически практики – фаза 1“.

Констатация Е.2.1.4:

Стойностите на следните видове разходи от детайлната разбивка на бюджета по категории са формирани неясно, без да е приложена необходимата обосновка:

- 1) Разходи за развитие, поддръжка и интеграция на софтуерен продукт за реализацията на ученическите практики - обща сума в размер на 63 000,00 лв.
- 2) Организация на дни на професиите в планови региони (2 бр.) - обща сума за брой от 148 000,00 лева или обща сума в размер на 296 000,00 лв.
- 3) Организация на секторни конференции с бизнеса (3 бр.) - обща сума за брой от 66 666,67 лева или обща сума в размер на 200 000,00 лв.
- 4) Разходи за счетоводно обслужване на проекта - обща сума в размер на 220 000,00 лв.

При извършването на анализа не беше установено наличието на документи, доказващи извършването на пазарно проучване или друг начин за формиране на единичните цени на тези разходи, независимо от факта, че в Насоките за кандидатстване е записано следното: *„Планираните в бюджета стойности следва да кореспондират с описанието на дейностите по проекта и етапите за тяхното изпълнение, като ресурсите за осъществяване на дейностите, следва да бъдат планирани в подходящо количество и качество и при най-добра цена и описани подробно в описанието на съответната дейност“.*

Извод към Констатация Е.2.1.4:

Включването в бюджетите на проектите на разходи, чието предназначение е недостатъчно добре обосновано и чието определяне не се основава на ясни и прозрачни принципи на изчисляването им не е в съответствие с принципите за добро финансово управление и би могло да доведе до налагането на финансови корекции по отношение на тези разходи.

Препоръка към Констатация Е.2.1.4:

Залагането на разходи по отделни раздели и позиции на бюджета на проектите да се базира на обосновани и пряко свързани с изпълнението на дейностите количества и единични стойности, определени въз основа на пазарни проучвания или други доказателства, аргументиращи спазването на принципа на икономичността.

Ж) Проект BG05M2OP001-2.007-0001 Въвеждане на кредити в системата на професионалното образование и обучение

Планирани разходи по категории	Сума
I. РАЗХОДИ ЗА ПЕРСОНАЛ:	97 568.00
Разходи за възнаграждения на лица, пряко ангажирани с изпълнението на дейностите, вкл. осигурителните и здравноосигурителните вноски за сметка на осигурителя, съгласно националното законодателство	76 228.00
Разходи за командировки	21 340.00
II. РАЗХОДИ ЗА МАТЕРИАЛИ	93 000.00
Разходи за закупуване на материали и консумативи, необходими за изпълнението на дейностите по проекта	93 000.00
III. РАЗХОДИ ЗА УСЛУГИ	1 328 330.00
Разходи за разработки, експертизи, проучвания и изследвания	1 268 430.00
Разходи за счетоводство	40 000.00
Разходи за информация и комуникация	19 900.00
IV. РАЗХОДИ ЗА ПРОВЕЖДАНЕ И УЧАСТИЕ В МЕРОПРИЯТИЯ	361 102.00
Разходи за организиране и провеждане на мероприятия за лицата от целевата група	361 102.00
V. НЕПРЕКИ РАЗХОДИ	120 000.00
Разходи за възнаграждения на екипа за организация и управление на бенефициента, ангажиран с администрирането на проекта, вкл. за осигурителните и здравноосигурителните вноски за сметка на осигурителя	102 280.00
Разходи за командировки на екипа за управлението на проекта	16 200.00
Разходи за материали и консумативи, свързани с управлението на проекта	1 520.00

Констатация Ж.2.1.1:

В детайлната разбивка на разходите в категория „Разходи за персонал“ са включени разходи за автори на становища на програмата за обучение на експертите за ДАКУМ сесиите и ДОС-2 бр. по 24 часа, на стойност 1 248.00 лв.

Изразяването на становища, даването на препоръки и приемането на работа на избрания изпълнител по процедурата за „Въвеждане на кредити в професионално образование и обучение“ е ангажимент на Възложителя – МОН и не би следвало да се предвиждат допълнително разходи за подобна дейност.

Извод към Констатация Ж.2.1.1:

Залагането на дейности и резултати, които не са обвързани с конкретни цели и индикатори не е ефективно и води до планирането и изразходването на средства, които не са необходими за постигане на целите на проекта.

Констатация към Констатация Ж.2.1.1:

При разписването на проектното предложение, конкретните дейности по проектите да бъдат ясно и недвусмислено обвързвани с конкретни резултати и индикатори. В допълнение, да бъде посочван и конкретния бюджет, необходим за изпълнението на всяка дейност.

Констатация Ж.2.1.2:

Следните видове разходи от детайлната разбивка на бюджета по категории са формирани неясно, без да е приложена необходимата обосновка:

1) Разходи за разработване на методическото ръководство, вкл. издаване на книжен носител и разработване на софтуер - обща сума в размер на 180 430.00 лв. без да е ясно дори каква част от тези разходи са преведени за разработването и издаването на методическото ръководство на книжен носител и каква - за разработване на софтуер.

2) Разходи за предоставяне на специализирани счетоводни услуги - обща сума в размер на 40 000,00 лв. Не е ясно и по какъв начин ще бъдат разграничени функциите на избрания външен изпълнител с функциите на предвидения Координатор „Финансово изпълнение“, за когото при отговорите на въпросите, зададени при оценката на проектното предложение е потвърдено че предложената позиция съответства на посочената като задължителна длъжност „счетоводител“.

3) Разходи за рекламни материали за медиите - обща сума в размер на 16 400,00 лв.

Извод към Констатация Ж.2.1.2:

Включването в бюджетите на проектите на разходи, чието предназначение е недостатъчно добре обосновано и чието определяне не се основава на ясни и прозрачни принципи на изчисляването им не е в съответствие с принципите за добро финансово управление и би могло да доведе до налагането на финансови корекции по отношение на тези разходи.

Препоръка към Констатация Ж.2.1.2:

Залагането на разходи по отделни раздели и позиции на бюджета на проектите да се базира на обосновани и пряко свързани с изпълнението на дейностите количества и единични стойности, определени въз основа на пазарни проучвания или други доказателства, аргументиращи спазването на принципа на икономичността.

3) Проект № BG05M2OP001-3.003-0001 „Подкрепа за равен достъп и личностно развитие“

Планирани разходи по категории	Сума ¹
I. РАЗХОДИ ЗА ПЕРСОНАЛ	14174246,35
1. Възнаграждения (брутни суми, вкл. и дължимите от работодателя осигурителни вноски) (фонд: ЕСФ , режим на финансиране: Неприложимо , допустим)	13868906,35

¹ Включените в таблицата суми са съобразно Заповед № РД09-3/03.01.2017 г. на Ръководителя на УО на ОП НОИР, с която е изменен бюджетът на проект BG05M2OP001-3.003-0001 „Подкрепа за равен достъп и личностно развитие“.

1.1. възнаграждения на специалисти по Дейност 1 - Детски градини	1949370,08
1.2. възнаграждения на специалисти по Дейност 2 - СУ/ОУ	10376855,77
1.3. възнаграждения на специалисти по Дейност 3 - училища за сензорни нарушения	16650,00
1.4. възнаграждения на специалисти по Дейност 5 - ПУИ/ПУ	1209352,62
1.5. възнаграждения на специалисти по Дейност 6 - ВУИ/СПИ	287817,88
1.6. експерти, директори и счетоводители на училища и детски градини	0,00
1.7. Експерти РУО, проучвания, анализи, методология и супервизия	28860,00
2. Разходи за командировки (фонд: ЕСФ , режим на финансиране: Неприложимо , допустим)	305340,00
2.1. пътни	85760,00
2.2. дневни	64660,00
2.3. квартирни	154920,00
II. РАЗХОДИ ЗА МАТЕРИАЛИ	441930,54
3. Разходи за закупуване на материали и консумативи (фонд: ЕСФ , режим на финансиране: Неприложимо , допустим)	441930,54
3.1. Разходи за материали: канцеларски и офис материали, копирна хартия, учебна или специализирана литература / дидактически материали, учебни пособия или помагала, спортни пособия, оборудване и обзавеждане, гориво.	367 930,54
3.2. Разходи за консумативи: тонер касети	74000,00
III. РАЗХОДИ ЗА УСЛУГИ	1402695,00
4. Разходи за наем (фонд: ЕСФ , режим на финансиране: Неприложимо , допустим)	20000,00
4.1. наем на зали	20000,00
5. Разходи за транспортни услуги. (фонд: ЕСФ , режим на финансиране: Неприложимо , допустим)	455500,00
5.1. разходи за транспортни карти и билети на педагогическите специалисти за изпълнение на дейности Д1, Д2, Д3, Д5, Д6	5500,00
5.2. Осигуряване на специализиран транспорт за учениците от помощните училища, за ежедневното им извозване по местоживеене.	450000,00
6. Разходи за застраховки на участниците в дейности по проекта. (фонд: ЕСФ , режим на финансиране: Неприложимо , допустим)	0,00
7. Разходи за експертизи, проучвания, изследвания, програми и методики. (фонд: ЕСФ , режим на финансиране: Неприложимо , допустим)	487000,00
7.1. Изготвяне на нов тест за оценка на езиковото развитие на 3-4-годишни деца и разработване на нови програми за подпомагане на езиковото, когнитивното и психо-моторното развитие на деца на 6-7-годишна възраст.	14000,00
7.2. Научно изследване на българския жестов език с цел лингвистично описание и изготвяне на речник на българския жестов език.	300000,00
7.3. Оценка на системата от помощни училища с оглед необходимостта	69600,00

от оптимизацията ѝ.	
7.4. Оценка на капацитета на ВУИ и СПИ.	0,00
7.5. Разработване на алтернативен модел за работа с ученици с девиантно поведение.	43400,00
7.6. Разработване на електронна програма за анализ и отчетност на изпълнението на проекта.	60000,00
8. Режимни разходи – разходи за телекомуникационни услуги (телефонни услуги и интернет), електроенергия, отопление, вода, СОТ, почистване на помещенията, предвидени за използване при осъществяване дейностите по проекта, при условие, че не са включени в разходите за наем. (фонд: ЕСФ , режим на финансиране: Неприложимо , допустим)	86500,00
8.1. отопление на училища по дейност 5	62500,00
8.2. електроенергия на училищата по дейност 5	24000,00
9. Разходи за специализирана храна. (фонд: ЕСФ , режим на финансиране: Неприложимо , допустим)	105000,00
9.1. Доставка на готова храна/хранителни продукти за специализирано хранене на деца с увреждания	105000,00
10. Разходи за предпечат и печат. (фонд: ЕСФ , режим на финансиране: Неприложимо , допустим)	30000,00
10.1. Печат и предпечат на инструментариум за работа на специалистите, наръчници, ръководства, сборници и др. за ученици, родители и учители	30000,00
11. Разходи да счетоводство. (фонд: ЕСФ , режим на финансиране: Неприложимо , допустим)	60000,00
11.1. Предоставяне на счетоводни услуги за нуждите на проект „Подкрепа за равен достъп и личностно развитие“	60000,00
12. Разходи за юридически услуги за подготовка на документация по реда на ЗОП/ПМС 118 (фонд: ЕСФ , режим на финансиране: Неприложимо , допустим)	5000,00
12.1. юридически услуги за подготовка на документация по реда на ЗОП/ПМС 118	5000,00
13. Разходи за информация, публичност и визуализация (фонд: ЕСФ , режим на финансиране: Неприложимо , допустим)	153695,00
13.1. Излъчване и публикации	1000,00
13.2. Пресконференции	8000,00
13.3. Изготвяне на комуникационна стратегия за събития и инициативи и провеждането им за изграждане на положителни нагласи	110000,00
13.4. Рекламни папки, химикалки, чанти, флаш памети, плакати и др.	29970,00
13.5. Информационни табели и банери	4725,00
IV. РАЗХОДИ ЗА ПРОВЕЖДАНЕ И УЧАСТИЕ В МЕРОПРИЯТИЯ	443020,00
14. 1. Разходи за провеждане на мероприятия за лицата от целевата група, работни срещи, кръгли маси. (фонд: ЕСФ , режим на финансиране: Неприложимо , допустим)	438020,00

14.1. (Д 1) обучения на логопедите, психолозите, ресурсните учители и учители на групи от ДГ за прилагане на стандартизирания скрининг тест	6000,00
14.2. (Д 1) обучения на специалисти и учители от ДГ за прилагане на тестове за езиково развитие и на програмите за подпомагане на езиковото, когнитивното и психо-моторното развитие на деца в риск от обучителни затруднения, в т.ч. и на деца със специални образователни потребности	12 200,00
14.3. (Д 1) супервизии на работата на учителите и специалистите	80000,00
14.4.(Д 1, 2) обучения на членове на екипите в училищата и в ДГ за оценяване на индивидуалните потребности и за работа с децата и учениците със СОП – тридневно обучение за до 540 специалисти, разделени на групи	38400,00
14.5. (Д 2) обучения на учители по учебни предмети и др. учители, членове на екипите за подкрепа за личностно развитие, в училищата, за работа и за подкрепа за личностното развитие на децата и учениците със СОП – 2 двудневни обучения по различни модули, общо за до 540 души	36000,00
14.6. (Д 2,3,5)Провеждане на лагер, по всяка една от дейностите ни	65400,00
14.7. (Д 2) супервизии на работата на учителите и специалистите по дейност 2	150000,00
14.8. (Д 5)"Оценяване на индивидуалните потребности на децата и учениците с умствена изостаналост и с множество увреждания и разработване на план за подкрепа и за личностно развитие в съответствие с индивидуалните потребности, включващ и формиране на социални и трудови умения за самостоятелен живот у децата с умствена изостаналост и с множество увреждания", "Монтесори терапия", "Арттерапия", "Работа с родители на децата със СОП - 1 двудневно обучение за до 190 участ.	19220,00
14.9. (Д 5) Провеждане на супервизии на работата на учителите и специалистите по дейност 5	3600,00
14.10. (Д 6) Провеждане на обучения на работата на учителите и специалистите от ВУИ и СПИ	7200,00
14.11. Кетъринг и кафе паузи	20000,00
15. 2. Разходи за участие в мероприятия на лица от целевата група, работни срещи, кръгли маси. (фонд: ЕСФ , режим на финансиране: Неприложимо , допустим)	5000,00
15.1.логистична дейност за участие в обучения, работни срещи, кръгли маси	5000,00
V. РАЗХОДИ ЗА МАТЕРИАЛНИ АКТИВИ	144452,91
16. разходи за закупуване на дълготрайни материални активи (ДМА) (фонд: ЕСФ , режим на финансиране: Неприложимо , допустим)	144452,91
16.1. закупуване на ДМА съгласно Приложение 1	144452,91
VI. РАЗХОДИ ЗА НЕМАТЕРИАЛНИ АКТИВИ	105695,00
17. разходи за закупуване на дълготрайни нематериални активи (ДНА) (фонд: ЕСФ , режим на финансиране: Неприложимо , допустим)	105695,00

17.1. закупуване на софтуерни приложения за работа с деца и ученици	105695,00
VII. НЕПРЕКИ РАЗХОДИ	787960,20
18. Разходи за организация и управление (фонд: ЕСФ , режим на финансиране: Неприложимо , допустим)	787960,20
18.1. Разходи за възнаграждения (брутни суми, вкл. и дължимите от работодателя осигурителни вноски)	566956,20
18.2. Разходи за командировки	108000,00
18.3. Разходи за материали и консумативи	30000,00
18.4. Режийни разходи: за електроенергия, отопление, вода, комуникационни услуги (телефонни услуги и интернет), СОТ, почистване на помещенията, използвани за администриране на проектните дейности.	18780,00
18.5. Разходи за наем	0.00
18.6. Техническа и копирна услуга	3900,00
18.7. Администриране, техническа поддръжка, и обработка на данни от информационна програма	22824,00
18.8. Наемане на външни експерти, подпомагащи изпълнението на дейностите	25000,00
18.9. Логистика при провеждане на работни срещи	12500,00
Общо:	17500000,00

Констатация 3.2.1.1:

В Насоките за кандидатстване при процедура чрез директно предоставяне на БФП BG05M2OP001-3.003 „Осигуряване на условия и ресурси за изграждане и развитие на подкрепяща среда в детските градини и училищата и осъществяване на включващо обучение – фаза 1“ като изискване за допустимост на разходите е заложено същите да са необходими за изпълнението на проекта и да отговарят на принципите за добро финансово управление - икономичност, ефикасност и ефективност на вложените средства. В Насоките за кандидатстване изрично е записано, че разход, който не е обоснован в т. 7 на Формуляра за кандидатстване, ще бъде премахнат от бюджета на проекта (т. 5 от Формуляра за кандидатстване) служебно от оценителната комисия. Записано е също така, че разходите следва да бъдат планирани в подходящо количество и качество и при **най-добра цена** и описани подробно в описанието на съответната дейност. При планирането на разходите в бюджета следва да се спазва оптималното съотношение между използваните ресурси за осъществяването на набелязаните конкретни цели и постигането на планираните резултати.

При извършения преглед на Формуляра за кандидатстване екипът на Консултанта установи, че по отношение част от разходите липсва яснота при формирането им, както и яснота дали същите отговарят на принципа за икономичност по отношение това ресурсите да са осигурени при най-добра цена. Такива разходи са например включените в:

- б.р. 7.3. „Оценка на системата от помощни училища с оглед необходимостта от оптимизацията ѝ“ - 69600,00лв.;
- б.р. 7.2. „Научно изследване на българския жестов език с цел лингвистично описание и изготвяне на речник на българския жестов език“ – 300 000,00 лв.;
- б.р. 7.6. „Разработване на електронна програма за анализ и отчетност на изпълнението на проекта“ - 60000,00 лв.;

- б.р. 13.3. „Изготвяне на комуникационна стратегия за събития и инициативи и провеждането им за изграждане на положителни нагласи“ - 110 000,00 лв.;
- б.р. 18.7. „Администриране, техническа поддръжка и обработка на данни от информационната система“ – 22824,00 лв.

Извод към Констатация 3.2.1.1:

Включването в бюджета на проект № BG05M2OP001-3.003-0001 „Подкрепа за равен достъп и личностно развитие“ на разходи, чието предназначение е недостатъчно добре обосновано и чието определяне не доказва ясно, че са спазени принципите на добро финансово управление, и в частност принципът на икономичност, съгласно който се изисква ресурсите за осъществяване на дейностите да бъдат осигурени своевременно, в подходящо количество и качество и **при най-добра цена**, води до риск от неизпълнение на условията за допустимост на разходите, заложи в т. 14.1. от Указанията за кандидатстване по отношение на тези разходи.

Препоръка към Констатация 3.2.1.1:

С цел спазване на условието за икономичност, един от принципите за добро финансово управление, следва да бъде извършен преглед и преоценка на разходите, включени в бюджетите на проекти, чието формиране не е мотивирано. Чрез резултатите от прегледа и преоценката следва да бъде осигурена обоснованост на съответния разход, както да бъде предоставено доказателство, че е определен въз основа на най-добра цена.

И) Проект № BG05M2OP001-3.004-0001 „Нов шанс за успех“

Планирани разходи по категории	Сума
I. РАЗХОДИ ЗА ПЕРСОНАЛ	16 435 033.00
1. Разходи за възнаграждения (брутни суми, вкл. и дължимите от работодателя осигурителни вноски) (фонд: ЕСФ , режим на финансиране: Неприложимо , допустим)	10 527 233.00
1.1. Възнаграждения за организатори на обученията	990 360.00
1.2. Възнаграждения за медиатори на мотивационни срещи	297 108.00
1.3. Възнаграждения на начални учители	5 870 400.00
1.4. Възнаграждения на прогимназиални учители	2 201 400.00
1.5. Възнаграждения на квестори и оценители на финални тестове за сертифициране	286 182.00
1.6. Възнаграждения за брайлиране в училищата за слепи	7 338.00
1.7. Възнаграждения на директори на училища	476 970.00
1.8. Възнаграждения на счетоводители в училище	397 475.00
2. Разходи за стипендии на обучаемите (фонд: ЕСФ , режим на финансиране: Неприложимо , допустим)	5 852 000.00
2.1. Стипендии за обучаеми в курсовете за ограмотяване	3 840 000.00
2.2. Стипендии за обучаеми в курсовете за прогимназиален етап	1 440 000.00
2.3. Стипендии за успех	572 000.00
3. Разходи за командировки (фонд: ЕСФ , режим на финансиране: Неприложимо , допустим)	55 800.00

3.1. Разходи за дневни	17 480.00
3.2. Разходи за пътни	31 600.00
3.3. Разходи за квартирни	6 720.00
II. РАЗХОДИ ЗА МАТЕРИАЛИ	187 200.00
4. Разходи за закупуване на материали и консумативи (фонд: ЕСФ , режим на финансиране: Неприложимо , допустим)	187 200.00
4.1. Канцеларски и офис материали	46 800.00
4.2. Копирна хартия	26 000.00
4.3. Учебни пособия или помагала	62 400.00
4.4. Тонер касети	52 000.00
III. РАЗХОДИ ЗА УСЛУГИ	6 940 000.00
5. Разходи за разработки, експертизи, проучвания и изследвания. (фонд: ЕСФ , режим на финансиране: Неприложимо , допустим)	163 000.00
5.1. Изработване на сравнителен анализ на политиките за насърчаване и повишаване на грамотността в страните от ЕС	70 000.00
5.2. Изработване на видеоклип	33 000.00
5.3. Излъчване на видеоклип	60 000.00
6. Разходи за наем (фонд: ЕСФ , режим на финансиране: Неприложимо , допустим)	0.00
7. Разходи за разработване на програми (фонд: ЕСФ , режим на финансиране: Неприложимо , допустим)	20 800.00
7.1. Изработване на учебни програми	20 800.00
8. Разходи за създаване и отпечатване на учебни средства (фонд: ЕСФ, режим на финансиране: Неприложимо , допустим)	1 113 000.00
8.1. Актуализиране на методологията за ограмотяване и обучение на възрастни	480 000.00
8.2. Отпечатване на учебни средства, предназначени за обучение на възрастни	438 000.00
8.3. Разпространение на учебни средства, предназначени за обучение на възрастни	195 000.00
9. Разходи за организиране и провеждане на курсове за ограмотяване на възрастни (фонд: ЕСФ , режим на финансиране: Неприложимо , допустим)	20 800.00
9.1. Отпечатване на удостоверения за завършени курсове	20 800.00
10. Разходи за разработване на инструментариум и сертифициране на резултатите от обучението (фонд: ЕСФ , режим на финансиране: Неприложимо , допустим)	52 600.00
10.1. Изработване на тестове за сертифициране	52 600.00
11. Разходи за разработване и пилотно прилагане на система за валидиране на резултати от неформалното обучение и информалното учене (фонд: ЕСФ , режим на финансиране: Неприложимо , допустим)	28 800.00
11.1. Изработване на тестове за валидиране	28 800.00
12. Разходи за транспорт на обучаемите (фонд: ЕСФ , режим на	1 320 000.00

финансиране: Неприложимо , допустим)	
12.1. Разходи за транспорт на обучаемите	1 320 000.00
13. Разходи за счетоводни услуги (фонд: ЕСФ , режим на финансиране: Неприложимо , допустим)	174 000.00
13.1. Разходи за счетоводни услуги	174 000.00
14. Разходи за организиране на дистанционно обучение с цел осигуряване на възможност за продължаване на образованието в гимназиалния етап на средното образование (фонд: ЕСФ , режим на финансиране: Неприложимо , допустим)	3 650 000.00
14.1. Разходи за организиране на дистанционно обучение	3 650 000.00
15. Разходи за качествен анализ на резултатите от проведените дейности (фонд: ЕСФ , режим на финансиране: Неприложимо , допустим)	100 000.00
15.1. Изготвяне на качествен анализ на резултатите от проведените дейности	100 000.00
16. Разходи за одит (фонд: ЕСФ , режим на финансиране: Неприложимо , допустим)	150 000.00
16.1. Разходи за одит	150 000.00
17. Разходи за информация, публичност и визуализация (фонд: ЕСФ , режим на финансиране: Неприложимо , допустим)	147 000.00
17.1. Организиране и провеждане на пресконференции	4 000.00
17.2. Изработване на промоционални материали	50 000.00
17.3. Изработване на табели за стаи в училищата	39 000.00
17.4. Изработване на плакати за училищата	14 000.00
17.5. Изработване на диглиани	9 000.00
17.6. Изработване на информационни материали (папки и тефтери)	18 000.00
17.7. Изработване на информационни стикери	13 000.00
IV. РАЗХОДИ ЗА ПРОВЕЖДАНЕ И УЧАСТИЕ В МЕРОПРИЯТИЯ	527 240.00
18. Разходи за провеждане на мероприятия за лицата от целевата група (фонд: ЕСФ , режим на финансиране: Неприложимо , допустим)	527 240.00
18.1. Провеждане на обучителни семинари на ЕОУП с РИО, АЗ и ДАБ	63 300.00
18.2. Провеждане на работни срещи с експертите от РИО	43 740.00
18.3. Провеждане на информационни събития	210 000.00
18.4. Провеждане на семинари и срещи	150 000.00
18.5. Провеждане на две конференции за насърчаване на грамотността	60 200.00
19. Разходи за участие в мероприятия на лица от целевата група (фонд: ЕСФ , режим на финансиране: Неприложимо , допустим)	0.00
V. НЕПРЕКИ РАЗХОДИ	904 989.50
20. Разходи за организация и управление (фонд: ЕСФ , режим на финансиране: Неприложимо , допустим)	904 989.50
20.1. Разходи за възнаграждения	608 364.00
20.2. Разходи за командировки /пътни, дневни и квартирни/	33 600.00

20.3. Разходи за материали и консумативи	60 351.50
20.4. Изработване на електронна система за управление на проекта	140 000.00
20.5. Провеждане на работни семинари на ЕОУП	62 674.00
Общо:	24 994 462.50

Констатация И.2.1.1:

В Условието за кандидатстване при процедура чрез директно предоставяне на безвъзмездна финансова помощ BG05M2OP001-3.004 „Ограмотяване на възрастни - Фаза 1“ като изискване за допустимост на разходите е заложено същите да са необходими за изпълнението на проекта и да отговарят на принципите за добро финансово управление - икономичност, ефикасност и ефективност на вложените средства. В Условието за кандидатстване изрично е записано, че разход, който не е обоснован в т. 7 на Формуляра за кандидатстване, ще бъде премахнат от бюджета на проекта (т. 5 от Формуляра за кандидатстване) служебно от оценителната комисия. Записано е също така, че съгласно чл. 30 от Регламент (ЕС, ЕВРАТОМ) № 966/2012 на Европейския парламент и на Съвета принципът на икономичност изисква ресурсите за осъществяване на дейностите да бъдат осигурени своевременно, в подходящо количество и качество и при най-добра цена.

В оценителната таблица за проверка за административно съответствие и допустимост (налична в ИСУН 2020) е отбелязано, че подаденото проектно предложение отговаря на изискването „Предвидените в бюджета общи стойности по пера (разбивка по видове разходи като описание и сума), методите и средства за изпълнението на дейността, вкл. каква част се изпълнява от партньора/-ите, както и **обосновка на разходите, които са заложили в полето „Стойност“ за съответната дейност са подробно описани във Формуляра за кандидатстване, секция 7 „План за изпълнение/Дейности по проекта“ в поле „Начин на изпълнение“.**

При извършения преглед на Формуляра за кандидатстване и по-конкретно на секция 7, поле „Начин на изпълнение“, и на приложения в ИСУН 2020 файл на бюджета по проекта, екипът на Консултанта установи, че по отношение част от разходите липсва яснота при формирането им, както и яснота дали същите отговарят на принципа за икономичност по отношение това ресурсите да са осигурени при най-добра цена. Такива разходи са например включените в:

- б.р. 4. „Разходи за закупуване на материали и консумативи“ - 187 200.00 лв.;
- б.р. 5.1 „Изработване на сравнителен анализ на политиките за насърчаване и повишаване на грамотността в страните от ЕС и оповестяване на резултатите от анализа“ - 70 000.00 лв.;
- б.р. 13. „Разходи за счетоводни услуги“ - 174 000.00 лв.;
- б.р. 14. „Разходи за организиране на дистанционно обучение с цел осигуряване на възможност за продължаване на образованието в гимназиалния етап на средното образование“ - 3 650 000.00 лв.;
- б.р. 15.1. „Изготвяне на качествен анализ на резултатите от проведените дейности“ - 100 000.00 лв.;
- б.р. 20.4. „Изработване на електронна система за управление на проекта“ - 140 000.00 лв.

Извод към Констатация И.2.1.1:

Включването в бюджета на проект № BG05M2OP001-3.004-0001 „Нов шанс за успех“ на разходи, чието предназначение е недостатъчно добре обосновано и чието

определяне не доказва ясно, че са спазени принципите на добро финансово управление, и в частност принципът на икономичност, съгласно който се изисква ресурсите за осъществяване на дейностите да бъдат осигурени своевременно, в подходящо количество и качество и при най-добра цена, води до риск от неизпълнение на условията за допустимост на разходите, заложен в т. 14.1. от Указанията за кандидатстване по отношение на тези разходи.

Препоръка към Констатация И.2.1.1:

С цел спазване на условието за икономичност, един от принципите за добро финансово управление, следва да бъде извършен преглед и преоценка на разходите, включени в бюджетите на проекти, чието формиране не е мотивирано. Чрез резултатите от прегледа и преоценката следва да бъде осигурена обоснованост на съответния разход, както да бъде предоставено доказателство, че е определен въз основа на най-добра цена.

2.2. Анализ на вариантите за изпълнението на проектите чрез процедури на конкурентен подбор или процедури за директно предоставяне с други допустими кандидати извън МОН

А) Проект BG05M2OP001-2.001-0001 Система за кариерно ориентиране в училищното образование

Констатация А.2.2.1:

В ОП НОИР са определени следните типове бенефициенти като допустими по Инвестиционен приоритет 10iii: МОН и второстепенните разпоредители с бюджетни кредити, включително НАПОО, други министерства, които са финансиращи органи на училища, висши училища и/или техни основни звена, детски градини, училища, научни организации (включително БАН и ССА), научни институти, национално представителни организации на работниците и служителите и на работодателите, работодатели, браншови организации, младежки организации, представителни студентски организации, регистрирани по закон, организации по ЗЮЛНЦ, общини.

Т.е. дизайна на оперативната програма и конкретно на инвестиционния приоритет позволява БФП по него да бъде предоставяна както чрез процедура за директно предоставяне, така и чрез провеждане на процедура на подбор на проекти, в съответствие с ПМС 107 от 10.05.2014 г.

Констатация А.2.2.2:

Изборът на настоящия модел за изпълнението на проекта чрез процедура за директно предоставяне с конкретен бенефициент МОН е продиктуван до голяма степен от опита му като конкретен бенефициент по друга, аналогична процедура, финансирана по ОП „Развитие на човешките ресурси“, а именно – процедура BG051PO001-4.3.02 „Система за кариерно ориентиране в училищното образование“, както и включените в проекта хоризонтални дейности, като разработването на инструменти за ранно кариерно ориентиране или създаването на интегриран модул към Националния портал за кариерно ориентиране на учениците.

Б) Проект BG05M2OP001-2.002-0001 „Студентски практики – фаза 1“

Констатация Б.2.2.1:

В Оперативната програма са определени следните допустими типове бенефициенти по Инвестиционен приоритет 10 iv: „МОН и второстепенните разпоредители с бюджетни кредити, включително НАПОО, други министерства, които са финансиращи органи на училища, висши училища и/или техни основни

звена, училища, научни организации (включително БАН и ССА), научни институти, национално представителни организации на работниците и служителите и на работодателите, работодатели, браншови организации, младежки организации, представителни студентски организации, регистрирани по закон, организации по ЗЮЛНЦ, общини“. Това предполага многовариантен избор на вида процедура – както програмирането и чрез процедура за директно предоставяне, така и чрез провеждане на процедура на подбор на проекти, в съответствие с ПМС 107 от 10.05.2014 г.

В исторически план финансирането на студентски практики в предишния програмен период се е реализирало в рамките на Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“ 2007-2013 г. чрез две процедури за конкурентен подбор с бенефициенти висши училища и една процедура с конкретен бенефициент – МОН.

В Критериите за избор на операции, изборът на вида на настоящата процедура е аргументиран по следния начин: *„Досегашният опит за справяне с описаните проблеми показва, че при реализацията на проекти за студентски практики под формата на две грантови схеми с допустим кандидат висше училище и партньори – работодатели по ОП РЧР 2007-2013 г. в периода 2008-2011 г., студентска практика са завършили само 1888 студенти. След приключване и отчитане на проектите по двете схеми не е направен анализ на резултатите и трудно може да бъде проследен ефектът от проведените практики....Незначителните резултати, и същевременно мащабните цели, заложили в ОП РЧР 2007-2013 г., налагат промяна в подхода и с решение на Комитет за наблюдение, операцията се трансформира в такава за директно предоставяне с партньори всички висши училища. По този начин е осигурен равен достъп на всички студенти в България до включване в практическо обучение в рамките на проекта „Студентски практики“, изпълняван от МОН като конкретен бенефициент....На база на отчетените резултати през предходния програмен период 2007-2013 г., реализацията на студентски практики чрез операция за директно предоставяне, се доказва като ефективен механизъм за постигане на значими резултати в преодоляването на системния проблем за приложимостта на висшето образование в България.“*

От извършения анализ и преглед на аргументацията за избора на тип процедура по настоящия проект могат да се направят следните заключения:

- първо – цитираните по-горе аргументи за проблеми или пропуски в предишни процедури в голямата си част не са пряко следствие от вида на процедурата, а са свързани с програмирането, организацията и управлението на проектите;

- второ – в двете процедури за конкурентен подбор като партньори са включвани и работодателите, които имат съществено участие и роля за постигането на целите на процедурата и инвестиционният приоритет като цяло, докато в процедурите с конкретен бенефициент МОН, като партньори са допускани само висшите училища;

- трето – няма доказателства в заседанията на Комитета за наблюдение, Управляващия орган да е поставил въпроса за избор на типа процедура на обсъждане и дебат, което да провокира мнението на всички заинтересовани страни. Обратното, изборът е предопределен с констатацията, че това е „ефективният механизъм“.

Предложенията за варианти за тип процедура по настоящия проект с описание на предимствата и недостатъците на всеки от тях са посочени в Раздел IV на настоящия анализ.

В) Проект BG05M2OP001-2.003-0001 „Студентски стипендии – фаза 1“

Констатация В.2.2.1:

В Оперативната програма са определени следните допустими типове бенефициенти по Инвестиционен приоритет 10 ii: „МОН и второстепенните му разпоредители с бюджетни кредити, висши училища и/или техни основни звена,

БАН, СА, национално представителни организации на работниците и служителите и на работодателите, работодатели, браншови организации, представителни студентски организации, регистрирани по закон, организации по ЗЮЛНЦ.“ Това предполага многовариантен избор на вида процедура – както програмирането ѝ чрез процедура за директно предоставяне, така и чрез провеждане на процедура на подбор на проекти, в съответствие с ПМС 107 от 10.05.2014 г.

В предишния програмен период финансирането на проекти за предоставяне на студентски стипендии са е реализирало в рамките на Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“ 2007-2013 г. чрез една процедура за конкурентен подбор и две процедури с конкретен бенефициент – МОН.

В Насоките за кандидатстване допустимостта на кандидата, в случая конкретен бенефициент - МОН е обоснована с „решение (одобрение на критерии за избор на операция) на Комитета за наблюдение от 26-27 май 2015 г.“. В Критериите за избор на операцията предложението не е вариантно, а еднозначно и няма доказателства в заседанията на Комитета за наблюдение, Управляващия орган да е поставил въпроса за избор на типа процедура на обсъждане и дебат, което да провокира мнението на всички заинтересовани страни.

Предложенията за варианти за тип процедура по настоящия проект с описание на предимствата и недостатъците на всеки от тях са посочени в Раздел IV на настоящия анализ.

Г) Проект BG05M2OP001-2.004-0004 Развитие на способностите на учениците и повишаване на мотивацията им за учене чрез дейности, развиващи специфични знания, умения и компетентности (твоят час) – Фаза 1

Констатация Г.2.2.1:

В ОП НОИР са определени следните типове бенефициенти като допустими по Инвестиционен приоритет ИП10i: МОН и второстепенните разпоредители с бюджетни кредити, други министерства, които са финансиращи органи на училища, ДАЗД, детски градини, училища, висши училища, общини, ресурсни центрове, читалища, организации по ЗЮЛНЦ.

Т.е. дизайна на оперативната програма и конкретно на инвестиционния приоритет позволява БФП по него да бъде предоставяна както чрез процедура за директно предоставяне, така и чрез провеждане на процедура на подбор на проекти, в съответствие с ПМС 107 от 10.05.2014 г. Още повече, че през миналия програмен период по ОП РЧР схемата е изпълнявана и по двата начина (вж. таблицата към т. 3).

Д) Проект № BG05M2OP001-2.005-0001 „Поддържане и усъвършенстване на разработената рейтингова система на висшите училища - фаза 1“

Констатация Д.2.2.1:

В ОП НОИР са определени следните типове бенефициенти като допустими по Инвестиционен приоритет № 10ii (ИП10ii): „Подобряване на качеството и ефикасността и достъпа до висшето и равностойното на него образование с цел увеличаване на участието и подобряване на равнищата на образование, особено за групите в неравностойно положение“ (за постигането, на който следва да допринесе и проект № BG05M2OP001-2.005-0001 „Поддържане и усъвършенстване на разработената рейтингова система на висшите училища - фаза 1“): МОН и второстепенните му разпоредители с бюджетни кредити, висши училища и/или техни основни звена, БАН, СА, национално представителни организации на работниците и служителите и

на работодателите, работодатели, браншови организации, представителни студентски организации, регистрирани по закон, организации по ЗЮЛНЦ.

Дизайнът на Оперативната програма и конкретно на инвестиционния приоритет позволява БФП по него да бъде предоставяна както чрез процедура за директно предоставяне, така и чрез провеждане на процедура на подбор на проекти, в съответствие с ПМС №107/10.05.2014 г.

В Насоките за кандидатстване е посочено, че по процедура чрез директно предоставяне на БФП BG05M2OP001-3.004 „Ограмотяване на възрастни - Фаза 1“ може да участва като конкретен бенефициент Министерство на образованието и науката, съгласно решение (одобрение на критерии за избор на операция) на Комитета за наблюдение от 26-27 май 2015 г.

Констатация Д.2.2.2:

МОН, в качеството му на конкретен бенефициент, е реализирал аналогични проекти, финансирани по ОП РЧР през предходния програмен период (2007-2013 г.).

Извод към Констатация Д.2.2.1 и Констатация Д.2.2.2

Чрез прилагането на процедура за директно предоставяне е създадена предпоставка за продължаване на вече изработения модел за изпълнение на проекта, както и за използване на натрупания опит по проект № BG051PO001-3.2.01-0002-C0001 „Разработване на рейтинг на висшите училища в Република България“, реализиран в периода 13.11.2008 г. - 31.12.2010 г. и проект BG051PO001-3.2.04-0001-C0001 „Развитие на рейтинговата система на висшите училища“, реализиран в периода 03.04.2012 г. - 30.11.2015 г.

Изборът на МОН като конкретен бенефициент по проекта кореспондира и с ангажиментите на министърът на образованието и науката по изпълнението на държавната политика във висшето образование (чл. 10, ал. 1 от Закона за висшето образование), както и с чл. 1, ал. 2 от ПМС № 328/30.11.2015 г. за определяне на средствата от държавния бюджет за издръжка на обучението в държавните висши училища в зависимост от комплексна оценка за качеството на обучението и съответствието му с потребностите на пазара на труда, в която е записано, че Рейтинговата система на висшите училища в Република България се администрира от от Министерството на образованието и науката.

Е) Проект BG05M2OP001-2.006-0001 „Ученически практики - фаза 1“

В Оперативната програма са определени следните допустими типове бенефициенти по Инвестиционен приоритет 10 iv: „МОН и второстепенните разпоредители с бюджетни кредити, включително НАПОО, други министерства, които са финансиращи органи на училища, висши училища и/или техни основни звена, училища, научни организации (включително БАН и ССА), научни институти, национално представителни организации на работниците и служителите и на работодателите, работодатели, браншови организации, младежки организации, представителни студентски организации, регистрирани по закон, организации по ЗЮЛНЦ, общини“. Това предполага многовариантен избор на вида процедура – както програмирането ѝ чрез процедура за директно предоставяне, така и чрез провеждане на процедура на подбор на проекти, в съответствие с ПМС 107 от 10.05.2014 г.

По аналогия със студентските практики, в исторически план финансирането на ученическите практики в предишния програмен период се е реализирало в рамките на Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“ 2007-2013 г. чрез две

процедури за конкурентен подбор с бенефициенти професионални училища, гимназии и други училища и една процедура с конкретен бенефициент – МОН.

В Критериите за избор на операции няма аргументация за избора на вида процедура, а в Насоките за кандидатстване е посочено, че „На база на отчетените резултати през предходния програмен период 2007-2013 г., реализацията на ученическите практики чрез процедура за директно предоставяне, се доказва като ефективен механизъм за постигане на значими резултати в подобряване на качеството на професионалното образование и скъсяване на дистанцията между училище и бизнес. Във връзка с изложената аргументация, настоящата процедура за ученически практики по Оперативна програма „Наука и образование за интелигентен растеж“ 2014-2020 (ОПНОИР), ще бъде реализирана като процедура за директно предоставяне.“

Предложенията за варианти за тип процедура по настоящия проект с описание на предимствата и недостатъците на всеки от тях са посочени в Раздел IV на настоящия анализ.

Ж) Проект BG05M2OP001-2.007-0001 Въвеждане на кредити в системата на професионалното образование и обучение

Констатация Ж.2.2.1:

В ОП НОИР са определени следните типове бенефициенти като допустими по Инвестиционен приоритет ИП10 iv: МОН и второстепенните разпоредители с бюджетни кредити, включително НАПОО, други министерства, които са финансиращи органи на училища, висши училища и/или техни основни звена, училища, научни организации (включително БАН и ССА), научни институти, национално представителни организации на работниците и служителите и на работодателите, работодатели, браншови организации, младежки организации, представителни студентски организации, регистрирани по закон, организации по ЗЮЛНЦ, общини.

Единствената алтернатива на настоящата схема на предоставяне на БФП по отношение на конкретния проект е процедура за директно предоставяне с конкретен бенефициент НАПОО, тъй като съгласно Закона за професионалното образование и обучение, НАПОО е държавния орган към Министерския съвет на Република България за лицензиране на дейности в системата на ПОО и координация на институциите, имащи отношение към професионалното ориентиране, обучение и образование.

З) Проект № BG05M2OP001-3.003-0001 „Подкрепа за равен достъп и личностно развитие“

Констатация 3.2.2.1:

В ОП НОИР са определени следните типове бенефициенти като допустими по Инвестиционен приоритет 9i „Увеличаване на броя на образователните институции, осигурили подкрепяща среда за включващо обучение“ (за постигането, на който следва да допринесе проект № BG05M2OP001-3.003-0001 „Подкрепа за равен достъп и личностно развитие“): МОН и второстепенните разпоредители с бюджетни кредити, други министерства, които са финансиращи органи на училища, ЦОИДУЕМ, детски градини, училища, висши училища, общини, организации по ЗЮЛНЦ.

Дизайнът на Оперативната програма и конкретно на инвестиционния приоритет позволява БФП по него да бъде предоставяна както чрез процедура за директно предоставяне, така и чрез провеждане на процедура на подбор на проекти, в съответствие с ПМС №107/10.05.2014 г.

В Насоките за кандидатстване е посочено, че по процедура чрез директно предоставяне на БФП BG05M2OP001-3.003 „Осигуряване на условия и ресурси за изграждане и развитие на подкрепяща среда в детските градини и училищата и осъществяване на включващо обучение – фаза 1“ може да участва като конкретен бенефициент Министерство на образованието и науката, съгласно решение (одобрение на критерии за избор на операция) на Комитета за наблюдение от 26-27 май 2015 г.

Констатация 3.2.2.2:

МОН, в качеството му на конкретен бенефициент, е реализирал аналогичен проект, финансиран по ОП РЧР през предходния програмен период (2007-2013 г.).

Извод към Констатация 3.2.2.1 и Констатация 3.2.2.2

Чрез прилагането на процедура за директно предоставяне е създадена предпоставка за продължаване на вече изработения модел за изпълнение на проекта, както и за използване на натрупания опит по проект № BG051PO001-4.1.07-0001 „Включващо обучение“, реализиран в периода 27.04.2012 г. - 31.12.2015 г.

Препоръка към Констатация 3.2.2.1 и Констатация 3.2.2.2

Предвид факта, че проектът е в заключителна фаза (срок на приключване 31.12.2017 г.) следва да се запази досегашния модел на изпълнение – МОН в качеството му на конкретен бенефициент.

И) Проект № BG05M2OP001-3.004-0001 „Нов шанс за успех“

Констатация И.2.2.1:

В ОП НОИР са определени следните типове бенефициенти като допустими по Инвестиционен приоритет 9ii „Социално-икономическо интегриране на маргинализираните общности, като например ромите“ (за постигането, на който следва да допринесе и проект BG05M2OP001-3.004-0001 „Нов шанс за успех“): МОН и второстепенните разпоредители с бюджетни кредити, други министерства, които са финансиращи органи на училища, ЦОИДУЕМ, детски градини, училища, висши училища, общини, организации по ЗЮЛНЦ.

Дизайнът на Оперативната програма и конкретно на инвестиционния приоритет позволява БФП по него да бъде предоставяна както чрез процедура за директно предоставяне, така и чрез провеждане на процедура на подбор на проекти, в съответствие с ПМС №107/10.05.2014 г.

В Указанията за кандидатстване е посочено, че по процедура чрез директно предоставяне на БФП BG05M2OP001-3.004 „Ограмотяване на възрастни - Фаза 1“ може да участва като конкретен бенефициент Министерство на образованието и науката, съгласно решение (одобрение на критерии за избор на операция) на Комитета за наблюдение от 26-27 май 2015 г.

Констатация И.2.2.2:

МОН, в качеството му на конкретен бенефициент, е реализирал аналогичен проект, финансиран по ОП РЧР през предходния програмен период (2007-2013 г.).

Извод към Констатация И.2.2.1 и Констатация И.2.2.2

Чрез прилагането на процедура за директно предоставяне е създадена предпоставка за продължаване на вече изработения модел за изпълнение на проекта, както и за използване на натрупания опит по проект № BG051PO001-4.3.01-0001-C0001 „Нов шанс за успех“, реализиран в периода 28.03.2011 г. - 30.06.2015 г.

Изборът на МОН като конкретен бенефициент по проекта кореспондира и с ангажиментите на министерството по изпълнение на единната държавна образователна политика за осигуряване правото на училищно образование, за изпълнението на които допринася и проект № BG05M2OP001-3.004-0001 „Нов шанс за успех“.

Препоръка към Констатация И.2.2.1 и Констатация И.2.2.2

В случай че се търси оптимизиране на проектните разходи, би могъл да се обмисли вариант и за изпълнение на дейности, свързани с организиране и провеждане на курсове за ограмотяване и на курсове за придобиване на компетентности от прогимназиалния етап чрез процедура за директно предоставяне на БФП като за конкретни бенефициенти бъдат определени училищата.

3. Анализ на исторически данни относно съответствието на заложените в бюджета количества и стойности, както и между дейности и разходи за тяхното изпълнение

В таблицата по-долу е направен преглед на аналогичните на настоящите проекти, финансирани по Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“ 2007-2013 г.

Програмен период 2014-2020 г.				Програмен период 2007-2013 г.			
№ ИСУН 2020	Наименование на проект	Бюджет	Срок за изпълнение	№ ИСУН 2013	Наименование на проект	Бюджет	Срок за изпълнение
BG05M2O P001-2.001- 0001	Система за кариерно ориентиране в училищното образование	7 471 828,73	24 месеца	BG051PO001 -4.3.02-0001- C0001	Система за кариерно ориентиране в училищното образование	10 000 000,00	26 месеца
BG05M2O P001-2.002- 0001	Студентски практики – фаза 1	37 000 000	21 месеца	BG051PO001 -3.3.07-0002	Студентски практики	60 000 000,00	48 месеца
BG05M2O P001-2.003- 0001	Студентски стипендии - фаза 1	26 000 000	20 месеца	BG051PO001 -4.2.06-0001	Студентски стипендии и награди 2012 - 2014 г.	91 496 710,09	43 месеца
BG05M2O P001-2.004- 0004	BG05M2OP001-2.004- 0004 Развитие на способностите на учениците и повишаване на мотивацията им за учене чрез дейности, развиващи специфични знания, умения и компетентности (твоят час) – Фаза 1	140 000 000	27 месеца	BG051PO001 -4.2.01	Да направим училището привлекателно – грант 251 договора	7 253 105,00	19 месеца
				BG051PO001 -4.2.03	Да направим училището привлекателно - втора фаза грант 147 договора	16 386 971,00	12 месеца
				BG051PO001 - 4.2.05 – 0001	Да направим училището привлекателно (УСПЕХ) - МОН	99 444 851,82	34 месеца
BG05M2O P001-2.005- 0001	Поддържане и усъвършенстване на разработената рейтингова система на висшите училища - фаза 1	3 000 000	42 месеца	BG051PO001 -3.2.04-0001	Развитие на рейтинговата система на висшите училища	3 000 000,00	31 месеца

Програмен период 2014-2020 г.				Програмен период 2007-2013 г.			
BG05M2O P001-2.006- 0001	Ученически практики - фаза 1	10 000 000	24 месеца	BG051PO001 -3.3.07-0001	Ученически практики	30 000 000,00	34 месеца
BG05M2O P001-2.007- 0001	Въвеждане на кредити в системата на професионалното образование и обучение	2 000 000	23 месеца, 19 дни	няма алтернативни проекти			
BG05M2O P001-3.003- 0001	Подкрепа за равен достъп и личностно развитие	17 500 000	24 месеца	BG051PO001 -4.1.07-0001	Включващо обучение	10 000 000,00	32 месеца
BG05M2O P001-3.004- 0001	Нов шанс за успех	24 994 462,50	27 месеца	BG051PO001 -4.3.01-0001	Нов шанс за успех	15 000 000,00	50 месеца

А) Проект BG05M2OP001-2.001-0001 Система за кариерно ориентиране в училищното образование

Проект BG051PO001-4.3.02-0001-C0001 „Система за кариерно ориентиране в училищното образование“ е финансиран по ОП РЧР 2007-2013 г. По проекта е създаден капацитет за осигуряване на услуги по кариерно ориентиране, чрез изграждане на 28 центъра за кариерно ориентиране в училищното образование на регионално ниво. Създадени са информационни и методически ресурси, които да реализират политиката за кариерно ориентиране в училищното образование.

Настоящият проект, финансиран по ОП НОИР надгражда постигнатите резултати чрез разработването, апробирането и прилагането на модел на кариерно ориентиране и на ниво училище.

Проект BG05M2OP001-2.001-0001 Система за кариерно ориентиране в училищното образование (ОП НОИР)			BG051PO001-4.3.02-0001-C0001 Система за кариерно ориентиране в училищното образование (ОП РЧР)		
Индикатор	Описание	Целева стойност	Индикатор	Целева стойност	Постигната стойност
Ученици, обхванати от дейности за кариерно ориентиране по ОП	Брой ученици, взели участие в дейности по кариерно ориентиране	100 000	Ученици от средното образование, взели участие в програми за кариерно ориентиране	378 732	398 547
Дял на учениците, от включените в дейности по кариерно ориентиране по ОП, които са получили индивидуална консултация за кариерно ориентиране	С 1 ученик да се проведат минимум 3 консултации с кариерен консултант до информираност о/самостоятелно вземане на решение от ученика за избор на образование/ професия.	20 000 (20%)	Ученици от средното образование, завършили програми за кариерно ориентиране	124 047	137 256
Подкрепени ЦКО		28	Създадени ЦКО	28	28
			Кариерни консултанти, наети на работа	150	150

Констатация А.3.1.1.

Анализът на заложените индикатори по двата проекта показва следното:

Два от индикаторите, които са заложили по настоящия проект са до голяма степен съпоставими с тези, определени в предходния: „Ученици, обхванати от дейности за кариерно ориентиране по ОП“ и „Дял на учениците, от включените в дейности по кариерно ориентиране по ОП, които са получили индивидуална консултация за кариерно ориентиране“. Третият индикатор е свързан с оказването подкрепа на създадените центрове, насочена най-вече към осигуряване на средства за възнаграждения на кариерните консултанти и местните екипи за съдействие и подкрепа на проекта (МЕСПП), както и за осигуряване на материали и консумативи за 28-те ЦКО.

Прави впечатление, че целевите стойности на индикаторите, по които може да се направи сравнение са намалени значително в сравнение със „стария проект“. И докато по отношение на индикатора „Дял на учениците, от включените в дейности по кариерно ориентиране по ОП, които са получили индивидуална консултация за кариерно ориентиране“ това до голяма степен би могло да се дължи на разликата в метода на отчитане, то при другия сравняван индикатор би могло да бъде отчетено следното: При сравнително еднакъв срок на изпълнение (24 месеца на настоящия проект и 26 месеца на проекта, финансиран по ОП РЧР) и бюджет, намален с около $\frac{1}{4}$ в сравнение с предходния, заложената целева стойност на индикатора е близо 4 пъти по-малка.

Констатация А.3.1.2.

При сравнението на аналогичните дейности по двата проекта и свързаните с тях разходи, се констатира следното:

1) По отношение на разходите за оборудване: По проекта, финансиран по ОП РЧР е сключен договор за 102 519,00 лв. без ДДС за „Доставка на офис обзавеждане на 28 центъра за кариерно ориентиране“. За обзавеждане и оборудване на клубове "Кариера" и центрове за кариерно ориентиране в настоящия проект е планирана сумата от 271 286.40 лв., което съпоставимо със сумата, отчетена по предходния. Конкретните материали и съответните количества по тях обаче са заложили без да е направен анализ на реалните потребности на училищата.

2) По отношение на разходите за изработка и доставка на рекламno-информационни материали и сувенири: По проект BG051PO001-4.3.02-0001-C0001 са сключени общо три договора с външни изпълнители за изработка и доставка на рекламno-информационни материали и сувенири, свързани с осигуряване на информираност, публичност и визуализация при изпълнението. Общата стойност на тези договори е 84 604,06 лв. без ДДС (101 524,87) с ДДС. Планираната сума за изработка и доставка на рекламno-информационни материали и сувенири е 144 000.00 лв. (над 40% увеличение).

3) По отношение на разходите за счетоводство: По проекта, финансиран по ОП РЧР са сключени два договора с външен изпълнител за предоставяне на счетоводни услуги, на обща стойност 69 096,00 лв. без ДДС. В настоящият проект са заложили 86 400.00 лв., което е съпоставимо с отчетената сума с ДДС по предходния проект.

4) По отношение на непреките разходи за организация и управление: Съгласно Инструкцията за изпълнението на дейностите по проект BG051PO001-4.3.02-0001 „Система за кариерно ориентиране в училищното образование“, екипът за организация и управление на проекта се е състоял от ръководител и 11 члена. Настоящият екип за организация и управление на проект BG05M2OP001-2.001-0001 се състои от ръководител и 13 члена. Не е ясно какво е наложило добавянето на двама допълнителни членове със съответните разходи за тяхното възнаграждение.

Извод към Констатация А.3.1.2. и Констатация А.3.1.2.:

Планирането и залагането на проектни цели, дейности и разходи без да бъдат отчетени постигнатите стойности на индикаторите и разходите, направени по аналогични изпълнени проекти, поставя под съмнение цялостния процес по целеполагане и планиране на дейностите по проектите.

Препоръка към Констатация А.3.1.2. и Констатация А.3.1.2.:

Планирането на процедурите за предоставяне на БФП по оперативната програма следва да става след предварителен анализ на изпълнението на дейностите, извършените разходи и постигнатите стойности на индикаторите по аналогични, вече изпълнени проекти.

Б) Проект BG05M2OP001-2.002-0001 „Студентски практики – фаза 1“

Проектът за студентски практики се реализира като първа фаза през новия програмен период и е първи по рода си за Оперативна програма „Наука и образование за интелигентен растеж“ 2014-2020 г. През миналия програмен период дейностите, свързани с провеждането на студентски практики са финансирани по Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“ 2007-2013 г. чрез две операции за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ чрез конкурентен подбор и една за директно предоставяне с бенефициент МОН.

За целите на анализа на историческите данни е използвано сравнението с последния проект от миналия програмен период, а именно проект BG051PO001-3.3.07-0002-C0001 „Студентски практики“.

От сравнителния анализ на двете процедури с конкретен бенефициент МОН могат да се направят следните заключения:

- 1) Проект BG051PO001-3.3.07-0002-C0001 е с двойно по-голяма продължителност (48 месеца спрямо 21 по проект BG05M2OP001-2.002-001). ;
- 2) Заложените индикатори по двата проекта са идентични като дефиниция и логика, но са различни като количество, което съответства на по-големия обхват на проект BG051PO001-3.3.07-0002-C0001 спрямо проекта, който се изпълнява в момента. Показателите им са както следва:
 - брой студенти включени в практика – 73 300 срещу 46 000;
 - успешно преминали практика – в предишния проект 65 000 броя, което отговаря на заложеният в настоящия проект 87 %.
- 3) Структурата на дейностите е идентична по двата проекта – впечатление прави, че и в предишния проект са заложили дейности за проучвания и анализи и за външен мониторинг, но и двете дейности не са реализирани чрез възлагане на външен изпълнител, а са извършени от самите екипи за управление.
- 4) Структурата на разходите също е идентична, като общата стойност на проект BG051PO001-3.3.07-0002-C0001 е съответстващо по-висока от тази на проекта, който се изпълнява в момента – 60 млн. лева срещу 37 млн. лева.
- 5)

В) Проект BG05M2OP001-2.003-0001 „Студентски стипендии – фаза 1“

Проектът за студентски стипендии се реализира като първа фаза през новия програмен период и е първи по рода си за Оперативна програма „Наука и образование за интелигентен растеж“ 2014-2020 г. През миналия програмен период дейностите, свързани с провеждането на студентски практики са финансирани по Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“ 2007-2013 г. чрез една операция за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ чрез конкурентен подбор и две за директно предоставяне с бенефициент МОН.

За целите на анализа на историческите данни е използвано сравнението с последния проект от миналия програмен период, а именно проект BG051PO001-4.2.06-0001 „Студентски стипендии и награди 2012 - 2014 г.“.

От сравнителните данни на двете процедури с конкретен бенефициент МОН е видно следното:

- 1) Проект BG051PO001-4.2.06-0001 е стартирал с 20 месечен срок на изпълнение и в следствие е удължен на 43 месеца, докато настоящият проект е с продължителност 20 месеца.
- 2) Съответно бюджетът на проект BG051PO001-4.2.06-0001 е значително по-висок – 89 735 333,02 по отчетни данни, докато проект BG05M2OP001-2.003-0001 е с бюджет 26 млн. лв.;
- 3) Постигнатата стойност на индикаторите по приключилия проект са, както следва: Брой студенти, получили стипендии за успех: 65 020 студенти и Брой студенти, получили специални стипендии: 15 414. Индикатора за изпълнение по настоящия проект е 20 000.
- 4) Съществува и разлика в структурата на дейностите, като по проект BG051PO001-4.2.06-0001 е била обособена дейност „Методика и организация за подбор на целевата група“, каквато дейност не е включена в настоящия проект, вероятно поради факта, че разработената в миналия проект методика е приложима и по настоящия.

На база на сравнителния анализ могат да се направят следните заключения относно структурата на разходите:

- 1) И по двата проекта разходите за стипендии заемат най-голям дял в структурата на разходите – над 90 %;
- 2) Това, което се отличава съществено е, че докато в проект BG051PO001-4.2.06-0001 разходите за информация, публичност и визуализация са представлявали 0,37 % от преките разходи, то по настоящия проект те са планирани в размер на 1 %, което поставя под въпрос целесъобразността на разходите от този раздел на бюджета.

Г) Проект BG05M2OP001-2.004-0004 Развитие на способностите на учениците и повишаване на мотивацията им за учене чрез дейности, развиващи специфични знания, умения и компетентности (твоят час) – Фаза 1

По ОП РЧР 2007-2013 г. са финансирани три процедури с обхват, подобен на обхвата на настоящия проект. Това са:

1) BG051PO001- 4.2.01 „Да направим училището привлекателно за младите хора“ – процедура на конкурентен подбор с допустими кандидати – водещи организации: училища, общини, обслужващи звена в системата на народната просвета – извънучилищни педагогически учреждения, неправителствени организации (вкл. читалища, спортни клубове, младежки организации и др.). По процедурата са сключени общо 251 договора за БФП. Общата стойност на сключените договори е 7 253 105,00 лв.

2) BG051PO001-4.2.03 „Да направим училището привлекателно - втора фаза за младите хора“ - процедура на конкурентен подбор с допустими кандидати – водещи организации: училища, общини, извънучилищни педагогически учреждения, неправителствени организации (вкл. читалища, спортни клубове, младежки организации и др.). По процедурата са сключени общо 147 договора за БФП. Общата стойност на сключените договори е 16 386 971,00 лв.

3) BG051PO001- 4.2.05 – 0001 Да направим училището привлекателно (УСПЕХ) – Процедура на директно предоставяне на безвъзмездна финансова помощ с конкретен бенефициент МОН. Стойността на сключения договор за БФП е 99 444 851,82 лв.

В допълнение, проект „Твоят час“ стъпва и върху резултатите от реализирането на проект BG051PO00-3.1.06 „Подобряване качеството на образованието в средишните училища, чрез въвеждане на целодневна организация на учебния процес“ (също финансиран по ОП РЧР) по отношение на изпълнението на дейностите по интереси.

Констатация Г.3.1.1.

Липсва пълна съпоставимост на цели, индикатори и дейности от настоящия проект, в сравнение с проектите, финансирани по ОП РЧР. Проектите, финансирани през миналия програмен период (2007-2013 г.) са били насочени към организиране и провеждане на извънкласни и извънучилищни дейности за развитие на уменията на учениците от държавните и общинските училища в учебно време и през ваканциите. Настоящият проект, финансиран по ОП НОИР надгражда резултатите от тях, като в него са предвидени:

- по-богат спектър от иновационни ИД - които имат съотносимост към ключовите компетентности от Европейската референтна рамка;
- участие на специфична целева група - намаляване броят на учениците, които могат потенциално да отпаднат от училище, а учениците с ниски образователни постижения да бъдат мотивирани с участие във форми на ИД, в които ще развият своите възможности в различни области на знанието, науката, културата, технологиите и др. ;
- осигуряване на възможности за по-пълно обхващане на учениците и за системна работа с тях на място;
- създаване на предпоставка за разширяване на дейностите в тази сфера чрез създаване на ясни правила и механизми, които ще гарантират процеса на планиране на ИИД в дългосрочен план, съобразно спецификата на училището, региона, пазара на труда.

Въпреки това, от сравнението на отделни елементи от разбивките на дейностите и съответните разходи по проектите беше констатирано:

1) По отношение на разходите за осигуряване на рекламни и информационни материали: По проект BG051PO001-4.2.05 – 0001 „Да направим училището привлекателно (УСПЕХ)“ е проведена една обществена поръчка за „Изработка и доставка на рекламно-информационни материали и сувенири, свързани с осигуряване на информираност, публичност и визуализация“. Сключеният договор е на стойност 309 000,00 лв. без ДДС. Предвидените средства за осигуряване на рекламни и информационни материали, свързани с дейностите по настоящия проект са 584 100.00 лв. без ДДС. Планираното увеличение на бюджета на този тип разходи е с 89%.

По данни от НСИ, броят на училищата за учебната година 2015/2016 г. (актуална към датата на кандидатстване с проектното предложение) е както следва: общообразователни училища – 2014 бр. специални училища – 64 бр. и професионални училища – 469 бр. или общо 2 547 бр. училища, които биха могли да се включат по дейности по проекта. Отчитайки заложените стойности на индикатора *„Дял на училищата, предлагащи дейности за повишаване мотивацията за учене, чрез развитие на специфични знания, умения и компетентности“* – 70%, очакваната бройка на училищата, които да вземат участие е била около 1782 бр.

Обхванатите училища по проект BG051PO001- 4.2.05 – 0001 „Да направим училището привлекателно (УСПЕХ)“ осреднено годишно за четирите години са били около 1 291 бр. Т.е. 38% очаквано увеличение на училищата, които да участват в

изпълнение на дейностите по настоящия проект. Т.е., при малко повече от 1/3 увеличение на училищата, които са планирани да бъдат обхванати, увеличението на бюджета за осигуряване на рекламни и информационни материали по проекта е почти двукратно.

2) По отношение на разходите за изработване на допълнителни модули към информационна система: По проект BG051PO001-4.2.05 - 0001 „Да направим училището привлекателно (УСПЕХ)“ е проведена една обществена поръчка за „Разработка на нови модули към информационната система за отчитане изпълнението на проекта“. Сключеният договор е на стойност 65 000,00 лв. без ДДС. Предвидените средства за изработване на допълнителни модули към информационна система за управление на проекта и съхранение на документацията по настоящия проект са 130 000.00 лв. без ДДС.

За оценка на обосноваността на двукратното увеличение на тази категория от планираните разходи по проекта обаче следва да се направи подробен преглед на спецификациите на двете информационни системи и съответните нови модули, което не е предмет на настоящия анализ.

Д) Проект № BG05M2OP001-2.005-0001 „Поддържане и усъвършенстване на разработената рейтингова система на висшите училища - фаза 1“

Проект № BG05M2OP001-2.005-0001 „Поддържане и усъвършенстване на разработената рейтингова система на висшите училища - фаза 1“ (ОП НОИР)		Проект № BG051PO001-3.2.04-0001-C0001 „Развитие на рейтинговата система на висшите училища“ (ОП РЧР)	
Индикатор	Целева стойност	Индикатор	Постигната стойност
Актуализации на рейтинговата система (индикатор за изпълнение)	3,00	Актуализирана система от индикатори, измерваща ефективността на процеса на обучение във ВУ	3,00
Дял от средствата за издръжка на обучението във ВУ, който се получава въз основа на оценка за качеството на обучението и съответствие с пазара на труда, в резултат на подкрепата по ОП (индикатор за резултат)	50%	-	-
-	-	Проведени социологически анкети сред различните целеви групи (индикатор за изпълнение)	3 бр.
-	-	Брой анкетиран лица за периода на изпълнение на операцията – около 20% от представителите на	88 137 души

		целевите групи (индикатор за изпълнение)	
-	-	Изготвени анализи на база статистическите данни, отнасящи се до цялостната дейност на ВУ (индикатор за изпълнение)	9 изготвени анализа
-	-	Брой ВУ, обхванати от рейтинговата система (индикатор за резултат)	51 бр.
-	-	Брой лица, обучени за оценители	30 души

Констатация Д.3.1.1.:

При съпоставка на индикаторите по двата проекта е видно, че е налице един идентичен индикатор и по двата проекта с една и съща стойност.

Констатация Д.3.1.2.:

За предходния проект са били определени и специфични за конкретната схема индикатори, докато по настоящия проект такива не са заложени, тъй като в Насоките за кандидатстване е посочено, че ИСУН 2020 не позволява въвеждане на индивидуални индикатори на ниво проект от страна на кандидатите.

Извод към Констатация Д.3.1.1. и Констатация Д.3.1.2.:

Въвеждането на ограничение за включване на допълнителни, специфични за проекта, индикатори не предполага за специфична цел 3. „Популяризиране резултатите и постигане на максимално използване на рейтинговата система в училищното и професионалното образование. Институционализиране на рейтинговата система след края на проекта през 2019 г.“ на проект № BG05M2OP001-2.005-0001 „Поддържане и усъвършенстване на разработената рейтингова система на висшите училища - фаза 1“ да бъдат изведени подходящи индикатори, чрез които да се измери степента на постигане на целите. Неопределянето на специфичен/специфични индикатор/и за проекта води до риск от изкривяване на реалните резултати, тъй като дори и да не е изпълнена специфична цел 3. „Популяризиране резултатите и постигане на максимално използване на рейтинговата система в училищното и професионалното образование. Институционализиране на рейтинговата система след края на проекта през 2019 г.“, то е възможно да бъде отчетено пълно постигане на индикаторите.

Препоръка към Констатация Д.3.1.1. и Констатация Д.3.1.2.:

В случай, че бъде планирана реализация на следваща фаза на проекта, да бъде предвидена възможност за определяне на специфични за проекта индикатори, с оглед осигуряване на съпоставимост между целите на съответния проект и планираните индикатори.

Констатация Д.3.1.3.:

При извършено сравнение на аналогични по двата проекта дейности и свързаните с тях разходи е установено отклонение между отчетените във финалния финансов отчет по предходния проект разходи и планираните разходи по текущия проект, като напр.:

1) По отношение на разходите за материали и консумативи: Във финалния финансов отчет по проекта, финансиран по ОП РЧР по б.р. 3.1. „Материали“ и 3.2. „Консумативи“ са отчетени разходи с натрупване общо в размер на 10 119,62 лв. Планираните разходи по настоящия проект по б.р. 3 „Разходи за закупуване на материали и консумативи“ са 30 000,00 лв. (налице е почти 3 пъти увеличение).

2) По отношение на разходите за счетоводни услуги: В Заключителния технически отчет по проекта, финансиран по ОП РЧР в т. 2.6. е посочено, че сключените договори за специализирани счетоводни услуги по проекта са на обща стойност 31 968,00 лв. с ДДС. Планираните разходи по настоящия проект по б.р. 7. „Разходи за счетоводство“ са 43 000,00 лв. (над 34% увеличение).

3) По отношение на разходи за Методологическо развитие, специфично софтуерно програмно осигуряване, социологически изследвания, актуализиране на класациите, публикуване и популяризиране на резултатите с цел поддържане и усъвършенстване на рейтинговата система на висшите училища в България: Планираните сума по проекта по б.р. 6.1. е 1 600 000,00 лв., което е аналогична със стойността на договора (1 592 064,00 лв. с ДДС), включена в Заключителния технически отчет на предходния проект.

4) По отношение на разходите за информация, публичност и визуализация: Във финалния финансов отчет по проекта, финансиран по ОП РЧР по б.р. 4.3. „Разходи за дейности, свързани с осигуряване на публичност“ са отчетени разходи с натрупване в размер на 72 260,00 лв. Планираните разходи по настоящия проект по б.р. 8. „Разходи за информация, публичност и визуализация“ са в размер на 30 000,00 лв. (т.е. налице намаление с почти 42%).

5) Като цяло се отбелязва увеличение на разходите за услуги по проект № BG05M2OP001-2.005-0001 „Поддържане и усъвършенстване на разработената рейтингова система на висшите училища - фаза 1“ с почти 33% спрямо предходния проект.

Извод към Констатация Д.3.1.3.:

Не е видно, дали при планиране на разходите по бюджета на проект BG05M2OP001-2.005-0001 „Поддържане и усъвършенстване на разработената рейтингова система на висшите училища - фаза 1“ са взети предвид отчетените разходи, направени по аналогичния проект, което поставя под съмнение цялостния процес по планиране на разходите по проекта, респ. до блокиране на ресурс, което поставя под съмнение допустимостта на разходите.

Препоръка към Констатация Д.3.1.3.:

С оглед осигуряване на спазването на принципите за добро финансово управление да бъде извършен преглед и анализ във връзка с прецизиране на стойностите по бюджетните пера.

Е) Проект BG05M2OP001-2.006-0001 „Ученически практики - фаза 1“

Проектът за ученически практики се реализира като първа фаза през новия програмен период и е първи по рода си за Оперативна програма „Наука и образование за интелигентен растеж“ 2014-2020 г. През миналия програмен период дейностите, свързани с провеждането на ученически практики са финансирани по Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“ 2007-2013 г. чрез две операции за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ чрез конкурентен подбор и една за директно предоставяне с бенефициент МОН.

За целите на анализа на историческите данни е използвано сравнението с последния проект от миналия програмен период, а именно проект BG051PO001-3.3.07-0001 „Ученически практики“.

От сравнителния анализ на двете процедури с конкретен бенефициент МОН могат да се направят следните заключения:

- 1) Проект BG051PO001-3.3.07-0001 е с по-голяма продължителност (34 месеца спрямо 24 по проект BG05M2OP001-2.006-001 ;
- 2) Заложените индикатори по двата проекта са различни като дефиниция и количество, но са близки по логика и съдържание.
- 3) Структурата на дейностите е сходна по двата проекта – впечатление прави, че и в предишния проект са заложили дейности за създаване на Методика за взаимодействие с бизнеса, липсата на която в проекта, който се изпълнява в момента може да означава, че е осигурена приемственост в използването на резултатите от предишния проект.
- 4) Структурата на разходите също е идентична, като общата стойност на проект BG051PO001-3.3.07-0001 е съответстващо по-висока от тази на проекта, който се изпълнява в момента – 30 млн. лева срещу 10 млн. лева.

Ж) Проект BG05M2OP001-2.007-0001 Въвеждане на кредити в системата на професионалното образование и обучение

Проектът е свързан с разработването на нови инструменти във връзка с въвеждането и прилагането на основните принципи и характеристики на Европейската система за натрупване и трансфер на кредити в професионалното образование и обучение и няма аналог в предходния програмен период.

З) Проект № BG05M2OP001-3.003-0001 „Подкрепа за равен достъп и личностно развитие“

Проект № BG05M2OP001-3.003-0001 „Подкрепа за равен достъп и личностно развитие“ (ОП НОИР)		Проект № BG051PO001-4.1.07-0001 „Включващо обучение“ (ОП РЧР)	
Индикатор	Целева стойност	Индикатор	Постигната стойност
Целодневни детски градини/обединени детски заведения, осигурили подкрепяща среда за ранна превенция на обучителни затруднения Базова стойност общо 25.00 (индикатор за резултат)	33.00	Пилотни детски градини и обединени детски заведения в страната, в които ще се проведат стандартизирани езикови тестове за диагностика и ще се приложат терапевтични програми за работа с деца от 3- до 7-годишна възраст, застрашени от обучителни трудности.	25
Целодневни детски градини/обединени детски заведения, подкрепени по ОП, за осигуряване на подкрепяща среда за ранна превенция на обучителни затруднения Базова стойност общо 25.00	33.00		

(индикатор за изпълнение)			
Деца и ученици със специални образователни потребности, включени в дейности, подкрепени по ИП9i Базова стойност общо 1 500.00 (индикатор за изпълнение)	1 800.00	Деца и ученици със СОП, за които е изградена подкрепяща среда за включващо обучение	2849
Деца от 3 до 6 години, които са получили услуги за ранна превенция на обучителни затруднения (индикатор за резултат) Базова стойност общо 150.00	250.00	-	-
-	-	Брой/% на ученици със СОП, интегрирани в общото образование	*
-	-	Брой/% образователни институции, предлагащи програми за интегриране на деца със СОП	115
-	-	Детски градини и обединени детски заведения, в които ще се проведе стандартизиран скрининг-тест за езиково развитие.	990
-	-	Учители, включени в мултидисциплинарни екипи	1389
-	-	Стандартизирани езикови тестове за диагностика на деца, застрашени от обучителни трудности;	*
-	-	Детски градини и училища с изградена подкрепяща среда за включващо обучение – функциониращи мултидисциплинарни екипи, материали, програми, помагала, специализирани образователни софтуерни продукти и др.	21 ОУ и 1 ОДЗ
-	-	Родители на деца и	3432

		ученици от целевите групи, включени в проекта	родители 2849 деца и ученици със СОП, за които е изградена подкрепяща среда
-	-	Разработени и/или закупени материали, програми, специализирани образователни софтуерни продукти и др.	Над 100
-	-	Детски градини и училища, изградили подкрепяща среда от психолози, ресурсни учители, логопеди и/или други специалисти за деца и ученици, лишени от родителски грижи и ползващи услуги от резидентен тип, включени в процеса на деинституционализация	*
-	-	Деца и ученици, лишени от родителски грижи и ползващи услуги от резидентен тип, включени в процеса на деинституционализация	*
-	-	Педагогически специалисти, подпомагащи обучението на деца и ученици, лишени от родителски грижи и ползващи услуги от резидентен тип, включени в процеса на деинституционализация	*
-	-	Родители на деца и ученици от детските градини и училищата, в които се обучават деца и ученици, лишени от родителски грижи и ползващи услуги от резидентен тип, включени в процеса на	*

		деинституционализация	
-	-	Деца и ученици, лишени от родителски грижи и ползващи услуги от резидентен тип, включени в процеса на деинституционализация, успешно приобщени в образователния процес в детски градини и училища	*

* Забележка: Начинът на отчитане на индикаторите по проект № BG051PO001-4.1.07-0001 „Включващо обучение“, финансиран по ОП РЧР 2007-2013 г., представен във финалния технически отчет не предполага пряко извеждане на стойностите за всеки един от индикаторите. Поради тази причина в отбелязаните клетки със символа „*“ не е посочена стойност.

Констатация 3.3.1.1.:

При съпоставка на индикаторите по двата проекта е видно, че три от четирите заложиени индикатори по настоящия проект са аналогични на индикаторите на ОП РЧР за предходния проект, но са с по-ниски стойности.

Констатация 3.3.1.2.:

За предходния проект са били определени и специфични за конкретната схема индикатори, докато по настоящия проект такива не са заложиени, тъй като в Условиата за кандидатстване е посочено че ИСУН 2020 не позволява въвеждане на индивидуални индикатори на ниво проект от страна на кандидатите.

Извод към Констатация 3.3.1.1. и Констатация 3.3.1.2.:

Въвеждането на ограничение за включване на допълнителни, специфични за проекта, индикатори не предполага за оперативни цели 4, 5 и 6 на проект № BG05M2OP001-3.003-0001 „Подкрепа за равен достъп и личностно развитие“ да бъдат изведени подходящи индикатори, чрез които да се измери степента на постигане на целите. Неопределянето на специфични индикатори за проекта води до риск от изкривяване на реалните резултати от изпълнението на проектите, тъй като дори и да не са изпълнени оперативните цели 4, 5 и 6 на проект № BG05M2OP001-3.003-0001 „Подкрепа за равен достъп и личностно развитие“, то е възможно да бъде отчетено пълно постигане на индикаторите.

Препоръка към Констатация 3.3.1.1. и Констатация 3.3.1.2.:

В случай, че бъде планирана реализация на следваща фаза на проекта, да бъде предвидена възможност за определяне на специфични за проекта индикатори, с оглед осигуряване на съпоставимост между целите на съответния проект и планираните индикатори.

Констатация 3.3.1.3.

При сравнението на аналогичните дейности по двата проекта и свързаните с тях разходи, се констатира следното:

1) По отношение на разходите за информация, публичност и визуализация: Във финалния финансов отчет по проекта, финансиран по ОП РЧР по б.р. 4.3. „Разходи за дейности, свързани с осигуряване на публичност“ са отчетени разходи с натрупване в размер на 214 588,20 лв. Планираните разходи по настоящия проект по б.р. 13 „Разходи за информация, публичност и визуализация са в размер на 153 695,00 лв. (т.е. налице е 28 % намаление).

2) По отношение на разходите за материали и консумативи: Във финалния финансов отчет по проекта, финансиран по ОП РЧР по б.р. 3.1. „Материали“ и 3.2. „Консумативи“ са отчетени разходи с натрупване общо в размер на 496 018, 03 лв. Планираните разходи по настоящия проект по б.р. 3 „Разходи за закупуване на материали и консумативи“ са 441930,54 лв. От финалния финансов отчет обаче не предоставя възможност да бъде извършена съпоставка с аналогичните бюджетни редове по настоящия проект, като липсва информация в колона „Бр. единици“.

3) По отношение на разходи за супервизия на работата на учителите и специалистите: Във финалния технически отчет е посочено, че е сключен договор № Д03-80/11.05.2015 г. с предмет „Супервизия на работата на училищните екипи от пилотни училища по дейност 2 на проект „Въвеждащо обучение“ на стойност 64982,00 лв. Планираните разходи за супервизия по б.р. 14.3., 14.7. и 14.9. по настоящия проект са на обща стойност 233600,00 лв. (над 3,5 пъти увеличение).

Извод към Констатация 3.3.1.3.:

Не е видно, дали при планиране на разходите по бюджета на Проект № BG05M2OP001-3.003-0001 „Подкрепа за равен достъп и личностно развитие“ са взети предвид отчетените разходи, направени по аналогичния проект, което поставя под съмнение цялостния процес по планиране на разходите по проекта.

Препоръка към Констатация 3.3.1.3.:

С оглед осигуряване на спазването на принципите за добро финансово управление да бъде извършен преглед и анализ във връзка с прецизиране на стойностите по бюджетните пера.

При следваща фаза на проекта (при условие, че бъде реализирана), при аналогични разходи и при съпоставими очаквани резултати и индикатори следва да бъде извършена съпоставка на отчетените разходи с планираните такива при аналогични дейности. Резултатът от съпоставката следва да послужи за залагане на реалистични стойности на разходите.

Констатация 3.3.1.4.:

При извършения преглед на бюджета на проект № BG05M2OP001-3.003-0001 „Подкрепа за равен достъп и личностно развитие“ разходите по Дейност 1 „Въвеждане на изградения пилотен модел за ранно оценяване на образователните потребности на децата от предучилищна възраст и за превенция и ранна интервенция на обучителните им затруднения“ са калкулирани за 34 ЦДГ/ОДЗ, докато заложените индикатори *„Целодневни детски градини/обединени детски заведения, осигурили подкрепяща среда за ранна превенция на обучителни затруднения“* и *„Целодневни детски градини/обединени детски заведения, подкрепени по ОП, за осигуряване на подкрепяща среда за ранна превенция на обучителни затруднения“*, кореспондиращи на Дейност 1 са с определена целева стойност 33 ЦДГ/ОДЗ.

Извод към Констатация 3.3.1.4.:

Налице е несъответствие между целевите стойности на индикатори *„Целодневни детски градини/обединени детски заведения, осигурили подкрепяща*

среда за ранна превенция на обучителни затруднения“ и „Целодневни детски градини/обединени детски заведения, подкрепени по ОП, за осигуряване на подкрепяща среда за ранна превенция на обучителни затруднения“ и стойността, заложена като резултат по Дейност 1.

Препоръка към Констатация 3.3.1.4.:

Да се предприемат действия за корекции на разходите на бюджета на проект № BG05M2OP001-3.003-0001 „Подкрепа за равен достъп и личностно развитие“, за чието калкулиране е използван броят на ЦДГ/ОДЗ.

И) Проект № BG05M2OP001-3.004-0001 „Нов шанс за успех“

Проект № BG05M2OP001-3.004-0001 „Нов шанс за успех“ (ОП НОИР)		BG051PO001-4.3.01-0001-C0001 „Нов шанс за успех“ (ОП РЧР)		
Индикатор	Целева стойност	Индикатор	Целева стойност	Постигната стойност
Лица над 16 години (включително роми), включени в курсове по ограмотяване или в курсове за усвояване на учебно съдържание, предвидено за изучаване в класове от прогимназиалния етап на основното образование по ОП	10 000 бр.	Индикатор 1.1: Брой/ % възрастни, включени в програми за ограмотяване (И) - <i>индикатор от Оперативната програма</i>	10 500 бр.	16 662 бр.
Дял на получилите (включително роми) удостоверения за успешно завършени курсове по ограмотяване или за усвояване на учебно съдържание, предвидено за изучаване в класове от прогимназиалния етап на основното образование по ОП	80%	Индикатор 1.2: Брой/ % възрастни, завършили програми за ограмотяване (Р) - <i>индикатор от Оперативната програма</i>	8000 бр.	14 145 бр.
-	-	Индикатор 1.1: Брой % квалифициран и учители по андрагогия - <i>индикатор, специфичен за конкретната схема</i>	500 бр.	520 бр.

-	-	Индикатор 1.2: Брой% на сертифициран и учители, включени в работа за възрастни- индикатор, специфичен за конкретната схема	500 бр.	520 бр.
-	-	Индикатор 1.3: Брой адаптирани учебни програми за обучение на възрастни- индикатор, специфичен за конкретната схема	30 бр.	30 бр.

Констатация И.3.1.1.:

При съпоставка на индикаторите по двата проекта е видно, че заложените индикатори по настоящия проект са съпоставими с индикаторите на ОПРЧР за предходния проект и са с аналогични целеви стойности, независимо че срокът на изпълнение на проект № BG05M2OP001-3.004-0001 „Нов шанс за успех“ е намален с приблизително с 47% спрямо приключилия проект. При проведената, в рамките на договор № Д03-106/11.07.2017 г., среща с представители на екипа за управление на проекта беше обсъдено дали намаляването на срока за изпълнение на проекта ще повлияе върху изпълнението на индикаторите. Ръководителят на екипа за управление на проекта посочи, че предвиденият срок за изпълнение на проекта няма да възпрепятства постигането на индикаторите, тъй като по настоящия проект е имало готовност обученията да стартират по-рано от предходния проект, тъй като част програмите за курсове за обучение на възрастни, които се използват са били разработени по предходния проект.

Извод към Констатация И.3.1.1.:

Въпреки по-краткия срок за изпълнение на проект № BG05M2OP001-3.004-0001 „Нов шанс за успех“ и приблизително еднаквите стойности на планирани индикатори спрямо предходния аналогичен проект, към момента на анализа не е идентифициран риск от непостигане на индикаторите.

Констатация И.3.1.2.:

За предходния проект са били определени и специфични за конкретната схема индикатори, докато по настоящия проект такива не са заложили, тъй като в Условиата за кандидатстване е посочено че ИСУН 2020 не позволява въвеждане на индивидуални индикатори на ниво проект от страна на кандидатите.

Констатация И.3.1.3.:

При извършено сравнение на аналогични по двата проекта дейности и свързаните с тях разходи е установено отклонение между отчетените във финалния финансов отчет по предходния проект разходи и планираните разходи по текущия проект, като напр.:

1) По отношение на разходите за информация, публичност и визуализация: Във финалния финансов отчет по проекта, финансиран по ОП РЧР по б.р. 4.3. „Разходи за дейности, свързани с осигуряване на публичност“ са отчетени разходи с натрупване в размер на 120 132,97 лв. Планираните разходи по настоящия проект за информация, публичност, визуализация, разработване и излъчване на видеоклип са в размер на 240 000 лв. (т.е. налице е 100% увеличение).

2) По отношение на разходите за транспорт на обучаеми лица: Във финалния финансов отчет по проекта, финансиран по ОП РЧР по б.р. 4.9.6. „Транспортни разходи за обучаеми лица“ са отчетени разходи с натрупване в размер на 135 336,45 лв. Планираните разходи по настоящия проект по б.р. 12 „Разходи за транспорт на обучаемите“ са в размер на 1 320 000,00 лв. или повече от 9 пъти над отчетените към приключването на предходния проект при заложен като индикатор аналогичен брой обучаеми лица.

3) По отношение на разходите за изработване на тестове за сертифициране: Във финалния финансов отчет по проекта, финансиран по ОП РЧР по б.р. 4.9.4. „Разработване и експертна оценка на тестови задачи за сертифициране“ са отчетени разходи с натрупване в размер на 35 218,20 лв. Планираните разходи по настоящия проект по б.р. 10.1. „Изработване на тестове за сертифициране“ са 52 600 лв. (49% увеличение).

4) По отношение на разходите за отпечатване на учебни средства, предназначени за обучение на възрастни: Във финалния финансов отчет по проекта, финансиран по ОП РЧР по б.р. 4.9.2. „Отпечатване на методически и учебни материали за обучението“ са отчетени разходи с натрупване в размер на 301 216,57 лв. Планираните разходи по настоящия проект по б.р. 8.2. „Отпечатване на учебни средства, предназначени за обучение на възрастни“ са 438 000 лв. (над 45% увеличение) като стойността е изчислена общо за 15 600 бр. при планиран брой от 10 000 бр. обучаеми.

5) По отношение на разходите за материали и консумативи: Във финалния финансов отчет по проекта, финансиран по ОП РЧР по б.р. 3.1. „Материали“ и 3.2. „Консумативи“ са отчетени разходи с натрупване общо в размер на 134 789,20 лв. Стойността на разходите по б.р. 3.1. и 3.2. на предходния проект са калкулирани за 10 500 бр., каквато е била целевата стойност на индикатор 1.1. „Брой възрастни, включени в програми за ограмотяване“. Планираните разходи по настоящия проект по б.р. 4 „Разходи за закупуване на материали и консумативи“ са 187 200,00 лв. (над 39% увеличение) като са бюджетирани за 15 600 бр. обучаеми при заложен индикатор от 10 000 бр. обучаеми.

Извод към Констатация И.3.1.3.:

Не е видно, дали при планиране на разходите по бюджета на проект № BG05M2OP001-3.004-0001 „Нов шанс за успех“ са взети предвид отчетените разходи, направени по аналогичния проект, което поставя под съмнение цялостния процес по планиране на разходите по проекта, респ. до блокиране на ресурс, което поставя под съмнение допустимостта на разходите.

Препоръка към Констатация И.3.1.3.:

С оглед осигуряване на спазването на принципите за добро финансово управление да бъде извършен преглед и анализ във връзка с прецизиране на стойностите по бюджетните пера.

При следваща фаза на проекта, при аналогични разходи и при съпоставими очаквани резултати и индикатори следва да бъде извършена съпоставка на отчетените разходи с планираните такива при аналогични дейности. Резултатът от съпоставката следва да послужи за залагане на реалистични стойности на разходите.

Констатация И.3.1.4.:

При извършения преглед на бюджета на проект № BG05M2OP001-3.004-0001 „Нов шанс за успех“ по б.р. 2.3. „Стипендии за успех“ стойността е калкулирана при 10 400 човека, а не за 10 000 човека, каквато е целевата стойност на индикатор „Лица над 16 години (включително роми), включени в курсове по ограмотяване или в курсове за усвояване на учебно съдържание, предвидено за изучаване в класове от прогимназиалния етап на основното образование по ОП“. По този начин е завишена стойността на бюджетния ред с 22 000 лв.

Извод към Констатация И.3.1.3. т. 4), 5) и Констатация И.3.1.4.:

Планирането и залагането на разходи, без същите да са съобразени с целевите стойности на индикаторите по проекта, поставя под съмнение цялостния процес по планиране на разходите по проекта, респ. до блокиране на ресурс, което поставя под съмнение допустимостта на разходите.

Препоръка към Констатация И.3.1.3. т. 4), 5) и Констатация И.3.1.4.:

С оглед осигуряване на спазването на принципите за добро финансово управление да се извърши преоценка на разходите, които са формирани на база брой обучаеми, така че да се осигури съпоставимост на тези категории разходи с планирания брой обучаеми по проекта.

III. ИЗВОДИ И ПРЕПОРЪКИ ЗА ПОДОБРЯВАНЕ НА ЕФЕКТИВНОСТТА ОТ ГЛЕДНА ТОЧКА НА РАЗВИТИЕ НА ПОЛИТИКИТЕ В СФЕРАТА НА ОБРАЗОВАНИЕТО, ДОПЪЛНЯЕМОСТ И СИНХРОН МЕЖДУ ФИНАНСИРАНИТЕ ПРОЕКТИ

В Таблицата по-долу са обобщени основните изводи и препоръки по анализирания проект, като целта е да бъде онагледена повторемостта на проблемните области, което да подпомогне вземането на управленски решения за преодоляването им.

Изводи	Констатации от анализа	Препоръки
Липсата на предварително определени приоритетни за икономиката области, както и ясни критерии и правила относно разширяването на възможностите за включване на студенти в неравностойно положение в това число с увреждания и за определянето на стипендии за специални постижения в науката, инженерно-техническите дейности, педагогическите науки, иновациите и предприемачеството, изкуството, културата и спорта на етапа на програмиране на операцията за студентски стипендии и на разработването на проекта поставя под риск съответствието на проекта с основните стратегически документи в областта и с мерките на Оперативната програма. От своя страна, цитираните дефицити дават възможност за планирането и изпълнението на дейности и свързани с тях разходи, които не отговарят на изискванията и ограниченията, заложи в ОП.	<u>Констатация B.1.1.1.</u>	При програмирането на бъдеща процедура, свързана с предоставянето на студентски стипендии да бъдат взети предвид специфичните изисквания и условия, заложи в мерките, предвидени в подкрепа на изпълнението на Специфична цел 3 на инвестиционния приоритет 10ii на Оперативната програма, както и на съответните стратегически документи.
Липсата на предварителен анализ още преди подаването на проектното предложение относно допълняемостта и синхрона между отделните операции може да доведе до включването на припокриващи се дейности и до дублирането на разходи по отделните проекти.	<u>Констатация Г.1.1.1</u>	При разработването на Критерии за избор на операции да бъде извършван
Липсата на синхрон при програмирането на процедури от един инвестиционен приоритет или такива със сходни дейности води до риск от дублиране на дейности и съответно разходи, както и до създаването на нерегламентирани практики при изпълнението на проектите, като следствие от липсата на ясни правила.	<u>Констатация B.1.1.2.</u> <u>Констатация B.1.1.2.</u>	предварителен анализ за синхронизирането на мерките и дейностите по отделните

Изводи	Констатации от анализа	Препоръки
	<u>Констатация Д.1.1.2.</u> <u>Констатация И.1.1.2.,</u> <u>Констатация З.1.1.2.</u>	процедури в рамките на един инвестиционен приоритет или сходни дейности.
Приключването на дейностите по проект BG05M2OP001-2.001-0001 „Система за кариерно ориентиране в училищното образование“ към 31.12.2017 г. и липсата на яснота към настоящия момент относно финансирането им след това, излага на сериозен риск устойчивостта на проекта, в т.ч. и съществуването на създадените в рамките на проект BG051PO001-4.3.02-0001-C0001 „Система за кариерно ориентиране в училищното образование“, финансиран по Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси 2007-2013 и утвърдени чрез настоящия проект центровете за кариерно ориентиране. В случай, че дейностите по проекта не бъдат продължени, това ще постави под риск и изпълнението на съответните индикатори за изпълнение и резултат, заложен в оперативната програма. Това би довело до риск от налагане на финансова корекция в случаите на оценена висока степен на неизпълнение на целите, определени за края на програмния период по чл.6 „Изпълнение на етапните и общите цели“ от Регламент за изпълнение (ЕС) № 215/2014 на Комисията от 7 март 2014 година за определяне на разпоредби за изпълнение на Регламент (ЕС) № 1303/2013 на Европейския парламент и на Съвета за определяне на общоприложими разпоредби за Европейския фонд за регионално развитие, Европейския социален фонд, Кохезионния фонд, Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони и Европейския фонд за морско дело и рибарство и за определяне на общи разпоредби за Европейския фонд за регионално развитие, Европейския социален фонд, Кохезионния фонд и Европейския фонд за морско дело и рибарство по отношение на методологиите за подкрепата във връзка с изменението на климата, определянето на етапни и общи цели в рамката на изпълнението и номенклатурата на категориите интервенции за европейските	<u>Констатация А.1.1.1,</u> <u>Констатация А.1.2.2,</u> <u>Констатация А.1.3.1.</u>	В случай, че бъде взето решение дейностите, свързани с развитието на кариерното ориентиране в училищното образование да бъдат продължени и след приключването на проект BG05M2OP001-2.001-0001, с оглед постигането на заложените стойности на съответните индикатори от оперативната програма, това следва да стане като внимателно се анализират и оценят предимствата и недостатъците на предложените варианти за изпълнението на тези

Изводи	Констатации от анализа	Препоръки										
структурни и инвестиционни фондове, които в т.4 гласи, че „Ако по отношение на приоритет, чиято рамка на изпълнението включва повече от два показателя, не бъдат постигнати най-малко 65 % от стойността на етапната цел до края на 2018 г. за най-малко два от тези показатели, това се счита за висока степен на неизпълнение на етапните цели. Неизпълнението на най-малко 65 % от стойността на общата цел до края на 2023 г. за поне два от тези показатели се счита за висока степен на неизпълнение на общите цели.“ Отделно от това, неизпълнението на индикаторите би довело до налагане на финансови корекции, съгласно чл.2, ал.2 от НАРЕДБА за посочване на нередности, представляващи основания за извършване на финансови корекции, и процентните показатели за определяне размера на финансовите корекции по реда на Закона за управление на средствата от Европейските структурни и инвестиционни фондове, приета с ПМС № 57 от 28.03.2017 г., обн., ДВ, бр. 27 от 31.03.2017 г., в сила от 31.03.2017 г., които в Приложение 2 към Наредбата са определени, както следва: <table><tr><th>Нарушение</th><th>Показател за корекцията (в %)</th></tr><tr><td rowspan="7">6. Неизпълнение на одобрени индикатори, които са свързани с постигането на целите на програмата</td><td>Когато изпълнението на одобрените по проекта индикатори е между 90 и 99 на сто – размерът на финансовата корекция е 0 на сто.</td></tr><tr><td>Когато изпълнението на одобрените по проекта индикатори е между 80 и 89 на сто – размерът на финансовата корекция е 5 на сто.</td></tr><tr><td>Когато изпълнението на одобрените по проекта индикатори е между 70 и 79 на сто – размерът на финансовата корекция е 10 на сто.</td></tr><tr><td>Когато изпълнението на одобрените по проекта индикатори е между 60 и 69 на сто – размерът на финансовата корекция е 15 на сто.</td></tr><tr><td>Когато изпълнението на одобрените по проекта индикатори е между 50 и 59 на сто – размерът на финансовата корекция е 20 на сто.</td></tr><tr><td>Когато изпълнението на одобрените по проекта индикатори е между 45 и 49 на сто – размерът на финансовата корекция е 25 на сто.</td></tr><tr><td>Когато изпълнението на одобрените по проекта индикатори е под 45 на сто – размерът на финансовата корекция е 100 на сто.</td></tr></table>	Нарушение	Показател за корекцията (в %)	6. Неизпълнение на одобрени индикатори, които са свързани с постигането на целите на програмата	Когато изпълнението на одобрените по проекта индикатори е между 90 и 99 на сто – размерът на финансовата корекция е 0 на сто.	Когато изпълнението на одобрените по проекта индикатори е между 80 и 89 на сто – размерът на финансовата корекция е 5 на сто.	Когато изпълнението на одобрените по проекта индикатори е между 70 и 79 на сто – размерът на финансовата корекция е 10 на сто.	Когато изпълнението на одобрените по проекта индикатори е между 60 и 69 на сто – размерът на финансовата корекция е 15 на сто.	Когато изпълнението на одобрените по проекта индикатори е между 50 и 59 на сто – размерът на финансовата корекция е 20 на сто.	Когато изпълнението на одобрените по проекта индикатори е между 45 и 49 на сто – размерът на финансовата корекция е 25 на сто.	Когато изпълнението на одобрените по проекта индикатори е под 45 на сто – размерът на финансовата корекция е 100 на сто.		дейности в т. IV от настоящия доклад.
Нарушение	Показател за корекцията (в %)											
6. Неизпълнение на одобрени индикатори, които са свързани с постигането на целите на програмата	Когато изпълнението на одобрените по проекта индикатори е между 90 и 99 на сто – размерът на финансовата корекция е 0 на сто.											
	Когато изпълнението на одобрените по проекта индикатори е между 80 и 89 на сто – размерът на финансовата корекция е 5 на сто.											
	Когато изпълнението на одобрените по проекта индикатори е между 70 и 79 на сто – размерът на финансовата корекция е 10 на сто.											
	Когато изпълнението на одобрените по проекта индикатори е между 60 и 69 на сто – размерът на финансовата корекция е 15 на сто.											
	Когато изпълнението на одобрените по проекта индикатори е между 50 и 59 на сто – размерът на финансовата корекция е 20 на сто.											
	Когато изпълнението на одобрените по проекта индикатори е между 45 и 49 на сто – размерът на финансовата корекция е 25 на сто.											
	Когато изпълнението на одобрените по проекта индикатори е под 45 на сто – размерът на финансовата корекция е 100 на сто.											
Отчетеното ниско ниво (45.68%) на изпълнение на индикатора за резултат „Дял на студентите, преминали успешно практическо обучение в реална работна среда от включените в дейности по ОП“ и фактът, че проектът приключва в края на настоящата година, поставя под риск постигането на Етапната цел за 2018 г.,	Констатация Б.1.2.1:	Да бъдат предприети своевременни мерки за постигането на заложената стойност на										

Изводи	Констатации от анализа	Препоръки						
планирана в Програмата в размер на 87%. Това би довело до риск от спиране на междинните плащания в случаите на оценена висока степен на неизпълнение на етапните цели по чл.6 „Изпълнение на етапните и общите цели“ от Регламент за изпълнение (ЕС) № 215/2014 на Комисията от 7 март 2014 година за определяне на разпоредби за изпълнение на Регламент (ЕС) № 1303/2013 на Европейския парламент и на Съвета за определяне на общоприложими разпоредби за Европейския фонд за регионално развитие, Европейския социален фонд, Кохезионния фонд, Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони и Европейския фонд за морско дело и рибарство и за определяне на общи разпоредби за Европейския фонд за регионално развитие, Европейския социален фонд, Кохезионния фонд и Европейския фонд за морско дело и рибарство по отношение на методологиите за подкрепата във връзка с изменението на климата, определянето на етапни и общи цели в рамката на изпълнението и номенклатурата на категориите интервенции за европейските структурни и инвестиционни фондове, който в т.4 гласи, че „Ако по отношение на приоритет, чиято рамка на изпълнението включва повече от два показателя, не бъдат постигнати най-малко 65 % от стойността на етапната цел до края на 2018 г. за най-малко два от тези показатели, това се счита за висока степен на неизпълнение на етапните цели.“ Отделно от това, неизпълнението на индикаторите би довело до налагане на финансови корекции, съгласно чл.2, ал.2 от НАРЕДБА за посочване на нередности, представляващи основания за извършване на финансови корекции, и процентните показатели за определяне размера на финансовите корекции по реда на Закона за управление на средствата от Европейските структурни и инвестиционни фондове, приета с ПМС № 57 от 28.03.2017 г., обн., ДВ, бр. 27 от 31.03.2017 г., в сила от 31.03.2017 г., които в Приложение 2 към Наредбата са определени, както следва:		индикатора за резултат „Дял на студентите, преминали успешно практическо обучение в реална работна среда от включените в дейности по ОП“, включително и като бъде обсъдена възможността за удължаване срока на проекта в рамките на възможностите за финансиране по код на интервенция 116 от Програмата.						
<table><tr><th>Нарушение</th><th>Показател за корекцията (в %)</th></tr><tr><td rowspan="3">6. Неизпълнение на одобрени индикатори, които са свързани с постигането на целите на програмата</td><td>Когато изпълнението на одобрените по проекта индикатори е между 90 и 99 на сто – размерът на финансовата корекция е 0 на сто.</td></tr><tr><td>Когато изпълнението на одобрените по проекта индикатори е между 80 и 89 на сто – размерът на финансовата корекция е 5 на сто.</td></tr><tr><td>Когато изпълнението на одобрените по проекта индикатори е между 70 и 79 на сто – размерът на финансовата корекция е 10 на сто.</td></tr></table>	Нарушение	Показател за корекцията (в %)	6. Неизпълнение на одобрени индикатори, които са свързани с постигането на целите на програмата	Когато изпълнението на одобрените по проекта индикатори е между 90 и 99 на сто – размерът на финансовата корекция е 0 на сто.	Когато изпълнението на одобрените по проекта индикатори е между 80 и 89 на сто – размерът на финансовата корекция е 5 на сто.	Когато изпълнението на одобрените по проекта индикатори е между 70 и 79 на сто – размерът на финансовата корекция е 10 на сто.		
Нарушение	Показател за корекцията (в %)							
6. Неизпълнение на одобрени индикатори, които са свързани с постигането на целите на програмата	Когато изпълнението на одобрените по проекта индикатори е между 90 и 99 на сто – размерът на финансовата корекция е 0 на сто.							
	Когато изпълнението на одобрените по проекта индикатори е между 80 и 89 на сто – размерът на финансовата корекция е 5 на сто.							
	Когато изпълнението на одобрените по проекта индикатори е между 70 и 79 на сто – размерът на финансовата корекция е 10 на сто.							

Изводи		Констатации от анализа	Препоръки
	Когато изпълнението на одобрените по проекта индикатори е между 60 и 69 на сто – размерът на финансовата корекция е 15 на сто. Когато изпълнението на одобрените по проекта индикатори е между 50 и 59 на сто – размерът на финансовата корекция е 20 на сто. Когато изпълнението на одобрените по проекта индикатори е между 45 и 49 на сто – размерът на финансовата корекция е 25 на сто. Когато изпълнението на одобрените по проекта индикатори е под 45 на сто – размерът на финансовата корекция е 100 на сто.		
С отчетеното до момента изпълнение на проект BG05M2OP001-2.003-0001 е постигната етапната цел на индикатора за изпълнение „Студенти по приоритетни специалности, получили стипендии и специални стипендии“ към 2018 г. Последната отчетена стойност на индикатора е 92,8 % спрямо заложената целева стойност по проекта, което не води до риск от налагане на финансови корекции поради неизпълнение на стойностите на индикаторите по смисъла на НАРЕДБА за посочване на нередности, представляващи основания за извършване на финансови корекции, и процентните показатели за определяне размера на финансовите корекции по реда на Закона за управление на средствата от Европейските структурни и инвестиционни фондове, приета с ПМС № 57 от 28.03.2017 г., обн., ДВ, бр. 27 от 31.03.2017 г., в сила от 31.03.2017 г.		<u>Констатация В.1.2.2.</u>	Неприложимо
Залагането на проектни цели, които не са обвързани с конкретни индикатори или индикатори, които са неприложими за съответната процедура/проект води до затруднения при последващото проследяване на изпълнението на тези цели/индикатори.		<u>Констатация А.1.2.1,</u> <u>Констатация Б.1.2.2,</u> <u>Констатация В.1.2.1,</u> <u>Констатация Г.1.2.1</u>	С цел ясното количествено проследяване на изпълнението на проектните цели, още на ниво изготвяне на насоки за кандидатстване да бъде поставяно изискване тези цели да бъдат обвързани с приложими за съответната процедура индикатори.

Изводи	Констатации от анализа	Препоръки
Липсата на обвързаност на заложените проектни индикатори с индикатори, проследяващи изпълнението на целите на по-високо ниво (оперативна програма) би могло да постави под съмнение цялостния принос на операцията към постигане на целите на инвестиционния приоритет, към който е насочена.	<u>Констатация Ж.1.2.1</u>	При обявяването на нови процедури по оперативната програма, още в насоките за кандидатстване да бъде залагано изискване индикаторите на съответната операция да бъдат обвързвани с такива на ниво оперативна програма.
Липсата на ясен механизъм, по който ще бъде изчисляван индикаторът за изпълнение „Ученици участващи в дейности по ОП, в подкрепа на професионалното образование в направления от приоритетно значение за икономиката“ по проект BG05M20P001-2.006-0001 „Ученически практики – фаза 1“ води до риск от неточното му отчитане за целите на изпълнението на инвестиционния приоритет и програмата като цяло.	<u>Констатация Е.1.2.1</u>	Да бъдат предприети мерки за включване в проекта на направленията от приоритетно значение за икономиката, които ще бъдат включени при отчитането на индикатора за изпълнение „Ученици участващи в дейности по ОП, в подкрепа на професионалното образование в направления от приоритетно значение за икономиката“.
Неспазването на сроковете за отчитане на изпълнението на проектите не дава	<u>Констатация</u>	Да бъдат предприети

Изводи	Констатации от анализа	Препоръки
възможност за извършване на анализ на постигнатите резултати, което води до риск от непостигане на заложените цели на проекта.	<u>Е.1.2.2;</u> <u>Е.1.3.1</u>	мерки за гарантиране на спазването на сроковете за отчитане на изпълнението на проектите.
Залагането на целеви стойности на индикаторите чувствително превишаващи планираните крайни цели в оперативната програма говори за слабости още на етап планиране на съответните процедури за безвъзмездна помощ.	<u>Констатация</u> <u>Г.1.2.3</u>	В насоките за кандидатстване да бъде ясно посочвано каква част от планираните крайни цели в оперативната програма ще бъдат постигнати при изпълнение на съответната процедура.
Липсата на пряка обвързаност и обоснованост на планираните дейности и резултати със заложените цели и индикатори поставят под риск постигането на целите на процедурата и последващата оценка на ефекта от проекта като цяло.	<u>Констатация</u> <u>Б.1.3.1</u>	Формулирането на дейностите и резултатите по проектите да бъде съобразено със приетите от Комитета за наблюдение и Насоките за кандидатстване задължителни такива, като в проектното предложение да бъде обосновано по какъв начин ще допринесат за постигането на заложените цели и индикатори по

Изводи	Констатации от анализа	Препоръки
		процедурата.
Залагането на дейности и резултати, които не са обвързани с конкретни цели и индикатори не е ефективно и води до планирането и изразходването на средства, които не са необходими за постигане на целите на проекта.	<u>Констатация А.1.3.2,</u> <u>Констатация А.2.1.1,</u> <u>Констатация Б.1.3.2:</u> <u>Констатация В.1.3.2,</u> <u>Констатация Г.1.2.2,</u> <u>Констатация Г.1.3.1,</u> <u>Констатация Г.2.1.1,</u> <u>Констатация Г.2.1.2,</u> <u>Констатация Ж.2.1.1,</u> <u>Констатация Б.2.1.4</u>	При разписването на проектното предложение, конкретните дейности по проектите да бъдат ясно и недвусмислено обвързвани с конкретни резултати и индикатори. В допълнение, да бъде посочван и конкретния бюджет, необходим за изпълнението на всяка дейност.
Обвързването на проектните дейности както с конкретни резултати и индикатори, така и с конкретен бюджет, необходим за тяхното изпълнение е добра практика, която ИСУН позволява и която говори за добро планиране на ниво индивидуален проект.	<u>Констатация Ж.1.3.1</u>	Неприложимо
Включването на неприсъщи за дадена дейност поддежности и резултати води до риск от квалифицирането им като недопустими и налагането на финансова корекция с размера на разходите за тях.	<u>Констатация В.1.3.1:</u>	Да бъде преразгледана структурата на дейностите и съответно разходите по проект BG05M2OP001-2.003-0001 с цел правилното им

Изводи	Констатации от анализа	Препоръки
		класифициране по съответните дейности и бюджетни раздели.
Включването в бюджетите на проектите на разходи, чието предназначение е недостатъчно добре обосновано и чието определяне не се основава на ясни и прозрачни принципи на изчисляването им не е в съответствие с принципите за добро финансово управление и би могло да доведе до налагането на финансови корекции по отношение на тези разходи.	<u>Констатация А.2.1.2,</u> <u>Констатация Б.2.1.2,</u> <u>Констатация В.2.1.1,</u> <u>Констатация В.2.1.2,</u> <u>Констатация Г.2.1.5,</u> <u>Констатация Е.2.1.4,</u> <u>Констатация Ж.2.1.2</u>	Залагането на разходи по отделни раздели и позиции на бюджета на проектите да се базира на обосновани и пряко свързани с изпълнението на дейностите количества и единични стойности, определени въз основа на пазарни проучвания или други доказателства, аргументиращи спазването на принципа на икономичността.
Липсата на утвърдени от Комитета за наблюдение условия за предоставяне на стипендии на учениците за допълнителни практики по проект BG05M20P001-2.006-0001 „Ученически практики – фаза 1“, съгласно изискванията на чл.14, ал.2. ПМС № 33 от 15.02.2013 г., както и липсата на обосновка в описанието на дейностите и резултатите по проекта за предоставянето на стипендии на учениците водят до необвързаност на дейностите и резултатите по проекта с планираните разходи, което не е в съответствие с принципите за добро финансово управление и би могло да доведе до налагането на финансови корекции по отношение на тези разходи.	<u>Констатация Е.2.1.2:</u>	Включването на разходи в бюджета на проектите следва да се базира на обосновка за необходимостта и целесъобразността им за изпълнението на дейностите.
Неправилното класифициране на разходи за възнаграждения на експерти с функции, свързани с организацията и управлението на проекта в категорията на преките	<u>Констатация Б.2.1.1,</u>	При изготвянето на Насоки за

Изводи	Констатации от анализа	Препоръки
разходи води до риска за непризнаването им като допустими и включването им в категорията на непреките разходи, което от своя страна може да доведе до надвишаване на определеният в Насоките за кандидатстване максимално допустим процент на непреките разходи.	<u>Констатация Г.2.1.3,</u> <u>Констатация Е.2.1.1</u>	кандидатстване, разходите за възнаграждения на експерти на бенефициента или на партньори, свързани с дейности по организация и управление на проекта да бъдат класифицирани в категорията на непреките разходи при съблюдаване на изискванията на ПМС 119/2014 г.
Ангажирането на финансов ресурс за аналогични дейности и функции, чието разграничение не е ясно разписано поставя под съмнение необходимостта от някои от тях и не отговаря на принципите за добро финансово управление.	<u>Констатация Б.2.1.3,</u> <u>Констатация Г.2.1.4</u>	Да бъдат предприети действия за ясното разграничаване по количество и единични стойности на разходи, включени в проектите, които са свързани с дублиращи се или сходни по вид дейности.
Липсата на предварително проучване на необходимостта от заложените в бюджета на проект BG05M20P001-2.006-0001 „Ученически практики – фаза 1“ количество и вид на материалите за всяко от 350-те училища води до риск от изкуствено завишаване на бюджетни пера, респ. до блокиране на ресурс, както и до несъответствие с принципите за добро финансово управление и би могло да доведе до налагането на финансови	<u>Констатация Е.2.1.3:</u>	Да бъде извършена преценка на необходимостта и целесъобразността на планираните в бюджета

Изводи	Констатации от анализа	Препоръки
корекции по отношение на тези разходи.		разходи за материали по проект BG05M20P001-2.006-0001 „Ученически практики – фаза 1“.
Планирането и залагането на проектни цели, дейности и разходи без да бъдат отчетени постигнатите стойности на индикаторите и разходите, направени по аналогични изпълнени проекти, поставя под съмнение цялостния процес по целеполагане и планиране на дейностите по проектите.	<u>Констатация А.3.1.1,</u> <u>Констатация А.3.1.2,</u> <u>Констатация Г.3.1.1</u>	Планирането на процедурите за предоставяне на БФП по оперативната програма следва да става след предварителен анализ на изпълнението на дейностите, извършените разходи и постигнатите стойности на индикаторите по аналогични, вече изпълнени проекти.
Проекти № BG05M20P001-2.005-0001 „Поддържане и усъвършенстване на разработената рейтингова система на висшите училища - фаза 1“, № BG05M20P001-3.003-0001 „Подкрепа за равен достъп и личностно развитие“ № BG05M20P001-3.004-0001 „Нов шанс за успех“ са съпоставими със стратегически програмни документи в сферата на образованието.	<u>Констатация Д.1.1.1</u> <u>Констатация И.1.1.1,</u> <u>Констатация З.1.1.1</u>	Н.П.
Въвеждането на ограничение за включване на допълнителни, специфични за проекта, индикатори не предполага за специфична цел 3. „Популяризиране резултатите и постигане на максимално използване на рейтинговата система в училищното и професионалното образование. Институционализиране на рейтинговата система след края на проекта през 2019 г.“ на проект № BG05M20P001-2.005-0001 „Поддържане и усъвършенстване на разработената рейтингова система на висшите училища - фаза 1“; за целта „Създаване на по-широки	<u>Констатация Д.3.1.1,</u> <u>Констатация Д.3.1.2,</u> <u>Констатация И.1.2.1,</u> <u>Констатация</u>	В случай, че бъде планирана реализация на следваща фаза на проектите, да бъде предвидена възможност за определяне на специфични за

Изводи	Констатации от анализа	Препоръки
възможности за предлагане на форми на обучение, които да съответстват на интересите и възможностите на трудово заетите хора“ на проект № BG05M2OP001-3.004-0001 „Нов шанс за успех“ и за оперативни цели 4, 5 и 6 на проект № BG05M2OP001-3.003-0001 „Подкрепа за равен достъп и личностно развитие“ да бъдат изведени подходящи индикатори, чрез които да се измери степента на постигане на целите. Неопределянето на специфични индикатори за проекти № BG05M2OP001-2.005-0001 „Поддържане и усъвършенстване на разработената рейтингова система на висшите училища - фаза 1“, № BG05M2OP001-3.004-0001 „Нов шанс за успех“ и № BG05M2OP001-3.003-0001 „Подкрепа за равен достъп и личностно развитие“ води до риск от изкривяване на реалните резултати от изпълнението на проектите, тъй като дори и да не са изпълнени специфична цел 3. „Популяризиране резултатите и постигане на максимално използване на рейтинговата система в училищното и професионалното образование. Институционализиране на рейтинговата система след края на проекта през 2019 г.“ на проект № BG05M2OP001-2.005-0001 „Поддържане и усъвършенстване на разработената рейтингова система на висшите училища - фаза 1“; резултатът „Осигурена възможност за реализиране на дистанционно обучение в класове от първия гимназиален етап на средното образование за лица, желаещи да се включат в такава форма на обучение“, който има връзка с посочената по-горе цел на проект № BG05M2OP001-3.004-0001 „Нов шанс за успех“, както и оперативните цели 4, 5 и 6 на проект № BG05M2OP001-3.003-0001 „Подкрепа за равен достъп и личностно развитие“, то е възможно да бъде отчетено пълно постигане на индикаторите.	<u>3.1.2.1,</u> <u>Констатация</u> <u>3.3.1.1,</u> <u>Констатация</u> <u>3.3.1.2.</u>	индикатори, с оглед осигуряване на съпоставимост между целите на съответния проект и планираните индикатори.
От съпоставката на целевата стойност на индикатора по проект № BG05M2OP001-2.005-0001 „Поддържане и усъвършенстване на разработената рейтингова система на висшите училища - фаза 1“ и на идентичния индикатор, заложен в ОП е видно, че чрез проекта следва да бъдат постигнати 50% дял от средствата за издръжка на обучението във ВУ, който се получава въз основа на оценка за качеството на обучението и съответствие с пазара на труда, в резултат на подкрепата по ОП, докато в ОП дялът е 60%, т.е. с 10 % повече. Ако индикаторът бъде реализиран, както заложен в проекта ще бъде постигнато изпълнение на %, включен в ОП в размер на 83,33%.	<u>Констатация</u> <u>Д.1.2.2</u>	С оглед избягване на неизпълнение на индикатора „Дял от средствата за издръжка на обучението във ВУ, който се получава въз основа на оценка за качеството на обучението и

Изводи	Констатации от анализа	Препоръки
		съответствие с пазара на труда, в резултат на подкрепата по ОП“ и предвид факта, че проектът е със срок на изпълнение до края на 2019 г., следва да бъдат предприети действия за постигане на целевата стойност на индикатора.
Отчетено е преизпълнение на индикаторите, определени в Насоките за кандидатстване и включени в проектното предложение. От съпоставката на отчетените в ТО № 2 стойности на индикаторите по проект „Подкрепа за равен достъп и личностно развитие“, и на идентичните индикатори, заложи в ОП е видно, че: • чрез проекта се постига и преизпълнение на индикатор на ОП „Деца от 3 до 6 години, които са получили услуги за ранна превенция на обучителни затруднения“ с 10,6%; • чрез изпълнението на индикатор „Целодневни детски градини/обединени детски заведения, осигурили подкрепяща среда за ранна превенция на обучителни затруднения“ се постига 79% изпълнение на целевата стойност на аналогичния индикатор на ОП; • чрез изпълнението по проекта на индикатор „Деца и ученици със специални образователни потребности, включени в дейности, подкрепени по ИП9i“ се постига преизпълнение на етапната цел за 2018 г. и 89 % изпълнение на крайната цел (2023г.) на аналогичния индикатор на ОП; • чрез изпълнението по проекта на индикатор „Целодневни детски градини/обединени детски заведения, подкрепени по ОП, за осигуряване на подкрепяща среда за ранна превенция на обучителни затруднения“ се постига 21,94 % изпълнение на целевата стойност на аналогичния индикатор на ОП.	<u>Констатация 3.1.2.2</u>	В случай че целевите стойности на индикаторите по ОП, за които е отчетено непълно изпълнение не бъдат постигнати в рамките на проект № BG05M2OP001-3.003-0001 „Подкрепа за равен достъп и личностно развитие“, следва да бъдат предприети действия за реализиране на следваща фаза на проекта.

Изводи	Констатации от анализа	Препоръки
От съпоставката на целевите стойности на индикаторите по проект „Нов шанс за успех“ и на идентичните индикатори, заложи в ОП е видно, че чрез проекта следва да бъдат постигнати 1/2 от целевите стойности на индикаторите на ОП. Липсата на отчетени индикатори с ТО № 1 се обуславя от обстоятелството, че отчетът обхваща началния етап (21.09.2016 -31.12.2017 г.) от изпълнението на проекта, включващ подготвителни дейности.	<u>Констатация</u> <u>И.1.2.2</u>	С оглед избягване на неизпълнение на индикаторите следва да бъдат предприети действия за реализиране на следваща фаза на проекта, чрез която да се създаде възможност за постигане на целевите стойности на индикаторите „Лица над 16 години (включително роми), включени в курсове по ограмотяване или в курсове за усвояване на учебно съдържание, предвидено за изучаване в класове от прогимназиалния етап на основното образование по ОП“ и „Дял на получилите (включително роми) удостоверения за успешно завършени курсове по ограмотяване или за усвояване на учебно съдържание,

Изводи	Констатации от анализа	Препоръки
		предвидено за изучаване в класове от прогимназиалния етап на основното образование по ОП“, заложи в Оперативната програма.
Формулировката на Дейност 4 „Подобряване на достъпа до информация и комуникация за децата и учениците с увреден слух чрез въвеждане на жестов език“ на проект № BG05M2OP001-3.003-0001 „Подкрепа за равен достъп и личностно развитие“ предлага и постигане на резултати, различни от посочените в проекта. Налице е несъответствие между целевите стойности на индикатори „Целодневни детски градини/обединени детски заведения, осигурили подкрепяща среда за ранна превенция на обучителни затруднения“ и „Целодневни детски градини/обединени детски заведения, подкрепени по ОП, за осигуряване на подкрепяща среда за ранна превенция на обучителни затруднения“ и стойността, заложи като резултат по Дейност 1.	<u>Констатация 3.1.3.1.</u> <u>Констатация 3.3.1.4.</u>	При следваща фаза на проекта следва да бъде извършена по-прецизна формулировка на дейностите, съобразена с очакваните резултати. Да се предприемат действия за корекции на разходите на бюджета на проект № BG05M2OP001-3.003-0001 „Подкрепа за равен достъп и личностно развитие“, за чието калкулиране е използван броят на ЦДГ/ОДЗ.
Заложените дейности по проекти № BG05M2OP001-2.005-0001 „Поддържане и усъвършенстване на разработената рейтингова система на висшите училища - фаза 1“ и № BG05M2OP001-3.004-0001 „Нов шанс за успех“ са ориентирани към очакваните резултати.	<u>Констатация Д.1.3.1</u> <u>Констатация И.1.3.1</u>	Н.П.
Включването в бюджета на проекти № BG05M2OP001-2.005-0001 „Поддържане и усъвършенстване на разработената рейтингова система на висшите училища - фаза 1“,	<u>Констатация Д.2.1.1</u>	С цел спазване на условието за

Изводи	Констатации от анализа	Препоръки
№ BG05M2OP001-3.004-0001 „Нов шанс за успех“ и № BG05M2OP001-3.003-0001 „Подкрепа за равен достъп и личностно развитие“ на разходи, чието предназначение е недостатъчно добре обосновано и чието определяне не доказва ясно, че са спазени принципите на добро финансово управление, и в частност принципът на икономичност, съгласно който се изисква ресурсите за осъществяване на дейностите да бъдат осигурени своевременно, в подходящо количество и качество и при най-добра цена, води до риск от неизпълнение на условията за допустимост на разходите, заложи в т. 14.1./14.2. от Указанията/Насоките за кандидатстване по отношение на тези разходи.	<u>Констатация И.2.1.1,</u> <u>Констатация 3.2.1.1:</u>	икономичност, един от принципите за добро финансово управление, следва да бъде извършен преглед и преоценка на разходите, включени в бюджетите на проекти, чието формиране не е мотивирано. Чрез резултатите от прегледа и преоценката следва да бъде осигурена обоснованост на съответния разход, както да бъде предоставено доказателство, че е определен въз основа на най-добра цена.
Чрез прилагането на процедура за директно предоставяне е създадена предпоставка за продължаване на вече изработения модел за изпълнение на проекта, както и за използване на натрупания опит по проект № BG051PO001-3.2.01-0002-C0001 „Разработване на рейтинг на висшите училища в Република България“, реализиран в периода 13.11.2008 г. - 31.12.2010 г. и проект BG051PO001-3.2.04-0001-C0001 „Развитие на рейтинговата система на висшите училища“, реализиран в периода 03.04.2012 г. - 30.11.2015 г. Изборът на МОН като конкретен бенефициент по проекта кореспондира и с ангажиментите на министърът на образованието и науката по изпълнението на държавната политика във висшето образование (чл. 10, ал. 1 от Закона за висшето	<u>Констатация Д.2.2.1,</u> <u>Констатация Д.2.2.2</u>	Н.П.

Изводи	Констатации от анализа	Препоръки
образование), както и с чл. 1, ал. 2 от ПМС № 328/30.11.2015 г. за определяне на средствата от държавния бюджет за издръжка на обучението в държавните висши училища в зависимост от комплексна оценка за качеството на обучението и съответствието му с потребностите на пазара на труда, в която е записано, че Рейтинговата система на висшите училища в Република България се администрира от Министерството на образованието и науката.		
Чрез прилагането на процедура за директно предоставяне, в рамките на която се финансира проект № BG05M2OP001-3.003-0001 „Подкрепа за равен достъп и личностно развитие“ е създадена предпоставка за продължаване на вече изработения модел за изпълнение на проекта, както и за използване на натрупания опит по проект № BG051PO001-4.1.07-0001 „Включващо обучение“, реализиран в периода 27.04.2012 г. - 31.12.2015 г.	<u>Констатация 3.2.2.1,</u> <u>Констатация 3.2.2.2</u>	Предвид факта, че проектът е в заключителна фаза (срок на приключване 31.12.2017 г.) следва да се запази досегашния модел на изпълнение – МОН в качеството му на конкретен бенефициент.
Чрез прилагането на процедура за директно предоставяне е създадена предпоставка за продължаване на вече изработения модел за изпълнение на проекта, както и за използване на натрупания опит по проект № BG051PO001-4.3.01-0001-С0001 „Нов шанс за успех“, реализиран в периода 28.03.2011 г. - 30.06.2015 г. Изборът на МОН като конкретен бенефициент по проекта кореспондира и с ангажиментите на министерството по изпълнение на единната държавна образователна политика за осигуряване правото на училищно образование, за изпълнението на които допринася и проект № BG05M2OP001-3.004-0001 „Нов шанс за успех“.	<u>Констатация И.2.2.1</u> <u>Констатация И.2.2.2</u>	В случай че се търси оптимизиране на проектните разходи, би могъл да се обмисли вариант и за изпълнение на дейности, свързани с организиране и провеждане на курсове за ограмотяване и на курсове за придобиване на компетентности от прогимназиалния етап чрез процедура за

Изводи	Констатации от анализа	Препоръки
		директно предоставяне на БФП като за конкретни бенефициенти бъдат определени училищата.
Не е видно, дали при планиране на разходите по бюджета на Проект № BG05M2OP001-3.003-0001 „Подкрепа за равен достъп и личностно развитие“ са взети предвид отчетените разходи, направени по аналогичния проект, което поставя под съмнение цялостния процес по планиране на разходите по проекта.	<u>Констатация 3.3.1.3.</u>	С оглед осигуряване на спазването на принципите за добро финансово управление да бъде извършен преглед и анализ във връзка с прецизиране на стойностите по бюджетните пера. При следваща фаза на проекта, при аналогични разходи и при съпоставими очаквани резултати и индикатори следва да бъде извършена съпоставка на отчетените разходи с планираните такива при аналогични дейности. Резултатът от съпоставката следва да послужи за залагане на реалистични стойности на разходите.

Изводи	Констатации от анализа	Препоръки
Въпреки по-краткия срок за изпълнение на проект № BG05M2OP001-3.004-0001 „Нов шанс за успех“ и приблизително еднаквите стойности на планирани индикатори спрямо предходния аналогичен проект, към момента на анализа не е идентифициран риск от непостигане на индикаторите.	<u>Констатация И.3.1.1.</u>	Н.П.
Не е видно, дали при планиране на разходите по бюджета на проект BG05M2OP001-2.005-0001 „Поддържане и усъвършенстване на разработената рейтингова система на висшите училища - фаза 1“ са взети предвид отчетените разходи, направени по аналогичния проект, което поставя под съмнение цялостния процес по планиране на разходите по проекта, респ. до блокиране на ресурс, което поставя под съмнение допустимостта на разходите.	<u>Констатация Д.3.1.3.</u>	С оглед осигуряване на спазването на принципите за добро финансово управление да бъде извършен преглед и анализ във връзка с прецизиране на стойностите по бюджетните пера.
Не е видно, дали при планиране на разходите по бюджета на проект № BG05M2OP001-3.004-0001 „Нов шанс за успех“ са взети предвид отчетените разходи, направени по аналогичния проект, което поставя под съмнение цялостния процес по планиране на разходите по проекта, респ. до блокиране на ресурс, което поставя под съмнение допустимостта на разходите.	<u>Констатация И.3.1.3.</u>	С оглед осигуряване на спазването на принципите за добро финансово управление да бъде извършен преглед и анализ във връзка с прецизиране на стойностите по бюджетните пера. При следваща фаза на проекта (при условие, че бъде реализирана), при аналогични разходи и при съпоставими очаквани резултати и индикатори следва да бъде извършена

Изводи	Констатации от анализа	Препоръки
		съпоставка на отчетените разходи с планираните такива при аналогични дейности. Резултатът от съпоставката следва да послужи за залагане на реалистични стойности на разходите.
Планирането и залагането на разходи по проект № BG05M2OP001-3.004-0001 „Нов шанс за успех“, без същите да са съобразени с целевите стойности на индикаторите по проекта, поставя под съмнение цялостния процес по планиране на разходите, води до риск от изкуствено завишаване на бюджетни пера респ. до блокиране на ресурс, което поставя под съмнение допустимостта на разходите.	<u>Констатация И.3.1.3. т. 4) и 5),</u> <u>Констатация И.3.1.4.</u>	С оглед осигуряване на спазването на принципите за добро финансово управление да се извърши преоценка на разходите, които са формирани на база брой обучаеми, така че да се осигури съпоставимост на тези категории разходи с планирания брой обучаеми по проекта.

IV. ПРЕДЛОЖЕНИЯ ЗА ВАРИАНТИ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА ПРОЕКТИТЕ ЧРЕЗ ПРОЦЕДУРИ НА КОНКУРЕНТЕН ПОДБОР ИЛИ ПРОЦЕДУРИ ЗА ДИРЕКТНО ПРЕДОСТАВЯНЕ С ДРУГИ ДОПУСТИМИ КАНДИДАТИ ИЗВЪН МОН

А) Предложения по проект BG05M2OP001-2.001-0001 Система за кариерно ориентиране в училищното образование

Центрове за кариерно ориентиране на учениците са създадени по проект BG051PO001-4.3.02 „Система за кариерно ориентиране в училищното образование“ във всички областни градове в страната и са част от Инспектората по образование в съответния регион. Поради факта, че проектът е в завършващата си фаза с краен срок 31.12.2017 г. и на база действията, предвидени по т.1.4 от оперативния план за действие по предварителен одитен доклад от одитна мисия № REGC214BG0033, вариантите за бъдещо продължение на проект за „Система за кариерно ориентиране в училищното образование“ следва да бъдат разглеждани от гледна точка на осигуряване на устойчивост на създадените центрове и след приключването на проекта при евентуално решение за откриване на нова процедура.

В тази връзка, вариантите са следните:

Вариант А.1.1: Финансиране чрез процедура за директно предоставяне на безвъзмездна финансова помощ с бенефициент МОН, по аналогия с настоящата процедура.

Предимствата на варианта са натрупания опит и създадения административен капацитет на МОН за управлението и изпълнението на проекти, финансирани със средства от ЕС, а недостатъците – концентрирането на отговорности в министерството във връзка с изпълнението на все повече проекти, чиито бюджети съставляват значителна част от целия бюджет на оперативната програма и необходимостта от привличане на допълнителни хора в екипите за организация и управление на проектите.

Вариант А.1.2: Финансиране чрез процедура за директно предоставяне на безвъзмездна финансова помощ, с допустими бенефициенти регионалните инспекторати по образованието

Предимства - РИО са второстепенните разпоредители с бюджетни кредити към МОН (съгласно Постановление № 11 на МС от 3.02.2010 г.) и освен това самите центрове за кариерно ориентиране са част от тези регионални инспекторати.

Недостатъци – повечето РИО са с малък числен състав и нямат капацитет да управляват подобни проекти. Освен това, при този вариант хоризонталните дейности, които са в отговорностите на МОН (например разработването на инструменти за ранно кариерно ориентиране или създаването на интегриран модул към Националния портал за кариерно ориентиране на учениците) ще трябва да се финансират чрез отделен проект с бенефициент МОН.

Вариант А.1.3: Финансиране чрез процедура за конкурентен подбор на проекти, с допустими бенефициенти общини.

Предимства – За периода от 2007 г. насам общините в България натрупаха значителен опит в управлението и изпълнението на проекти, финансирани със средства от ЕС а освен това, както стана ясно и от срещата по проекта, проведена на голяма част от общините, на територията на които са разположени централите за кариерно ориентиране имат желание и готовност да продължат дейностите по кариерно ориентиране.

Основният недостатък на този вариант обаче е липсата на достатъчно кадри на местно ниво с необходимата професионална подготвеност в конкретната област. Друг съществен недостатък и на този вариант е необходимостта от централизирано изпълнение на някои хоризонтални дейности.

В светлината на продължаване на дейностите, свързани с утвърждаване на системата за кариерно образование в училищата би могло да се анализира и друг вариант за финансирането ѝ, а именно:

Вариант А.1.4: Финансиране на утвърдените центрове за кариерно ориентиране със средства от държавния бюджет.

За целта обаче, следва да бъдат предприети съответните мерки за промяна на нормативната уредба, най-вече по отношение институционализирането на тези центрове – например чрез преминаването им към централните за подкрепа на личностно развитие по чл. 49 от Закона за предучилищното и училищното образование и изричното уреждане на начина на финансиране на тези центрове.

Б) Проект BG05M2OP001-2.002-0001 „Студентски практики – фаза 1“

Поради факта, че проектът е в завършващата си фаза с краен срок 29.12.2017 г. и на база действията, предвидени по т.1.4 от оперативния план за действие по предварителен одитен доклад от одитна мисия № REGC214BG0033, вариантите за бъдещо продължаване на мерки за студентски практики следва да бъдат разглеждани от гледна точка на евентуално решение за откриване на нова процедура.

Вариант Б.1.1: Финансиране чрез процедура за директно предоставяне на безвъзмездна финансова помощ с бенефициент МОН, по аналогия с настоящата процедура.

Моделът за централизирано управление на дейностите, свързана със студентските практики има своите предимства, особено що се отнася до провеждане на цялостната политика за развитие на висшето образование. Съществено предимство на настоящия подход е включването на висшите училища като партньори по проекта. По отношение на управлението на проекта, предимство е и натрупаният опит и административен капацитет на екипите от МОН при управлението на проектите.

От друга страна като недостатък на модела може да се изтъкне липсата на участие и ангажираността на работодателите или представителите на съсловните организации в проекта, какъвто подход е бил прилаган в минали процедури чрез включването им в проектите на висшите училища като партньори. Като недостатък на концентрирането на управлението на проекта в администрацията на МОН е формирането на двойни екипи по организация и управление на проекта – при бенефициента и при партньорите – висши училища, както и ангажирането на голям брой експерти на МОН за управление на проекта.

Вариант Б.1.2: Финансиране чрез процедура за директно предоставяне на безвъзмездна финансова помощ с бенефициенти висшите училища с партньори работодатели или работодателски организации.

Този подход би бил удачен при ясно определяне от страна на МОН на ангажиментите на висшите училища и на партньорите, както и ясното рамкиране на целите, индикаторите, дейностите и разходите за съответните бенефициенти. Основно предимство на подобен подход е пряката ангажираност на висшето училище, съответно на партньорите с постигането на целите и резултатите от изпълнението на проектите и ефективността от провеждането на практиките на студентите. Като недостатък би могло да се посочи усложненото администриране на проектите.

Вариант Б.1.3: Финансиране чрез процедура за конкурентен подбор между висшите училища.

Предимствата на подобен подход са свързани основно със стимулиране на висшите училища за предоставяне на по-добри възможности на студентите си за реализация и осигуряването на конкурентни предимства на висшето училище спрямо останалите, което в крайна сметка ще се отрази на броя на студентите, предпочели дадено висше училище, а и от там и на финансирането му като цяло. Това е изцяло валидно по отношение на тенденцията от последните години за увеличаване на броя на свободни места в някои от университетите.

Основен недостатък на конкурентния подбор е опасността да не бъдат постигнати целите и заложените индикатори по Оперативната програма, свързани с този инвестиционен приоритет.

В) Проект BG05M2OP001-2.003-0001 „Студентски стипендии – фаза 1“

Поради факта, че проектът е в завършващата си фаза с краен срок 29.11.2017 г. и на база действията, предвидени по т.1.4 от оперативния план за действие по предварителен одитен доклад от одитна мисия № REGC214BG0033, вариантите за бъдещо продължаване на мерки за студентски стипендии следва да бъдат разглеждани от гледна точка на евентуално решение за откриване на нова процедура.

Вариант В.1.1: Финансиране чрез процедура за директно предоставяне на безвъзмездна финансова помощ с бенефициент МОН, по аналогия с настоящата процедура.

Моделът за централизирано управление на дейностите, свързана с предоставяне на студентски стипендии има своите предимства, особено що се отнася до провеждане на цялостната политика за развитие на висшето образование. Съществено предимство на настоящия подход е включването на висшите училища като партньори по проекта. По отношение на управлението на проекта, предимство е и натрупаният опит и административен капацитет на екипите от МОН при управлението на проектите.

Като недостатък на концентрирането на управлението на проекта в администрацията на МОН е формирането на двойни екипи по организация и управление на проекта – при бенефициента и при партньорите – висши училища, както и ангажирането на голям брой експерти на МОН за управление на проекта.

Вариант В.1.2: Финансиране чрез процедура за конкурентен подбор между висшите училища.

Както бе отбелязано и при анализа на процедурите за студентски практики и при процедурите за студентски стипендии, предимствата на конкурентния подбор са свързани основно със стимулиране на висшите училища за предоставяне на по-добри възможности на студентите си за реализация и осигуряването на конкурентни предимства на висшето училище спрямо останалите, което в крайна сметка ще се отрази на броя на студентите, предпочели дадено висше училище, а и от там и на финансирането му като цяло. Това е изцяло валидно по отношение на тенденцията от последните години за увеличаване на броя на свободни места в някои от университетите.

Основен недостатък на конкурентния подбор е опасността да не бъдат постигнати целите и заложените индикатори по Оперативната програма, свързани с този инвестиционен приоритет.

Г) Предложения по проект BG05M2OP001-2.004-0004 Развитие на способностите на учениците и повишаване на мотивацията им за учене чрез дейности, развиващи специфични знания, умения и компетентности (твоят час) – Фаза 1

Предвид обхвата и комплексността на проектните дейности е логично те да бъдат финансирани и изпълнявани централизирано от МОН.

Въпреки това, в случай че се търси оптимизиране на проектните разходи, би могъл да се обмисли вариант и за изпълнение чрез директно предоставяне на БФП на училищата за дейностите, свързани с повишаване на образователните постижения, развитие на творческите способности и преодоляване на образователните дефицити на учениците в конкретните училища. По този начин ще бъде осигурен индивидуален подход от страна на всяко училище за осигуряване на развитие на способностите на учениците и повишаване на мотивацията им за учене, като в допълнение значително ще бъдат намалени непреките разходи за организация и управление по проекта.

Д) Проект № BG05M2OP001-2.005-0001 „Поддържане и усъвършенстване на разработената рейтингова система на висшите училища - фаза 1“

Предвид обхвата и комплексността на проектните дейности, както и натрупания опит от изпълнението на предходни аналогични проекти е логично те да бъдат финансирани и изпълнявани централизирано от МОН.

Изборът на МОН като конкретен бенефициент по проекта кореспондира и с ангажиментите на министъра на образованието и науката по изпълнението на държавната политика във висшето образование (чл. 10, ал. 1 от Закона за висшето образование), както и с чл. 1, ал. 2 от ПМС № 328/30.11.2015 г. за определяне на средствата от държавния бюджет за издръжка на обучението в държавните висши училища в зависимост от комплексна оценка за качеството на обучението и съответствието му с потребностите на пазара на труда, в която е записано, че Рейтинговата система на висшите училища в Република България се администрира от Министерството на образованието и науката.

Е) Проект BG05M2OP001-2.006-0001 „Ученически практики – фаза 1“

Вариант Е.1.1: Финансиране чрез процедура за директно предоставяне на безвъзмездна финансова помощ с бенефициент МОН, по аналогия с настоящата процедура.

Моделът за централизирано управление на дейностите, свързана с ученическите практики има своите предимства, особено що се отнася до провеждане на цялостната политика за развитие на професионалното образование. По отношение на управлението на проекта, предимство е и натрупаният опит и административен капацитет на екипите от МОН при управлението на проектите.

От друга страна като недостатък на модела може да се изтъкне липсата на участие и ангажираността на работодателите или представителите на съсловните организации в проекта. Като недостатък на концентрирането на управлението на проекта в администрацията на МОН е формирането на двойни екипи по организация и управление на проекта – при бенефициента и в училищата, както и ангажирането на голям брой експерти на МОН за управление на проекта.

Вариант Е.1.2: Финансиране чрез процедура за директно предоставяне на безвъзмездна финансова помощ с бенефициенти професионалните училища с партньори работодатели или работодателски организации.

Този подход би бил удачен при ясно определяне от страна на МОН на ангажиментите на професионалните училища и на партньорите, както и ясното рамкиране на целите, индикаторите, дейностите и разходите за съответните бенефициенти. Основно предимство на подобен подход е пряката ангажираност на даденото училище, съответно на партньорите с постигането на целите и резултатите от изпълнението на проектите и ефективността от провеждането на практиките на учениците. Като недостатък би могло да се посочи усложненото администриране на проектите.

Вариант Е.1.3: Финансиране чрез процедура за конкурентен подбор между професионалните училища.

Предимствата на подобен подход са свързани основно със стимулиране на съответните училища за предоставяне на по-добри възможности на учениците си за реализация и осигуряването на конкурентни предимства на даденото училище спрямо останалите, което в крайна сметка ще се отрази на броя на учениците, предпочели дадено училище, а и от там и на финансирането му като цяло.

Основен недостатък на конкурентния подбор е опасността да не бъдат постигнати целите и заложените индикатори по Оперативната програма, свързани с този инвестиционен приоритет.

Ж) Предложения по проект BG05M2OP001-2.007-0001 Въвеждане на кредити в системата на професионалното образование и обучение

Предвид обхвата и комплексността на проектните дейности е логично те да бъдат финансирани и изпълнявани централизирано от МОН.

Вариантът за изпълнението на проекта чрез процедура за директно предоставяне с конкретен бенефициент НАПОО следва да бъде разглеждан, отчитайки следните предимства и недостатъци.

Предимства: Отчитайки нормативно заложените и правомощия в Закона за професионалното образование и обучение, НАПОО е институцията, която е най-голяма степен заинтересована от въвеждане на кредитната система в професионалното образование и обучение. Освен това, би следвало НАПОО в най-голяма да допринесе за постигане на устойчивостта по проекта като използва разработения инструментариум при администриране на дейностите по разработване и прилагане на ДОС и учебните планове и програми по всички професии, невключени в проекта.

Недостатъци: НАПОО не разполага с достатъчен административен капацитет за управление и изпълнение на подобен проект. Съгласно Правилника за дейността на Националната агенция за професионално образование и обучение общата численост на персонала ѝ е 21 щатни бройки. В резултат от проведената на 21 юли 2017 г. среща стана ясно, че в агенцията липсва достатъчна експертиза по отношение на ключови за организацията и управлението на проекта дейности като воденето на финансовата отчетност и организирането и провеждането на обществени поръчки.

Освен това повечето дейности, включени в обхвата на проекта (с изключение на Дейност 1) не са от преките правомощия на НАПОО, а се координират от МОН.

З) Проект № BG05M2OP001-3.003-0001 „Подкрепа за равен достъп и личностно развитие“

Предвид обхвата и комплексността на проектните дейности, както и натрупания опит от изпълнението на предходния аналогичен проект е логично те да бъдат финансирани и изпълнявани централизирано от МОН.

Изборът на МОН като конкретен бенефициент по проекта кореспондира и с ангажиментите на министерството по изпълнение на единната държавна образователна политика за осигуряване правото на предучилищно и училищно образование; равен достъп до качествено образование и приобщаване на всяко дете и на всеки ученик и равнопоставеност и недопускане на дискриминация при провеждане на предучилищното и училищното образование, заложили като принципи в съответствие, с които се реализира образованието като национален приоритет съгласно чл. 3, ал. 2, т. 1, 3 и 4 от ЗПУО.

Поради факта, че проектът е в заключителната си фаза (краен срок 31.12.2017 г.) и на база действията, предвидени по т.1.4 от оперативния план за действие по предварителен одитен доклад от одитна мисия № REGC214BG0033, одобрен от министъра на образованието, проект „Подкрепа за равен достъп и личностно развитие“ следва да се завърши при условията на настоящата процедура за директно предоставяне на БФП с конкретен бенефициент МОН.

Въпреки това, в случай че се търси оптимизиране на проектните разходи (при реализация на следваща фаза на проекта), би могъл да се обмисли вариант за изпълнение чрез директно предоставяне на БФП на ЦДГ/ОДЗ и училища за дейностите, дейности за подкрепа на обучението и за личностно развитие на деца от 3 до 6 години в риск от обучителни затруднения, на деца и ученици със специални образователни потребности и на ученици с девиантно поведение.

И) Предложения по проект № BG05M2OP001-3.004-0001 „Нов шанс за успех“

За изпълнението на настоящия проект определянето на МОН като конкретен бенефициент е адекватно, предвид факта, че по този начин се създават условия за унифициран и стандартизиран подход при реализацията на дейности като „Разработване на инструментариум за сертифициране на резултатите от обучението в курсовете за ограмотяване на възрастни и в курсовете за придобиване на компетентности от прогимназиалния етап, издаване на документи“; „Осигуряване на възможности за продължаване на образованието в гимназиалния етап на средното образование чрез организиране на дистанционно обучение“; „Разработване на програми за курсове за обучение на възрастни за завършване на етапи от основната образователна степен (само за курсовете, за които няма разработени по схема BG051PO001-4.3-01 „Ограмотяване на възрастни“, изпълнявана в рамките на приоритетна ос 4 на ОП РЧР)“; „Създаване (само за курсовете, за които няма разработени по схема BG051PO001-4.3-01 „Ограмотяване на възрастни“, изпълнявана в рамките на приоритетна ос 4 на ОП РЧР), отпечатване и разпространение на учебни средства, предназначени за обучение на възрастни“, които са свързани пряко с компетенциите на министерството.

Изборът на МОН като конкретен бенефициент по проекта кореспондира и с ангажиментите на министерството по изпълнение на единната държавна образователна политика за осигуряване правото на училищно образование, за изпълнението на които допринася и проект № BG05M2OP001-3.004-0001 „Нов шанс за успех“.

Въпреки това, в случай че се търси оптимизиране на проектните разходи, би могъл да се обмисли вариант и за изпълнение чрез директно предоставяне на БФП на училищата за дейностите, свързани с организиране и провеждане на курсове за

ограмотяване и на курсове за придобиване на компетентности от прогимназиалния етап.

V. ПРЕПОРЪКИ ЗА ИЗВЪРШВАНЕ НА КОРЕКЦИЯ НА БЮДЖЕТИТЕ НА ПРОЕКТИТЕ

A) По отношение на проект BG05M2OP001-2.001-0001 Система за кариерно ориентиране в училищното образование

1) Да бъде преразгледана целесъобразността на:

- Разходите за експерти - графичен дизайн и предпечатна подготовка на създадената Програма за кариерно ориентиране на учениците на ниво училище и на Инструментите за ранно кариерно ориентиране на обща стойност 17 764,00 лв.;
- Разходите за външно счетоводство.

2) Да бъде преразгледани реално необходимите количества на рекламno-информационни материали и сувенири, необходими за осигуряване на информираност, публичност и визуализация при изпълнението. На тази база да се извърши преценка на разходите за изработка и доставка на тези рекламno-информационни материали и сувенири.

B) По отношение на проект BG05M2OP001-2.002-0001 „Студентски практики – фаза 1“

1) При проведеното интервю с представители на екипа на бенефициента по проекта се констатира, че голяма част от планираните разходи за надграждане и поддържане на създадената информационна уеб-система за координация, провеждане и отчитане на студентските практики няма да бъдат разходвани, поради факта, че от сключеният договор с Изпълнител за дейността по проекта ще бъде финансирана само поддръжката на системата. В тази връзка следва да бъдат предприети действия за корекция в бюджета на проекта с цел пренасочване на освободения финансов ресурс.

2) В хода на проведената среща с представители на екипа на Бенефициента и Управляващия орган на ОП НОИР се постигна общо съгласие дейността за проучвания и анализи на реализацията на практическите обучения и съответно разходът за нея в размер на 36 000 лева да не се финансират за сметка на проекта.

B) По отношение на проект BG05M2OP001-2.003-0001 „Студентски стипендии – фаза 1“

1) Да бъде преразгледана целесъобразността на заложените количества на рекламno-информационни материали и сувенири, необходими за осигуряване на информираност, публичност и визуализация при изпълнението на проекта. Предвид напредналата фаза на изпълнение на проекта по възможност да се извърши преценка на разходите за изработка и доставка на тези рекламno-информационни материали и сувенири.

Г) По отношение на проект BG05M2OP001-2.004-0004 Развитие на способностите на учениците и повишаване на мотивацията им за учене чрез дейности, развиващи специфични знания, умения и компетентности (твоят час) – Фаза 1

1) Да бъде преразгледана целесъобразността на:

- Разходите за извършване на анализи и проучвания за степента на приложимост и ефективност на модела за обществен мониторинг;

- Разходите за извършване на анализи и проучвания за степента на приложимост и ефективност на модела за обществен мониторинг и
- Разходите за извършване на анализи и оценка на обхвата и резултатите от организирани и проведените публични изяви на учениците, вкл. годишните продукции;
- Разходите за външен мониторинг на изпълнението на дейностите изпълнявани от училищата“.

2) Да бъде преразгледани реално необходимите количества на рекламните и информационни материали, свързани с дейностите по настоящия проект. На тази база да се извърши преоценка на разходите за изработка и доставка на тези рекламно-информационни материали и сувенири.

3) Предвидените средства за изработване на допълнителни модули към информационна система за управление на проекта да бъдат преразгледани на база пазарни проучвания или други доказателства, аргументиращи спазването на принципа на икономичността.

Д) По отношение на проект № BG05M2OP001-2.005-0001 „Поддържане и усъвършенстване на разработената рейтингова система на висшите училища - фаза 1“

1) Да бъде преразгледана целесъобразността на б.р. 6.1. „Разходи за Методологическо развитие, специфично софтуерно програмно осигуряване, социологически изследвания, актуализиране на класациите, публикуване и популяризиране на резултатите с цел поддържане и усъвършенстване на рейтинговата система на висшите училища в България (РСВУ)“ - 1 600 000.00 лв. предвид факта, че при проведената на 26.07.2017 г. среща с членове на екипа за организация и управление по проекта беше уточнено, че поради обжалване на процедура за възлагане на обществена поръчка с предмет „Методологическо развитие, специфично софтуерно осигуряване, социологически изследвания, актуализиране на класациите, публикуване и популяризиране на резултатите с цел поддържане и усъвършенстване на РСВУ“, извършването на актуализацията на РСВУ за 2017 г. ще бъде осъществена със средства от държавния бюджет. Следва да се отчете фактът, че стойността на б.р. 6.1. е за 3 актуализации, а след финансиране на една от тях с бюджетни средства, по проекта следва да бъдат финансирани 2 актуализации (за 2018 г. и 2019 г.).

2) Поради прекратяване на процедурата за предоставяне на специализирани счетоводни услуги на МОН в качеството му на бенефициент по проекти, финансирани със средства по ОП НОИР 2014-2020 г., планираната сума за предоставяне на счетоводни услуги по проекта няма да бъде изразходвана. В тази връзка сумата в размер на 43000,00 лв. по б.р. 7.1. „Счетоводни услуги“ следва да отпадне.

Е) Проект BG05M2OP001-2.006-0001 „Ученически практики - фаза 1“

При проведената среща с членове на екипа за организация и управление по проекта беше уточнено, че следва да бъде преразгледана целесъобразността на разходите за възнаграждения и разходите за материали, вкл. за оборудване и обзавеждане.

Ж) По отношение на проект BG05M2OP001-2.007-0001 Въвеждане на кредити в системата на професионалното образование и обучение

1) Да бъде преразгледана целесъобразността на разходите за автори на становища на програмата за обучение на експертите за ДАКУМ сесиите и ДОС;

2) Да бъде прецизирано каква част от предвидените разходи за разработване на методическото ръководство, вкл. издаване на книжен носител и разработване на софтуер на обща стойност 180 430.00 лв. са за разработването и издаването на методическото ръководство на книжен носител и каква – за разработването на софтуер. На тази база да бъде преценена ефикасността на предвидените разходи за разработването на софтуера.

З) По отношение на проект № BG05M2OP001-3.003-0001 „Подкрепа за равен достъп и личностно развитие“

1) Да бъде преразгледана целесъобразността на:

- б.р. 7.3. „Оценка на системата от помощни училища с оглед необходимостта от оптимизацията ѝ“ - 69600,00лв.;
- б.р. 7.2. „Научно изследване на българския жестов език с цел лингвистично описание и изготвяне на речник на българския жестов език“ – 300 000,00 лв.;
- б.р. 7.6. „Разработване на електронна програма за анализ и отчетност на изпълнението на проекта“ - 60000,00 лв.;
- б.р. 18.7. „Администриране, техническа поддръжка и обработка на данни от информационната система“ – 22824,00 лв.

2) Да се предприемат действия за корекция на бюджета във връзка с т. 5 от т. II на Заповед № РД09-2568/20.06.2017 г. на ръководителя на УО на ОП НОИР за изменение на Заповед № РД09-1891/22.12.2015 г. за предоставяне на БФП по проект № BG05M2OP001-3.003-0001 „Подкрепа за равен достъп и личностно развитие“, изменена със Заповед № РД09-16/12.01.2016 г., Заповед № РД09-1517/06.10.2015 г. и Заповед №РД09-3/03.01.2017 г., съгласно която в Дейност 7 „Информация и публичност, част „Начин на изпълнение“ текстът „Поддейност 7.3. – разработването на комуникационната стратегия ще се осъществи чрез избор на изпълнител по реда и при условията на ЗОП“ се заменя с текста **„Поддейност 7.3. – разработването на комуникационната стратегия ще се осъществи от екипа за организации и управление на проекта“**.

Стойността от бюджета в размер на 110000,00 лв. по б.р. 13.3. „Изготвяне на комуникационна стратегия за събития и инициативи и провеждането им за изграждане на положителни нагласи“ следва да отпадне.

3) В резултат на проведена на 25.07.2017 г. среща с екипа за организация и управление по проекта беше уточнено, че предстои прекратяване на процедурата за предоставяне на специализирани счетоводни услуги на МОН в качеството му на бенефициент по проекти, финансирани със средства по ОП НОИР 2014-2020 г., поради което планираната сума за предоставяне на счетоводни услуги по проекта няма да бъде изразходвана. В тази връзка планираната сума в размер на 60000,00 лв. по б.р. 11.1. „Предоставяне на счетоводни услуги за нуждите на проект „Подкрепа за равен достъп и личностно развитие“ следва да отпадне.

4) Да се предприемат действия за корекции на разходите на бюджета на проект № BG05M2OP001-3.003-0001 „Подкрепа за равен достъп и личностно развитие“, за чието калкулиране е използван броят на ЦДГ/ОДЗ, така че да се осигури съответствие на планираните разходи и целевата стойност на индикаторите „Целодневни детски градини/обединени детски заведения, осигурили подкрепяща среда за ранна

превенция на обучителни затруднения“ и „Целодневни детски градини/обединени детски заведения, подкрепени по ОП, за осигуряване на подкрепяща среда за ранна превенция на обучителни затруднения“. Към момента разходите за ЦДГ/ОДЗ са изчислени на база 34 ЦДГ/ОДЗ, а съгласно индикаторите, те следва да бъдат 33 ЦДГ/ОДЗ.

И) По отношение на проект № BG05M2OP001-3.004-0001 „Нов шанс за успех“

1) Да бъде преразгледана целесъобразността на:

- б.р. 5.1 „Изработване на сравнителен анализ на политиките за насърчаване и повишаване на грамотността в страните от ЕС и оповестяване на резултатите от анализа“ - 70 000.00 лв.;
- б.р. 13. „Разходи за счетоводни услуги“ - 174 000.00 лв.;
- б.р. 15.1. „Изготвяне на качествен анализ на резултатите от проведените дейности“ - 100 000.00 лв.;
- б.р. 12 „Разходи за транспорт на обучаемите“ - 1 320 000,00 лв.

2) В резултат на проведена среща с екипа за организация и управление по проекта беше установено, че няма да бъде реализирано изработване на електронна система за управление на проекта, поради което следва да бъде извършена корекция по бюджета като б.р. 20.4. „Изработване на електронна система за управление на проекта“ (на стойност 140 000.00 лв.) следва да отпадне.

3) Да бъде преразгледани реално необходимите количества, съобразно планирания брой обучаеми по б.р. 4 „Разходи за закупуване на материали и консумативи“; б.р. 2.3. „Стипендии за успех“; по б.р. 8.2. „Отпечатване на учебни средства, предназначени за обучение на възрастни“, както и по отношение на други бюджетни редове, чиито стойности са определени на база планирания брой обучаеми.

4) Да бъде преразгледана целесъобразността на планираните разходи за информация, публичност, визуализация, разработване и излъчване на видеоклип, които в сравнение с предходния проект бележат ръст от 100%.

5) Да бъде преразгледана целесъобразността на разходи за организиране на дистанционно обучение с цел осигуряване на възможност за продължаване на образованието в гимназиалния етап на средното образование“ (б.р. 14.) в размер на 3 650 000.00 лв. предвид липсата яснота при формирането им.

6) Да бъде преразгледана целесъобразността на калкулиране на б.р. 2.3. „Стипендии за успех“ за 10 400 човека, при условие че целевата стойност на индикатор „Лица над 16 години (включително роми), включени в курсове по ограмотяване или в курсове за усвояване на учебно съдържание, предвидено за изучаване в класове от прогимназиалния етап на основното образование по ОП“ е 10 000 човека.